

ПОЛИТИКИН

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
847
23. III. 1968.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

— То да једем? Па ја
шо не моју ни очима
да видим!

ПОСМРТНА ДЕЛА

Наставник пита ученика:
— Која су дела Владимира Назора, штампана као посмртна?
— То су оне књиге које је он написао после своје смрти.

Маринко Гаврић
Љубљана

ЗАСЛУЖЕН АПЛАУЗ

АПСУРДИ И РАПСОДИ

Пошто је предавао о софистима, наставник филозофије наредног часа пита ученика ко су софисти. Овај одговори: „То су лутајући апсурди“ (уместо лутајући рапсоди).

Радивоје Остојић
Пљевља

На једном састанку делегат каже: „Није важно да ли омладинац носи дугу косу или какву музику воли, већ је важно да ли је он користан у друштву, да ли га помаже и да ли се свестрано залаже за друштвени напредак...“

Иза ових речи следно је буран аплауз дугокосих младића.

Јовица Вучковић
Ниш

ЕПИТЕТ

Наставница српскохрватског језика предавала је о епитетима. Мишко није слушао за време предавања. Када је почело обнављање нове лекције на пи-

тање наставнице: „Шта смо данас учили“, Мишко је одговорио:

— Данас смо учили о апетитима.

Бранка Чалија
Приштина

ПОГОДИО

На часу хемије наставник је у неку течност убацно свој златни прстен, али је пре тога упитао ђаке:

— Шта мислите да ли ће прстен да се истопи у овој течности? — Сви су ћутали само Зоран гласно рече.

— Неће.
— Тачно! — рече му наставник. А откуд знаш?
— Отуда што ви иначе не бисте свој прстен уба-

цили у ту течност! — објасни Зоран.

Раца Ментовић
Сврљиг

ХЛОРОФИЛ СВУДА

На час биологије у једној осмогодишњој школи улази наставница и у дневник записује: „Испитивање“. Вест се муњевитом брзином преноси у разреду. Она прозива једну ученицу и почиње да је испитује. У последњој клупи седе Владо и Мишко и међусобно се испитују ко колико зна из биологије. Мишко објашњава Влади зашто настаје фото-синтеза, зашто лишће има зелену боју итд. У том тренутку ученица је застала. Наставница рече:

— У реду, ево, подсетиће те Мишко. Зашто жаба има зелену боју?

Изненађен и збуњен, Мишко одговара не промисливши.

— Зато што садржи хлорофил!

Бура смеха проломи се разредом.

Мила Гулеска
Прилеп

ОДЛИЧНО, СЕДИ

Професор из провинције дошао у Београд и тражио улицу Проте Матеје у којој станује његов школски друг. Сретне дечака са ђачком торбом и упита га:

— Је ли одавде далеко улица Проте Матеје? — Де чак учтиво поздрави и одговори му:

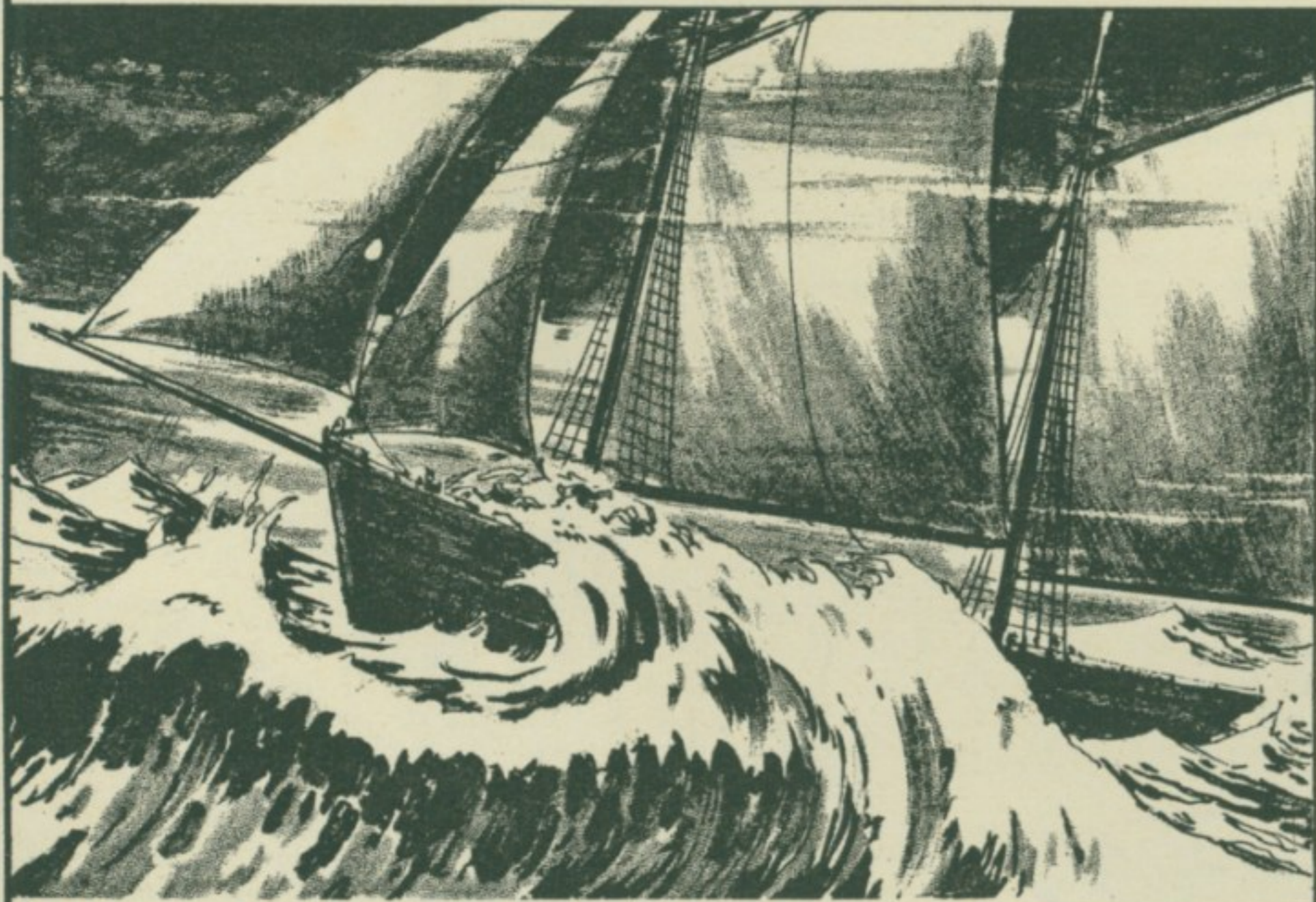
— Није далеко, чико. Идите овако право, скрените првом улицом на десно и друга попречна је улица Проте Матеје.

— Врло добро младићу, седи! — рече професор и пође у правцу улице Проте Матеје.

Драгица Мишић
Београд

Ripley's

Веровалци ишли не!

АУСТРАЛИЈСКО ДРВО
ЏЕМ ОД МАЛИНА

ДОБИЛО ЈЕ ТО ИМЕ
СТОГА ШТО МУ
СТАБЛО И ГРАНЕ
МИРИШУ НА ЏЕМ
ОД МАЛИНА.

ОД КОЛЕВКЕ ДО ГРОБА

ЦАР ОЈИЧ ТЕНО (201-310)
ВЛАДАО ЈЕ ЈАПАНОМ
109 ГОДИНА, А ПОСТАО ЈЕ
ЦАР ЧИМ СЕ РОДИО И ОСТАО
ЈЕ НА ПРЕСТОЛУ СВЕ ДО
СМРТИ.

МОРЕ УЗЕЛО-МОРЕ ВРАТИЛО

ЏЕДРЕЊАК „СЕЛИ ЕН“, КОЈИ ЈЕ ПЛОВИО
ИЗ ХАЛИФАКСА ЗА БЕРМУДЕ С ПОСАДОМ ОД
9 МОРНАРА И 3 МОРНАРСКА ПОМОЊИКА,
ЗАПАО ЈЕ У СТРАХОВИТУ БУРУ. ЈЕДАН ТАЛАС
ПРЕЛИО СЕ ПРЕКО ПАЛУБЕ И ПОВУКАО У
МОРЕ КРМАНОША И 2 МОРНАРА, АЛИ
САМО ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ ДРУГИ
ТАЛАС ЈЕ СВУ ТРОЈИЦУ ИЗБАЦИО
НА ПАЛУБУ.

(НОВЕМБАР 1827.)

ПАЛАТУ КАЗА ДЕ КОРДЕРО У
МАДРИДУ ДОБИО ЈЕ 1860. ГОДИНЕ САНТЈАГО
АЛОНЗО КОРДЕРО УМЕСТО ПРЕМИЈЕ НА
ЛУТРИЈИ. ШПАНСКА ВЛАДА НИЈЕ ИМАЛА
ТОЛИКО НОВЦА ДА МУ ИСПЛАТИ ПРЕМИЈУ
КОЈУ ЈЕ ИЗВУКАО НА ЛУТРИЈИ И КОРДЕРО
ЈЕ ЗАХТЕВАО И ДОБИО У ЗАМЕНУ ОВУ
ПАЛАТУ У ЦЕНТРУ МАДРИДА.

БЕКРИЈСКИ
НОВИЊ

МАДА МУ ЈЕ
ВЕРА
ЗАБРАЊИВАЛА
АЛКОХОЛНА
ПИЊА,

ИНДИЈСКИ ВЛАДАР
ЦАХАНГИР (1569-1627)
ТОЛИКО ЈЕ ВОЛЕО ВИНО
ДА ЈЕ ИСКОВАО ЗЛАТНИКЕ НА
КОЈИМА ЈЕ ПРЕСТАВЉЕН
КАКО ПРИНОСИ УСНАМА
ПЕХАР ВИНА.

КРАСТАВАЦ

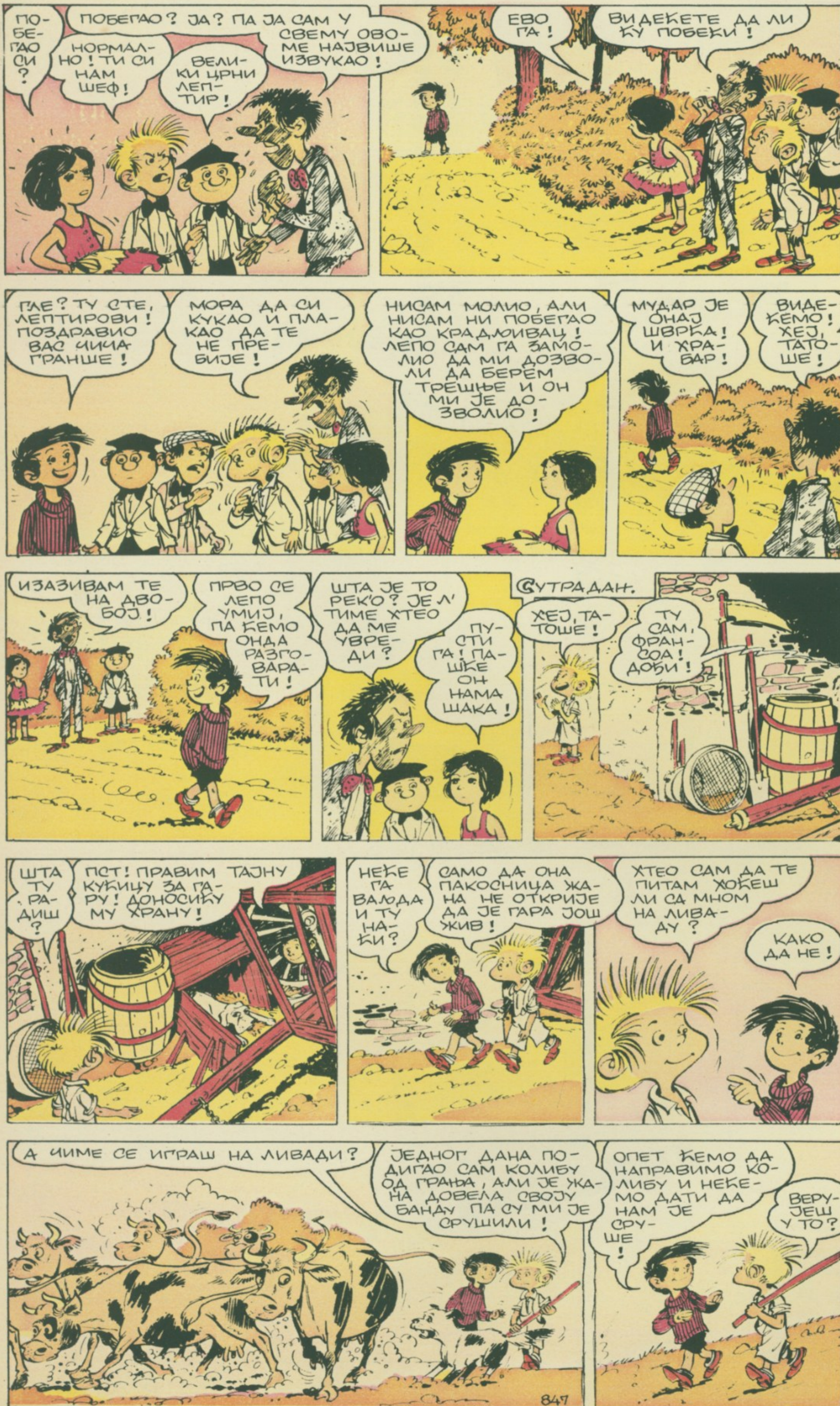
ДУГАЧАК 145
САНТИМЕТАРА УЗРЕО
ЈЕ 1898. ГОДИНЕ У
ВРТУ ОСКАРА МЕРИЛА ИЗ
ЛЕДАФА (САД)

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

1 ЧИШАО САМ
2 ЧИШАМ...

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

ГОЈКО БАНОВИЋ, књижевник и новинар: У оно време, у својој петнаестој години, вероватно нисам могао да осетим сву лепоту и снагу „Нечисте крви“ Боре Станковића. Па ипак, добро се сећам како је моја мајка, неписмена сељанка, говорила да ћу остати без „очњег вида“ зурећи у ту књигу. Читао сам је у башти испод наше куће, за време школског распуста.

Летос, проводећи годишњи одмор у Ивањици, поново сам читао Борин роман, најлепшу књигу своје ране младости. Уместо мајке, која одавно лежи у гробљу на Катића брду, у селу Малом Паланчишту под Козаром, на мене се летос љутио један пензионер с којим сам понекад играо шаха на тераси Одмаралишта ратних војних инвалида. Мајка се плашила за мој вид, а пензионер ми је говорио да на овом свету постоји само једна књига која заслужује да је човек чита целог живота. То је — шаховска табла.

Сада читам другу књигу „Сеоба“ Милоша Црњанског.

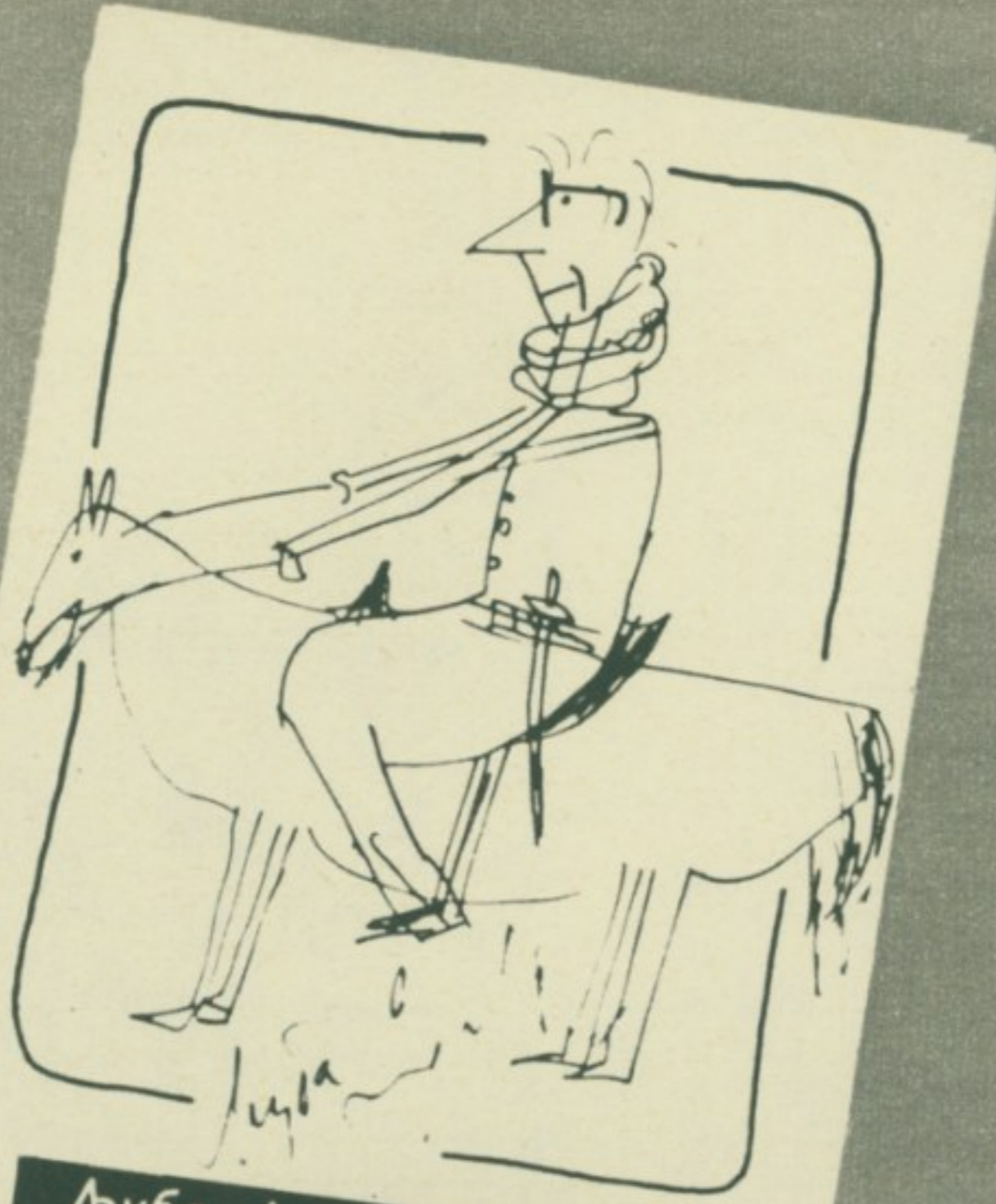
АЛЕКСАНДАР ПЕТРОВИЋ, филмски режисер: Није баш тако лако одговорити на ваше питање; детињство почиње врло рано, а онајчешће се завршава веома касно. На извесан начин, детињство траје и кад postanемо одрасли. Не само зато што и ми сами остајемо заувек облежени нашим детињством, што никад не престајемо да будемо деца, већ и зато што, волећи своју децу, кроз њих настављамо да живимо њиховим, дечјим животом. Према томе, многе текстове које сам некада као право дете читао, читам са својим сином и сада; читајући сину стрипове, које он обожава, читам их и ја сам.

Моја прва књига из детињства (тада још нисам знао да читам, а колико се сећам, нисам имао више од пет година), звала се „Ускршњи Зека“; Јелена, која је у то време радила код мојих родитеља, прочитавала ми је безброј пута и ја сам је целу научно напамет — тако да сам је док је читала поправљао ако би у журби нешто прескочио. А затим сам читао без реда и система, све што ми је дошло под руку. Био сам страствен читач и моја мајка, која је однекуд уобразиола да претерано читање може по дете да има и лоше последице, мучке је имала да ме истера на улицу да се играм.

Разуме се да сам гутао стрипове, али паралелно са стриповима још у дванаестој години, прочитао сам „Рат и мир“ и затим се нисам смирио док нисам прочитао, чини ми се све, што је од руских класика код нас преведено.

Иначе, веома сам волео и Џек Лондоновог „Церија острвљанина“, ваљда зато што сам као дете веома волео животиње. Да не заборавим — „Робинзон Крузо“, и то је била велика књига мог детињства.

Дон Кихот

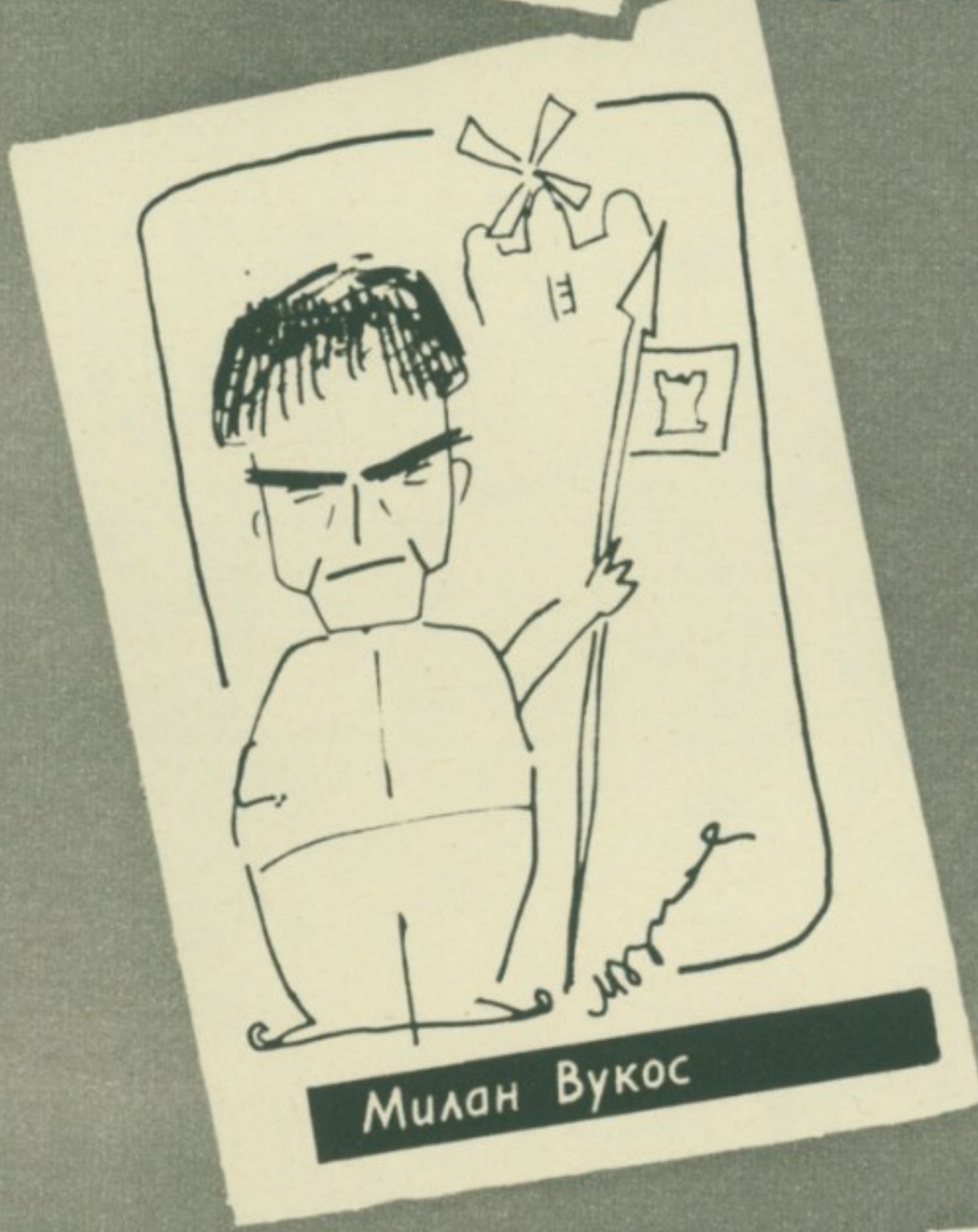
Љуба Дугић

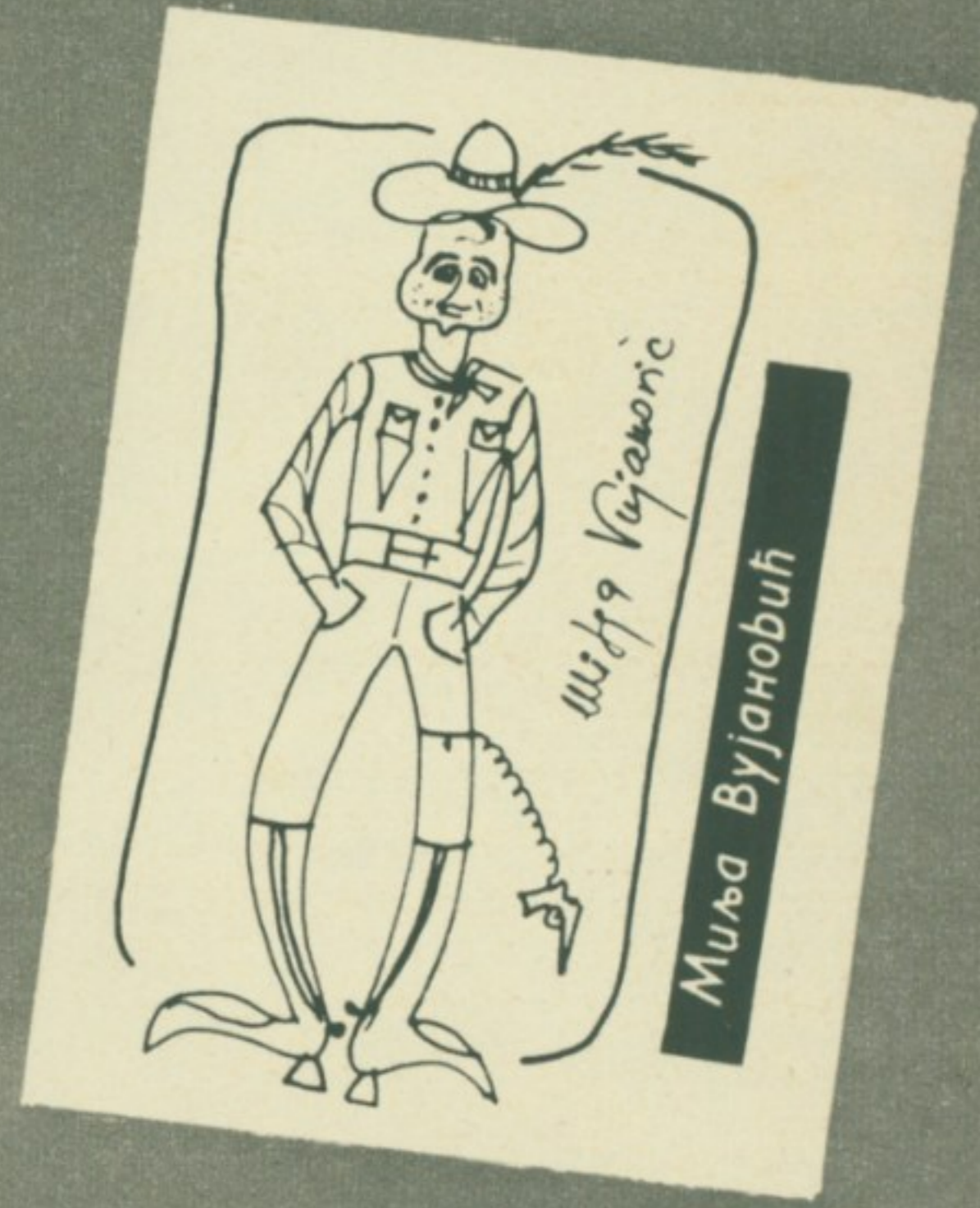
Александар Клас

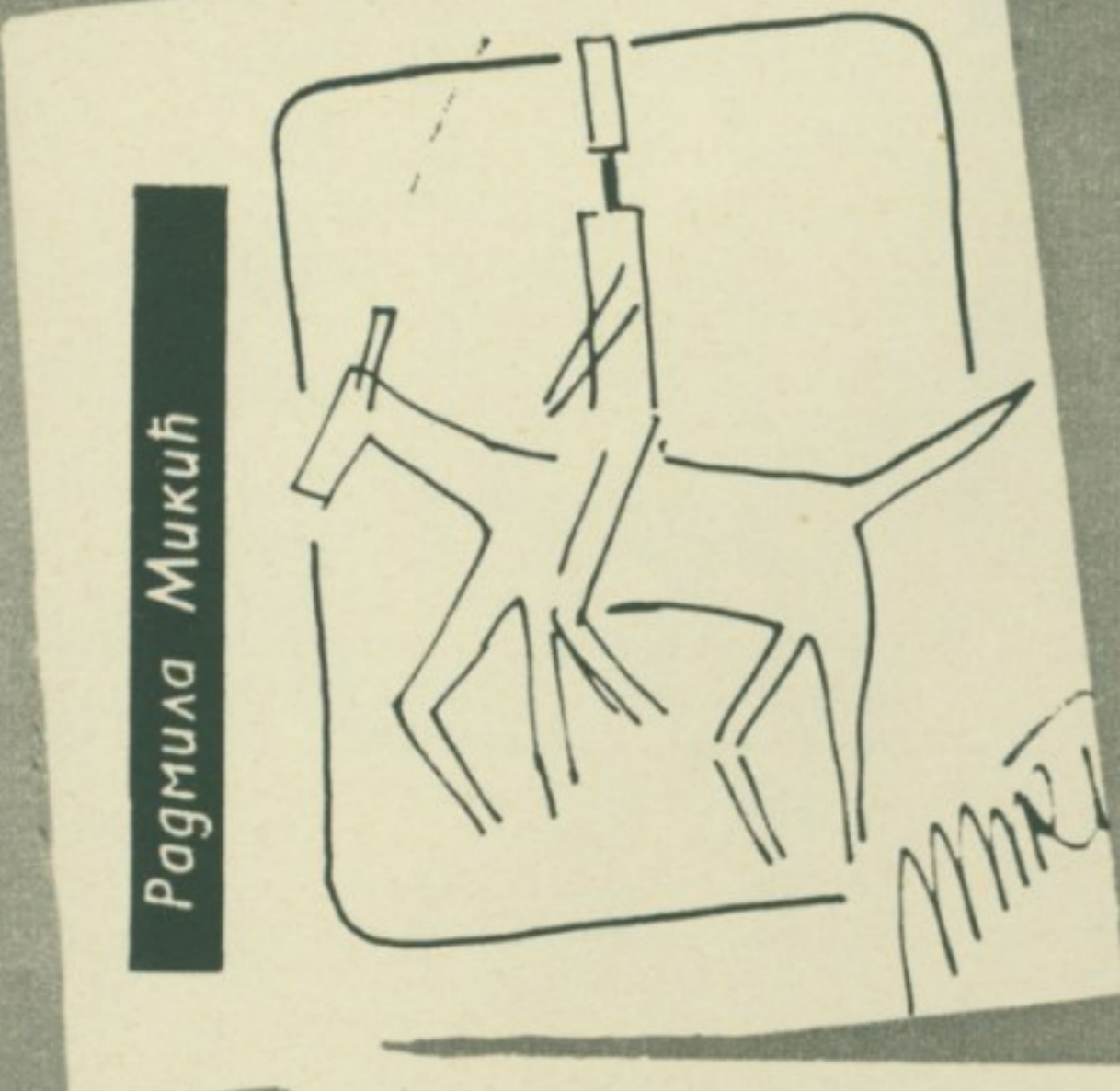
Мија Алексић

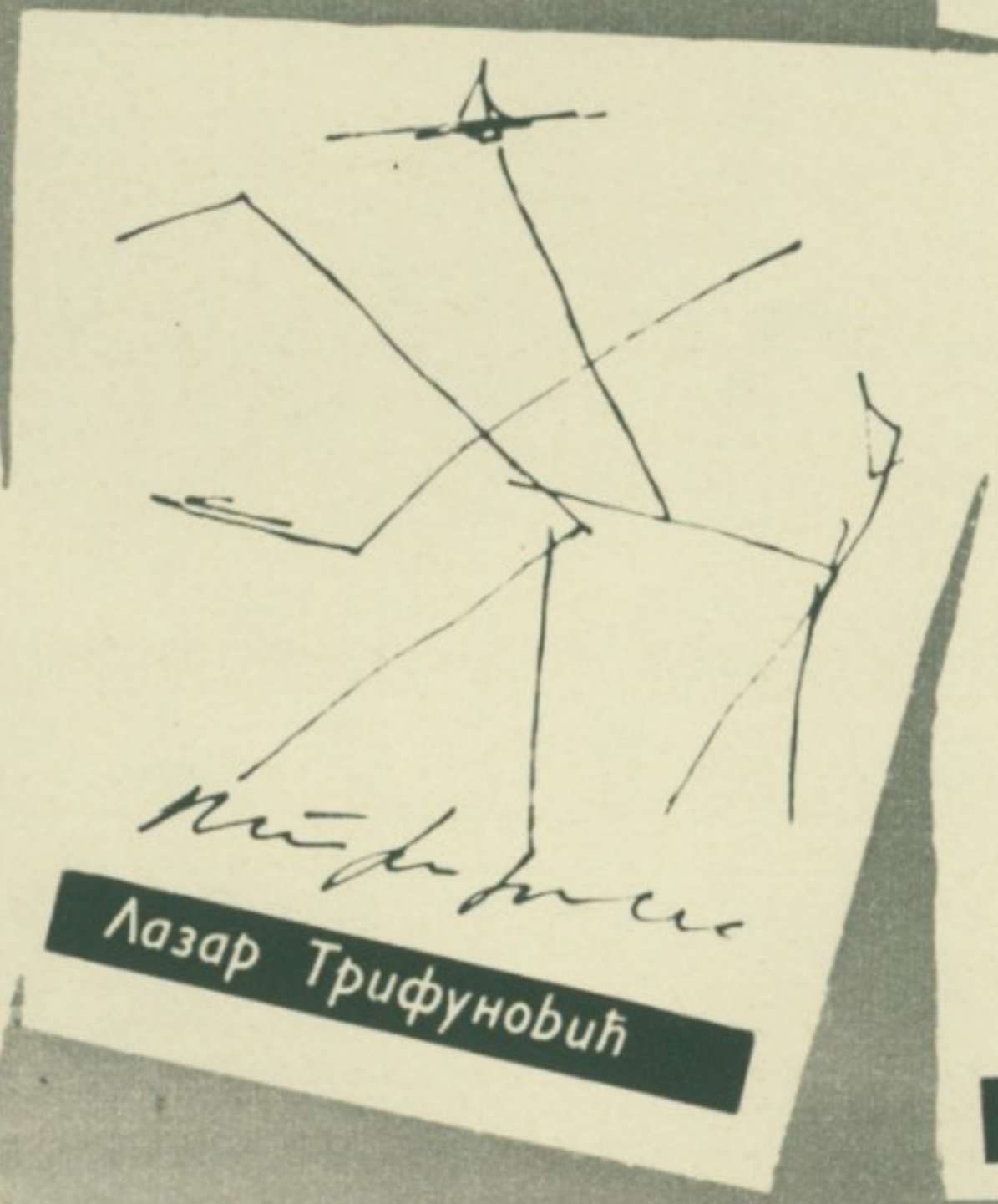
Милан Вукос

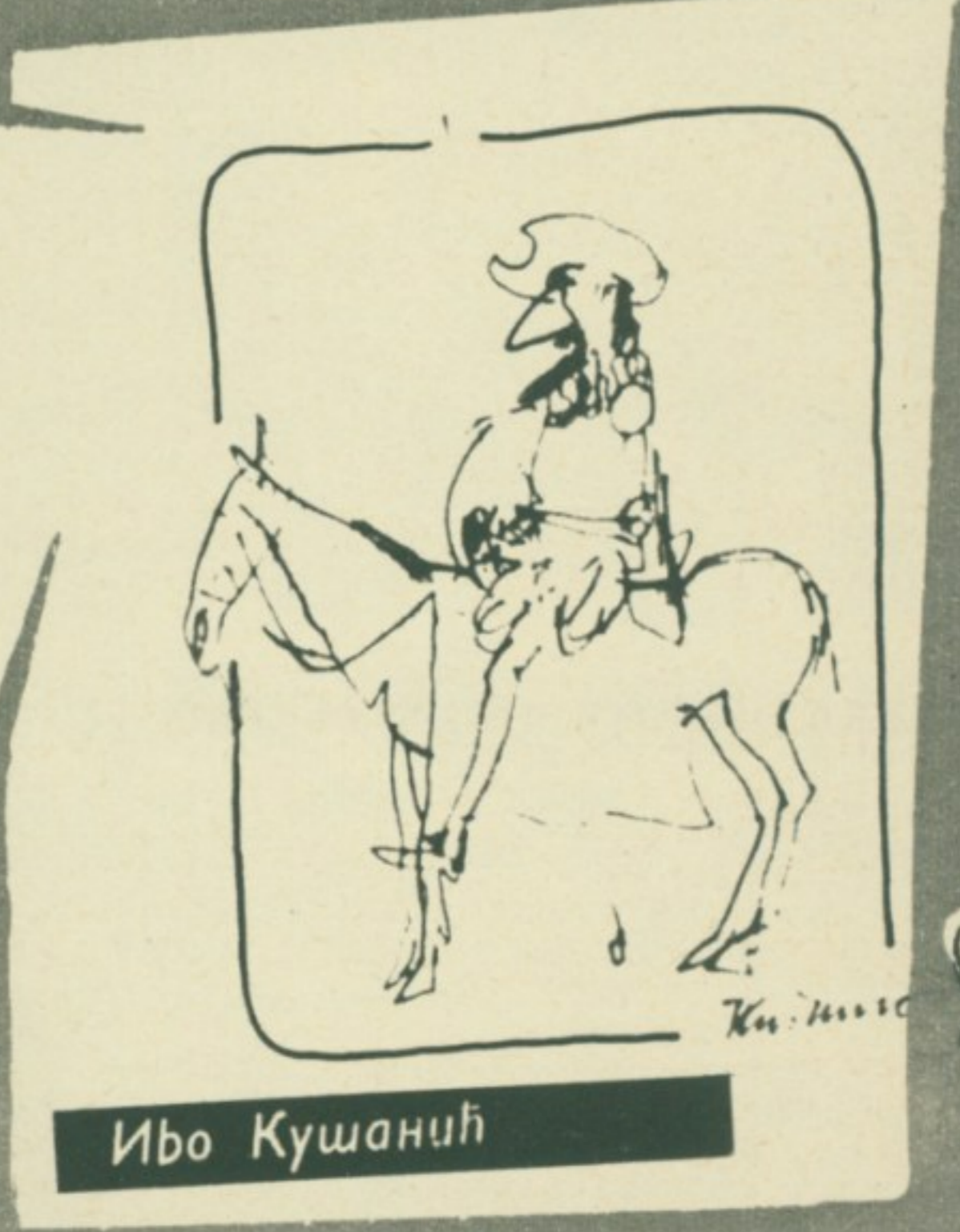
Миља Вујановић

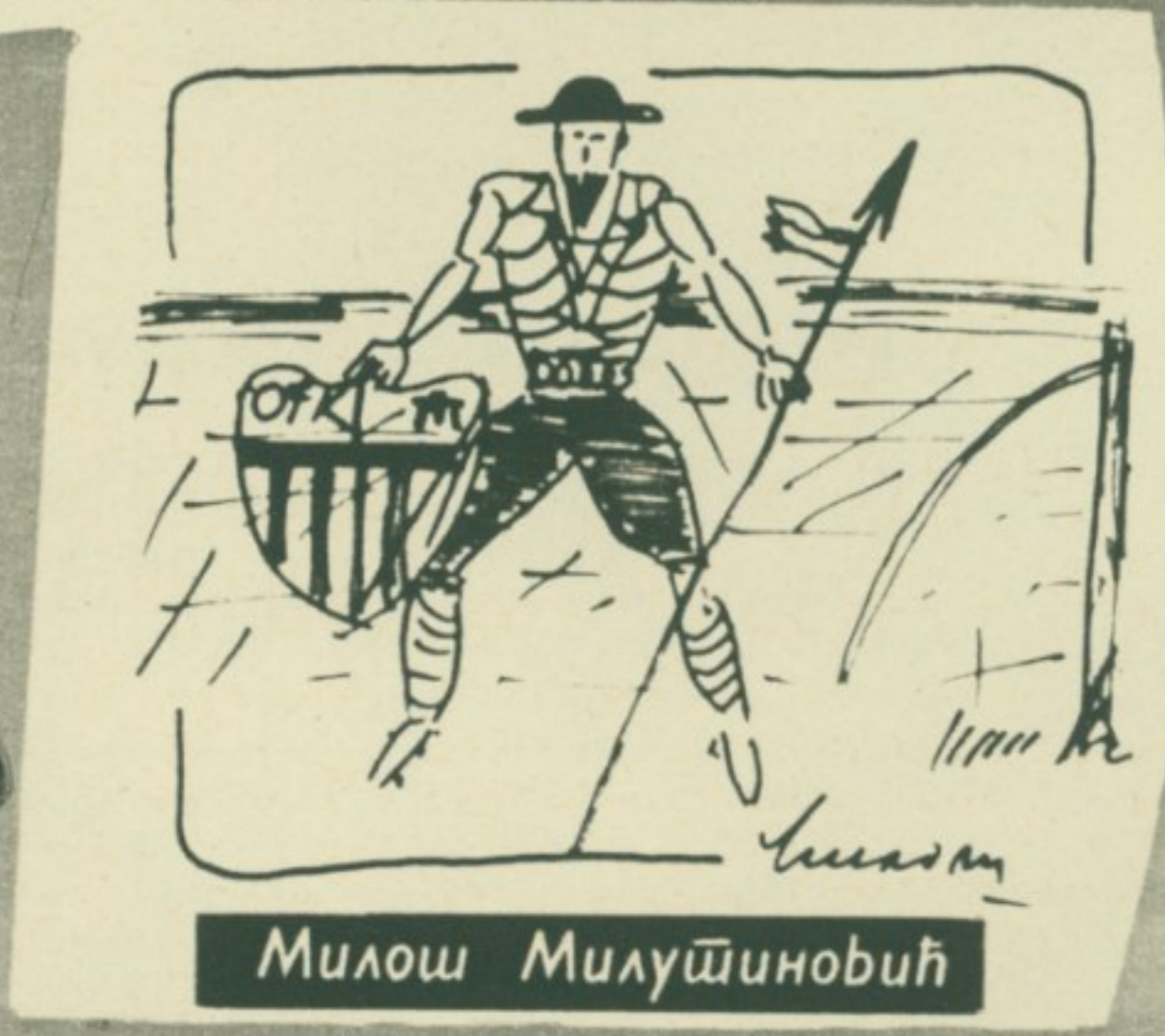
Раѓмила Микић

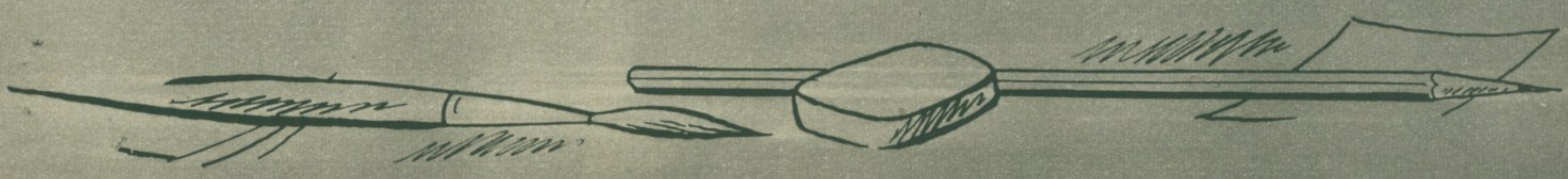
Лазар Трифуновић

Иво Кушанић

Милош Милушиновић

Дон Кихот

Преkjуче нам се вратио са свог студијског пута по Шпанији Александар Каракушевић — Клас, друг који је задужен за карикатуру и хумор у „Илустрованој политици“. И свима нам донео по поклончић: дрвену фигурицу Сервантесовог неумрлог витеза Хингениоза Хидалга Дон Кихота од ла Манче, у разним величинама, већ према хијерархији и реду који влада у нашој новинској кући. (Тај човек просто не уме да нам се врати из иностранства празних шака). Међутим, из Шпаније је могуће донети и сијасет других, мање вредних (овде се најмање мисли на цену коштања) сувенира, рецимо: чеп за ракијску флашу с изрезбареном главом тореадора, или минијатурну шпанску сабљицу од месинга: кастањете... Не, он је баш хтео Дон Кихота. Зашто?..

— Не знам да ли ћете ме разумети! — почео је тихим, свечаним гласом, и при том лако поруменео. — То што хоћу да вам кажем, то је у мени, у мојим мислима, а у практичном животу и послу не може се приметити: моја је опсесија Дон Кихот. Одувек био. Можда зато што се, врло често, и сам осећам: да сам ја — он! — скромно је закључио.

Саслушали смо га без даха. Онда смо почели све интимније да копамо по његовој личности. Горели смо од радозналости да сазнамо: шта у његовом случају представља ветрењаче, на које он јуриша.

Уместо одговора, преврнуо је двапут својим крупним кестењастим очима и уздахнуо, а онда их уперео у правцу једног неокреченог зида, преко пута (иза којег се налази соба главног уредника). После тога дуго нико није реч проговорио. Чуло се само нервозно шкрипање фломастера по парчету хартије, који се случајно нашао испред Класове руке.

— Е, моји другови! — рекао је резигнирано после дуже станке — Моја је глава пуна чворуга, мислим: у фигуративном смислу!

Затим је устао и отишао. На столу је остало оно парче хартије на коме је Клас нешто подсвесно шкрабао. Био је то његов сопствени портрет са свим обележјима витеза из ла Манче...

Тако је почело наше трагање за Дон Кихотом. Били смо једино у дилеми: где да га код нас нађемо. Неко спомену екипу Лоле-Букића.

— Иди, не буди наиван! — на то ће други глас.

Ми смо ипак отрчали до Абердареве улице, не слутећи да је у студио Букићевог одреда теже продрети него у Пентагон. Онда смо се послужили опробаним средствима: везама и везицама, и то је, наравно, морало да успе. По ходницима лом, нервоза, трчање: снимање нове епизоде само што није почело. Први на кога смо набасали, био је сам Чаља. Истрчао је из гардеробе и за собом оставио врата отворена.

— Ки-хот! — суво је искашљао ту реч, а затим, као да се нечег присећа, треснуо неколико пута главом улево и десно и додао. — Идите, бре људи, и „Спавајте мирно“. Какав Дон Кихот!

Он је нестало, а ми смо иза одшкринутих врата угледали групу глумца и шминкера у живом и на-

петом разговору. Сви су исувише били заокупљени собом. Само је један од њих усамљен стајао у углу и изгледао смирено. Његове fine и оштре црте лица, његов доброћудан поглед, његова повученост... све је то одударало од ове ускипеле атмосфере пред снимање.

„Он!“ — помислили смо и нисмо се преварили.

Био је то Љуба Дидић. Без речи је пристао. Сео је за шминкерски сто и дуго се посматрао у огледалу. На питање: да ли има тренутака када се и сам осећа Дон Кихотом, одговорио је:

— Баш сада! — и одмах то објаснио: — Увек се осећам донкихотски када сам у друштву својих колега. Врло сам, знате, усамљен.

Дуго гледање у огледало, није било узалуд. И он је цртао себе, али за разлику од свог претходника: на Росинанти, у ствари, једној њеној ухрањеној верзији. Нацртао се успешно, чак ни наочаре није изоставио...

У оном нашем гласном размишљању где да потражимо тог витеза занесењака и пустолова међу Београђанима, било је говора о проsvети, Градској скупштини, ОФК „Београду“... Неко је ипак закључио: да, заправо, у сваком човеку чучи понеки Дон Кихот, и да је свеједно одакле почели. Ми смо кренули од Славије. Тамо станује доајен југословенских комичара, Мија Алексић. Њега нисмо смели изоставити. Зазвонили смо на петом спрату у Булевару ЈНА, и на вратима се појавио: он лично. Било је још доба поподневног одмора, и он је изгледао сањив и помало мрзовољан, али кад је чуо шта се од њега тражи, зачас се расанио.

— Аи-и-и... људи, чиме се ви све не бавите! — завапио је ширећи руке — Али ајд', кад сте већ ту!

Сели смо за сто и чекали. Он се, међутим, подбочио, најмање пет минута клатио на столици и фиксирао празан папир. Онда би попреко погледао у нас, па у папир. И све ћутке. Најзад је почео једва чујно да звиждуће неку арију, за себе наравно, дохватио фломастер и почео да нешто шара. Сви људи цртају одозго, Мија је почео са дна. Из почетка је изгледало да ће то бити коњ, вероватно Росинанта, али је тај коњ затим добио људску главу, са зашиљеном брадицом, и берберски гањерић, уместо шешира. Према томе, то није био коњ, већ Дон Кихот, на коленима и рукама, као да нешто тражи по земљи. Међутим, одмах затим Дон Кихота је зајачао један наш савременик, нисмо могли да разаберемо који, самозадовољан и надобудан, али с интелектуалним обележјима на лицу. Из главе су му севале муње: ваљда идеје. Шта ли му је то требало да значи?..

— Ето шта: мој Кихот не јаше, њега јашу! — закључио је одлучно, а кад смо се заинтересовали за јачања, додао је:

— То би требало да буде представник великих умова, један од оних што за друге мисле, велики интерпретатор авангардизма, нових праваца, уопште нечег новог. Је л' ме разумете!..

Нисмо баш сасвим све разумели,

али нисмо хтели ни да испаднемо глупи. Потврдно смо климнули главом...

Штаб ОФК „Београда“ се налази на пола пута од Славије до Теразија, одмах до далматинског подрума. За момке у том клубу се каже да су фудбалски занесењаци, романтичари, идеалисти... без пребијене паре у џепу. Они немају симпатизера, њих симпатишу тек кад треба да „излете“ из лиге. Баш сада се налазе у таквом положају. Међутим, нико од њих не верује у испадање. Напротив. Према томе, то је било баш такво место какво смо тражили.

Примио нас је генерални секретар клуба, Милорад Лишанин, и кад је чуо о чему је реч, одмах је телефонирао Милошу Милутиновићу за кога се тврди да је најпрефињенији техничар који је икад заиграо на југословенским фудбалским теренима.

— Он је тај који вам треба, не ја! — рекао је Милорад Лишанин — Он верује у чуда, и он их остварује!

Врата су се отворила и у управу је ушао Милош, „плава чигра“, и како га још не зову. У њега су сада упрте очи целог клуба, свих љубитеља лепог фудбала у земљи. Његове очи, међутим, биле су упрте у нас, за тренутак строго и подозриво, а када се уверио да је реч о поштеној работи, дргнуо је у смех:

— Браво, одлично сте се сетили! — рекао је. — Засад је најјаче оружје нашег клуба то што верујемо да ћемо успети. Сад само тим капиталом располажемо. Зар нисмо Дон Кихоти!

И онда је сео и за гили час нацртао своју верзију Сервантесовог јунака. То више није био „вitez тужног лика“, већ ратоборан и одлучан, са копљем и штитом у рукама и копачкама на ногама, како непоколебљиво стоји испред мреже њиховог клуба...

У Скупштини града Београда, примио нас је потпредседник Милан Вукос.

— Шта да нацртам: Дон Кихота! — тргао се изненађено — Е, ви сте погрешили за једна врата, другови. То је тамо код Бранка Пешића. Ја сам више Санчо Панса!

Али како је председник био тренутно одсутан, пристао је да га замени и у овом послу. Ишао је на портрет. С првим није био задовољан. Ни с другим ни с трећим... Јер какогод покушао да нацрта лик Дон Кихота, увек је испадао Бранко Пешић.

— Немојте ништа да се чудите! — рекао нам је — То подсвест делује, и то није без везе. Из петних се жила упињемо да дођемо до неких пара за овај наш град, а оне нам увек измакну у Републику или Федерацију. Питате: како? Ево како: ми скупио само од путне привреде, на пример, у Београду петнаест милијарди и седамсто милиона динара (то је оно од регистрације возила, пореза на бензин...), и док смо се окренули, од тога је остало Београду, знате колико: две милијарде и шесто милиона. Оних

осталих тринаест милијарди и нешто оде у Федерацију... Али да вас не замарам бројкама. Ја мислим: боље је тући се и против ветрењача, него не тући се уопште!

Напоследку, код четвртог покушаја, није хтео да одустаје.

Пред нама је лежала потпредседникова верзија Дон Кихота, у градском оделу и опанцима, а са копљем на чијем се стегу вијорио грб града Београда. У позадини се назирала монументална зграда Савезне скупштине, с једном огромном ветрењачом на главној куполи...

Сада су на реду биле две младе представнице лепшег пола, сасвим случајно, приликом њихове уобичајене посете нашој новинској кући. Једна је била талентована интерпретаторка каубојских песама, Радмила Микић, а друга: прва лепотица Србије, Миља Вујановић.

Радмила је одмах узвикнула: — Јао, што не рекосте Дон Жуана, одмах да вам га нацртам!

Миља није ништа рекла. Без говора је пристао, чак, чини нам се, врло радо. Касније смо сазнали за разлог: оно што је њу интимно привлачило овој теми, било је њено неспокојство, пошто је и сама, како каже, симпатисала једног савременог Дон Кихота. Није, разумљиво, хтела да ода ко је тај млади пустилов, али је радо прихватила да нам га цртежом представи. Док је с извесном дирљивом нежношћу радила на том драгом јој лику, није било тешко наслутити у њој и саму Дулчинеју из Тобозе. Такође савремену, разуме се.

И зачудо, кад је све било готово: Миљин је Дон Кихот подсећао на каубоја, не Радмилину. Радмилину је више био тајанствен: више као Дон Жуан. Међутим, ни у једном ни у другом лику нисмо могли да откријемо никог ко би нам био познат...

Осмог Дон Кихота добили смо на катедри Историје уметности, из пера бившег управника Народног музеја, а сада доцента Филозофског факултета, Лазара Трифуновића. На питање да ли би знао да нацрта витеза из ла Манча, одговорио је једноставно:

— Како да не. Учио сам школу! То је одмах и потврдио. Свог Дон Кихота нацртао је за негун секунд. Пошто се његов предмет зове: Историја модерне уметности, упитали смо га: у којој савременој личности он види Дон Кихота. Одговор је био кратак и јасан: као и цртеж:

— Добрица Ћосић. Убеђен сам да је он највећи Дон Кихот наше јавности!..

Последњег Дон Кихота поклонили смо је наш познати карикатуриста Иво Кушанић. То је био онај први: не савремени и не средњовековни, прави „вitez тужног лика“, одрпан и поносит, ван времена и простора, што ће рећи: у свим временима и просторима. Као да је пред собом имао слику заједљивог француског сликара из прошлог века Онореа Домијеа.

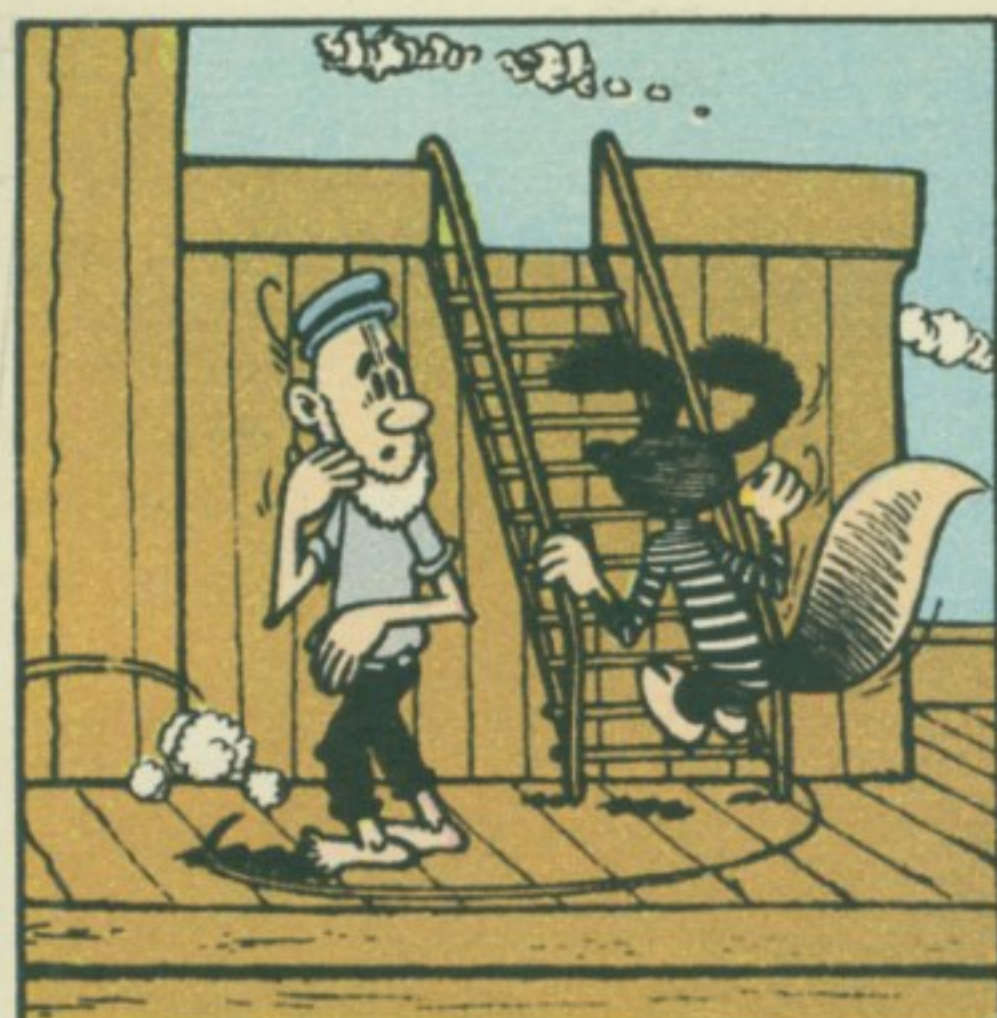
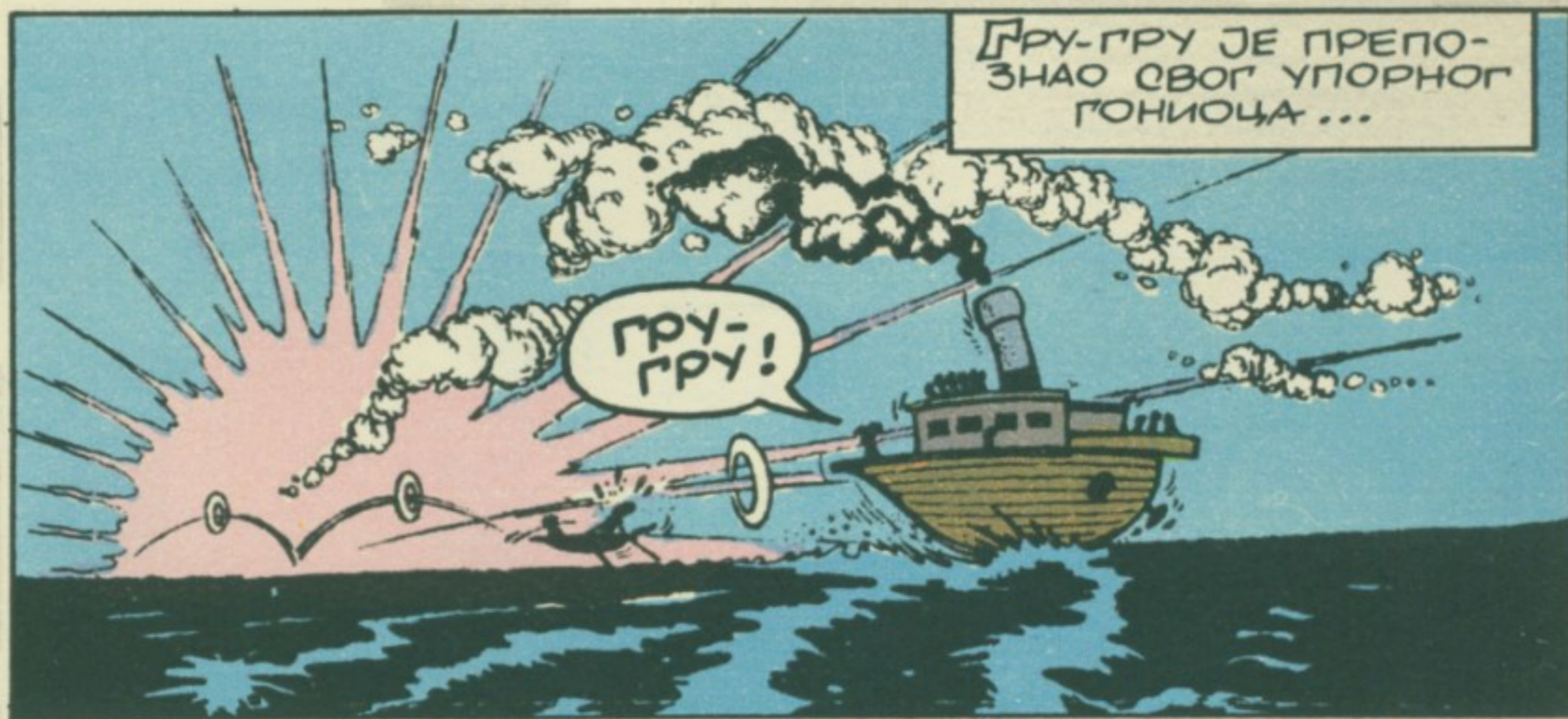
КАПЕТАН Кејт

КЕЈТ ЈЕ ПРЕТРАЖИЛА СТАРУ ВЕТРЕЊАЦУ И ОТКРИЛА ДА СЕ У ЊОЈ НАЛАЗИ "ГЛАВНИ ШТАБ" КРИЈУМЦАРА...

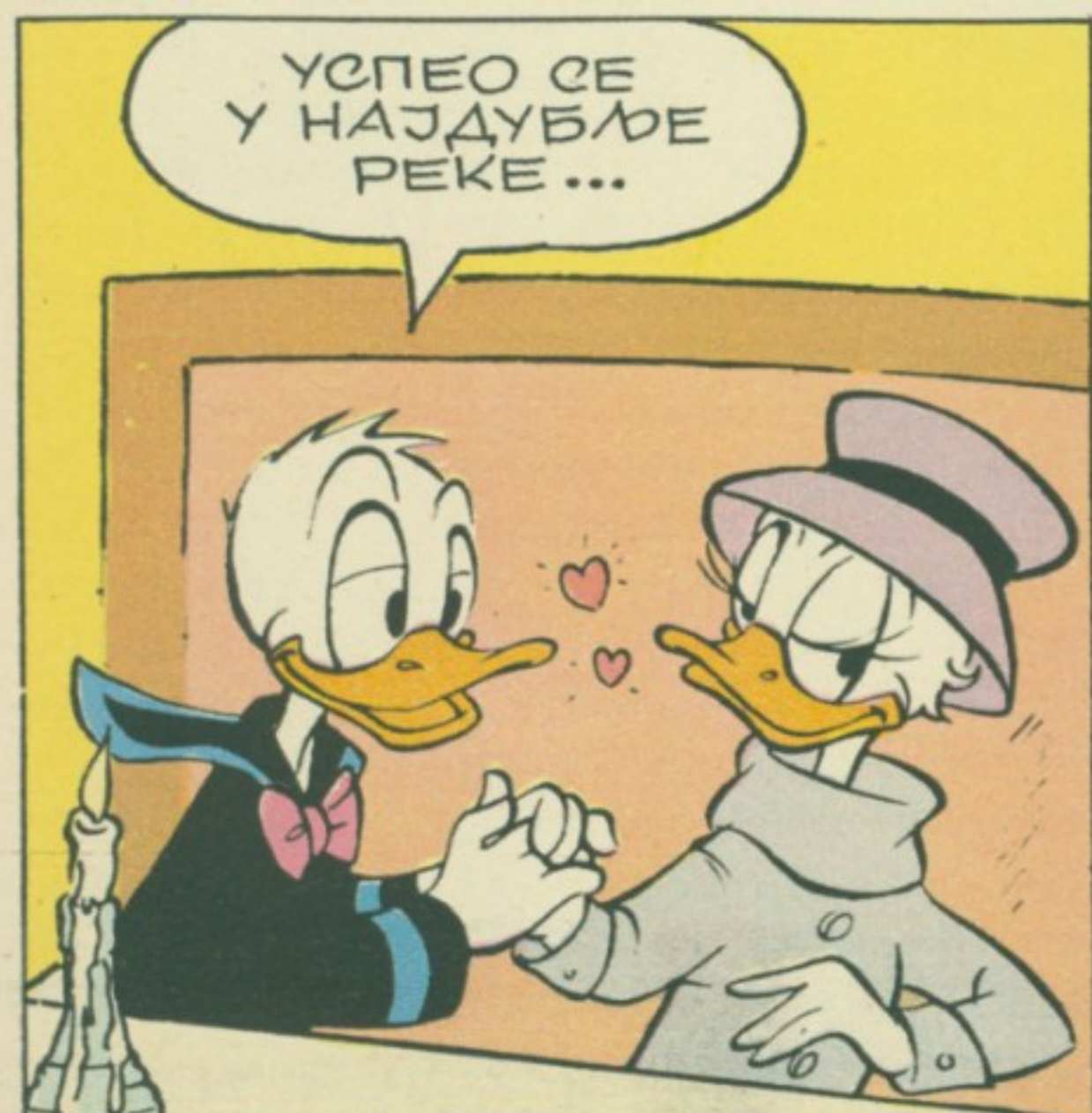

ГРУ-ГРУ, ЧАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

НАШИТАК ХЕРОЈА У КУЋАМА ВУНЕ

Чудна је та Монголија, постојбина највећег освајача у историји — Чингис Кана. Његово царство простирало се од Тихог океана до Средоземног мора, обухватало данашњу Кину и Совјетски Савез, граничило се с Индијом и допирало до зидина вечног Рима. Данас Монголија има милион и по квадратних километара, већа је три и по пута од Француске а то огромно пространство насељава милион становника.

Па ипак, Монголија чијем је становништву пред крај прошлог века претило изумирање, данас доживљава процват. Упоредо с растом индустрије у овој земљи живе највештији одгајивачи стоке на свету, људи заљубљени у своје коње. Још нешто странцу одмах пада у очи: у Монголији се много ћути, али зато свака реч и сваки покрет имају своје дубоко значење. Ради се без журбе и нервозе сталожено и предузимљиво. Захваљујући томе, Монголија с хладном климом једина је земља на истоку која је одувек извозила жито. У најтоплијим крајевима Монголије средња годишња температура износи само четири степена изнад нуле а снег је просечно покрива 150 дана у години. Али ваља признати да Монголија има исто толико сунчаних дана колико, на пример, Ница.

тара а да се не сретне живо биће. Па ипак, а можда управо због тога, Монголи су најгостољубивији домаћини. Гостољубивост код Монгола није само леп обичај. Она је закон, право намерника. Не памти се да је икада неки Монгол у свом дому убио непријатеља. Не зна се исто тако да је неки путник или намерник у Монголији остао гладан или без постеље. Њихова земља може се прокрстарити 2.500 километара у дужину и 1.200 километара у ширину само с коњем и ћебетом, ножем у канији и шољом о појасу. Све остало пружиће вам Монгол у свом топлом степском стану. Јер, јурта није за госта само кров над главом већ и место где ће он добити све најбоље што у њој има.

Монголи су номади. Селе се десетак пута годишње. Баве се одгајивањем коња за задругу. Сваки Монгол се брине о ергели од педесетак полудивљих коња.

ма југу, у супротном правцу од ветра који никада не престаје да дува. Тако странцу у Монголији није потребан компас. Европљани застајују зачуђени и сумњичаво машу главом пред јуртом у којој људи треба да издрже хладноћу од 40 степени испод нуле. А за Монголе нема сумње да је вуна најпогоднији грађевински материјал. Ниједан други не би могао да издржи топлотне разлике између плус 40 степени лети и минус 40 степени зими а да се не раслоји, не испуца и не истроши. Ниједан други не би укућанима могао пружити заштиту од жестоких ветрова и у леденим зимама и благу топлину, а у сушним, јарким летима угодну свежину. Надасве, нема материјала који је тако савитљив, еластичан, погодан за паковање као што је вуна јурте. Још се Марко Поло дивио кућама које се за пола часа могу раставити, савити и натоварити на коње. За непуно час цео логор с имовином и стоком креће на пут.

У јурту човек не може ући усправно већ само погрбљен. Међутим, њихова унутрашњост с намештајем који је сав минијатуран, као за лутке, са живописно украшеним ковчезима уместо ормана, свиленим засторима уместо зидова и малим постелима, изгледа два пута пространија него споља. У левом делу јурте су жене, а у десном мушкарци. За госта се одмах поставља сто покривен слаткишима, погачама, малим белим коцкицама. Домаћин седа преко пута госта, леђима окренут вратима и ногу подвијених пода се. У свакој јурти постоји батеријски радио. То је једина али непрекидна веза далеке стене с престоницом, Улан Батором.

Затим госта служе белом течношћу која до саме ивице испуњава сребрни пехар. Први гутљај доноси и изненађење и пријатност. Течност је густа попут крема, осећа се благ укус врења и свежина брдских пашњака. То је кумис, ферментирано и мућено кобиље млеко, национални напитање Монголије. Сваки Монгол пије више пута дневно кумис, често по неколико литара одједном. Течност зову напитком хероја или водом живота. Реч је о веома здравом и хранљивом пићу. Лабораторијска анализа кумиса је открила да се у њему налази 18 врста разних витамина и читав низ најхранљивијих протеина. У СССР је кумис последњих година постао лек којим се крепе туберкулозни болесници. А мале беле коцкице које се обавезно налазе на столу сваког Монгола су у ствари козје млеко сасушено на ветру које се одликује изванредном хранљивошћу. И о њима је Марко Поло писао као о једном од многих чуда Далеког истока.

С ДОЛАСКОМ ЛЕПИХ И ТОПЛИХ ДАНА, ПОЧИЊУ У МОНГОЛИЈИ НАРОДНА СПОРТСКА ТАКМИЧЕЊА У ЈЕДНОЈ ВЕКОВИМА СТАРОЈ ВИТЕШКОЈ ДИСЦИПЛИНИ: ГАЂАЊУ ЛУКОМ И СТРЕЛОМ. У ЊИМА УЧЕСТВУЈЕ И СТАРО И МЛАДО. НА СЛИЦИ: ДЕЧАЦИ ИЗ СЕЛА ГОДОЈА ПРОБАЈУ СВОЈЕ ЛУКОВЕ ПРЕД ТАКМИЧЕЊЕ

Црнооки Монголи имају зубе млечног сјаја, најбоље и најздравије на свету. Сами они веле да лепоту својих зуба дугују кобиљем млеку које пију у великим количинама. Пред другима, Монголи никад не скидају капу с главе. Открити главу код Монгола представља највећу неучтивост и непоштовање према госту.

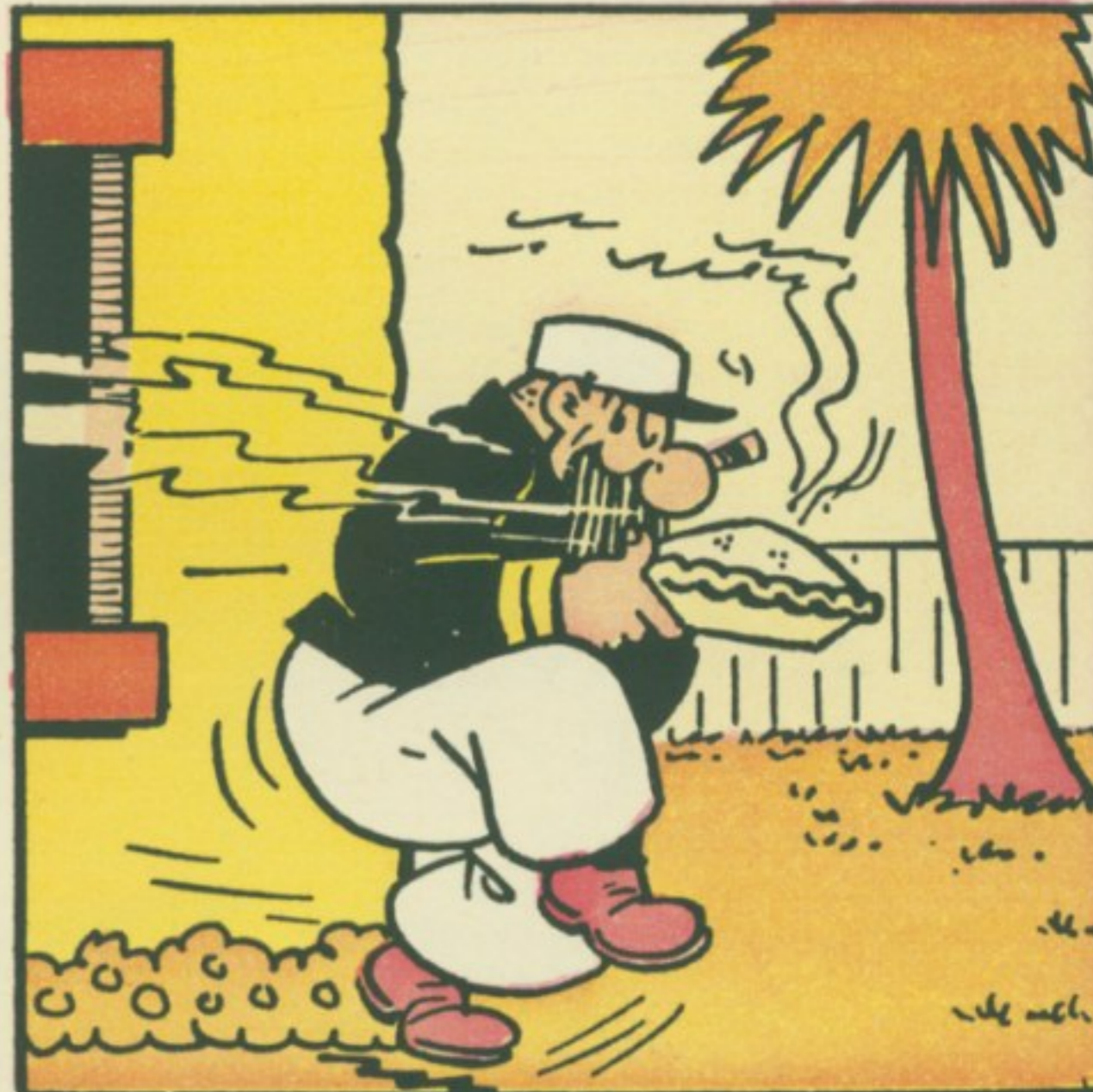
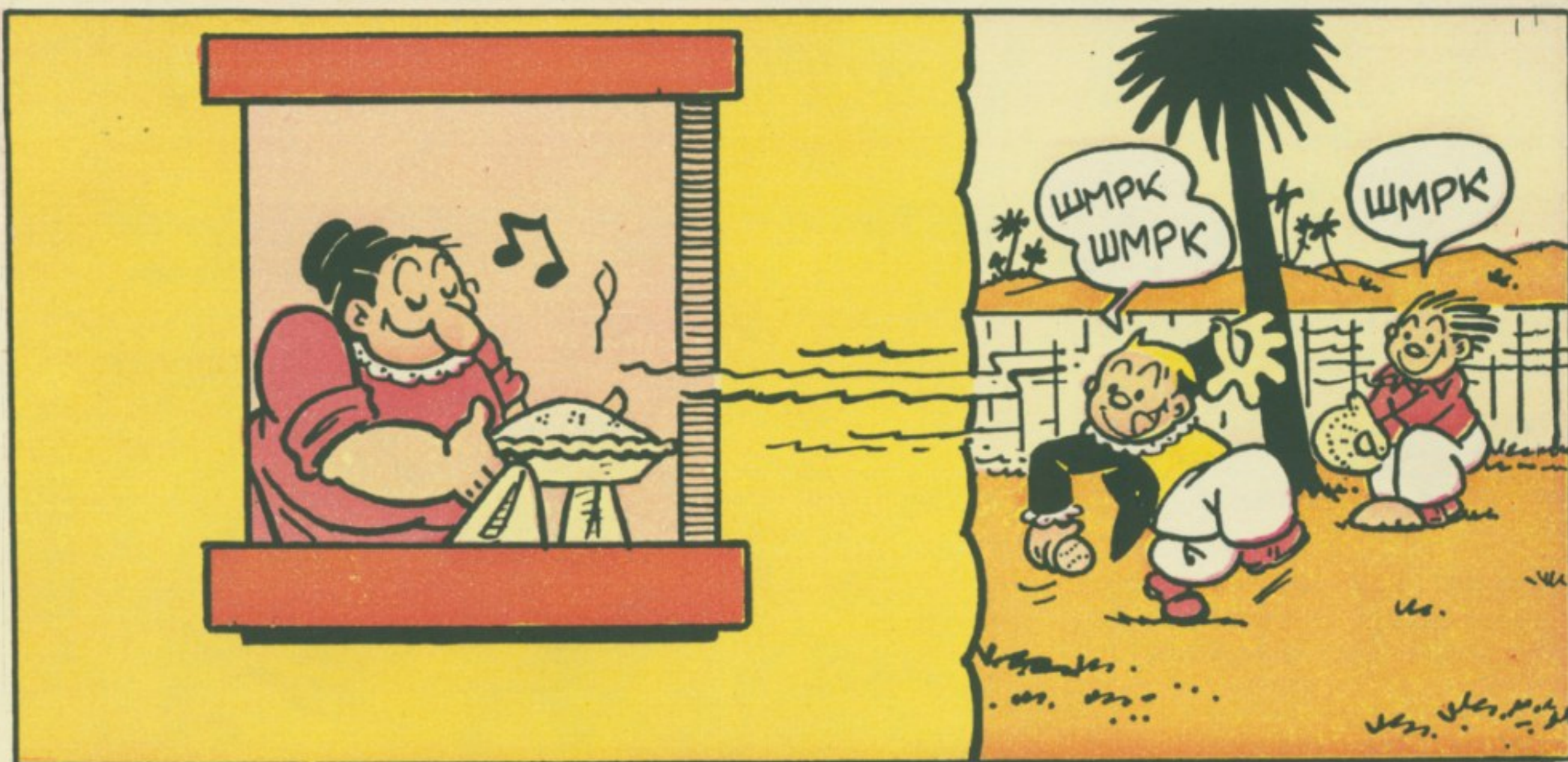
Кроз монголску стецу се може ходати сатима и превалити више од 40 киломе-

Поред тога он има својих тридесетак оваца, десетак коза, пет камила и пет до шест коња.

Јурта је степски стан номада. То је једина кућа на свету начињена од вуне. Свака јурта састављена је од четири, шест или осам пола уваљане, небелене, меке вуне. Она је непромочива и подједнако добро штити од топлоте и хладноће. Ниска врата јурте окренута су увек пре-

БУМ И БУМ

JOE MUSIAL

© King Features Syndicate, Inc., 1967. World rights reserved.

ХРАБРИ ЗЕЧЕВИ

Ова чувена пијанка догодила се у једној фабрици за производњу алкохолних пића у Петрограду. У сред ноћи радници су чули необичан звук. Истрчали су напоље и угледали необичну слику: двадесетак белих зечева превртало се преко главе, играло, лудирало. Кад су угледали људе, храбро су се бацили на њих. Зечје јунаштво објаснило је буре с вином, које је неко оставио отворено у башти иза фабричке зграде.

НЕУСПЕО ОПИТ

Да би испитали снагу и правац подводних струја, научници су у прадну Сан Дијега бацили у море две хиљаде лоптица за пинг-понг од којих је свака била пробушена на неколико места. Резултати су били неочекивани: највећи део лоптица прогутале су велике рибе. Научници сматрају да су лоптице личиле рибама на њихову омиљену послатицу — корњачина јаја.

ТУЉАН И ЧОВЕК

У рано јутро сопственика једне спортске јахте усидрене у једној америчкој луци, пробудио је страховит тресак. Истрчао је из кабине и угледао на палуби великог туљана. Приметивши човека животиња је скочила у воду, али се идућег јутра опет попела на јахту. Ускоро се туљан навикао на човека и сада му свако јутро долази на доручак. Чак му једе из руке.

ПРАВИМ ЧУДОМ, ТРОЈИЦА БРОДОЛОМНИКА, ИЗНУРЕНИ И ГЛАДНИ, УСПЕЛИ СУ ДА УМАКНУ ЗУБИМА АЈКУЛЕ И ДА СЕ УСПИУ НА КОРИТО ПОЛУПРЕВРНУТОГ БРОДА.

МОРЕ ЈЕ ПРОГУТАЛО ЧАК И ОНЕ БЕДНЕ ОСТАТКЕ НАШЕ ХРАНЕ... ПОНОВО НАМ ПРЕТИ СМРТ ОД ГЛАДИ!

ИПАК НЕ! ПОГЛЕДАЈТЕ! КОРИТО БРОДА ЈЕ ПОКРИВЕНО ШКОЉКАМА КОЈЕ СУ СЕ ПРИЛЕПИЛЕ ЗА ДНО! САД ХРАНЕ ИМАМО У ИЗОБИЉЈУ!

ВРЕМЕ ЈЕ БИЛО ТИХО. ДАНИ СУ ПРОЛАЗИЛИ И КОЛИЧИНА ШКОЉКИ СЕ СМАЊИВАЛА А ДВЕ ПЛАХЕ КИШЕ НИСУ МОГЛЕ ДА ИХ СПАСУ ОД ЖЕЂИ.

НАЈЗАД, ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ...

ВИЧИМО УГЛАС! МАШИМО КОШУЉАМА!

ЈЕДРО НА ПУЧИНИ!

ПЛОВЕ ПРЕМА НАМА! ЧУЛИ СУ НАС!

СВАКАКО СУ НАС ВИДЕЛИ! ДАЈУ НАМ ЗНАКЕ! СПАСЕНИ СМО!

847

НА КАПЕТАНСКОМ МОСТУ

Један совјетски брод пловио је Индијским океаном. Време је било мирно. Од једном је у стројарницу стигло наређење „Стоп!“ Машинисти нису стигли да зауставе машине кад су нове команде почеле да пљуште: „Пуном паром назад“, „Напред“, „Мало назад“.

— Да наш капетан није полудео? — уплашили су се машинисти и потрчали на капетански мост. Крај команди су угледали љубимца посаде мајмуна Кикија, који је спретно баратао апаратом.

НЕПОКРЕТНОСТ

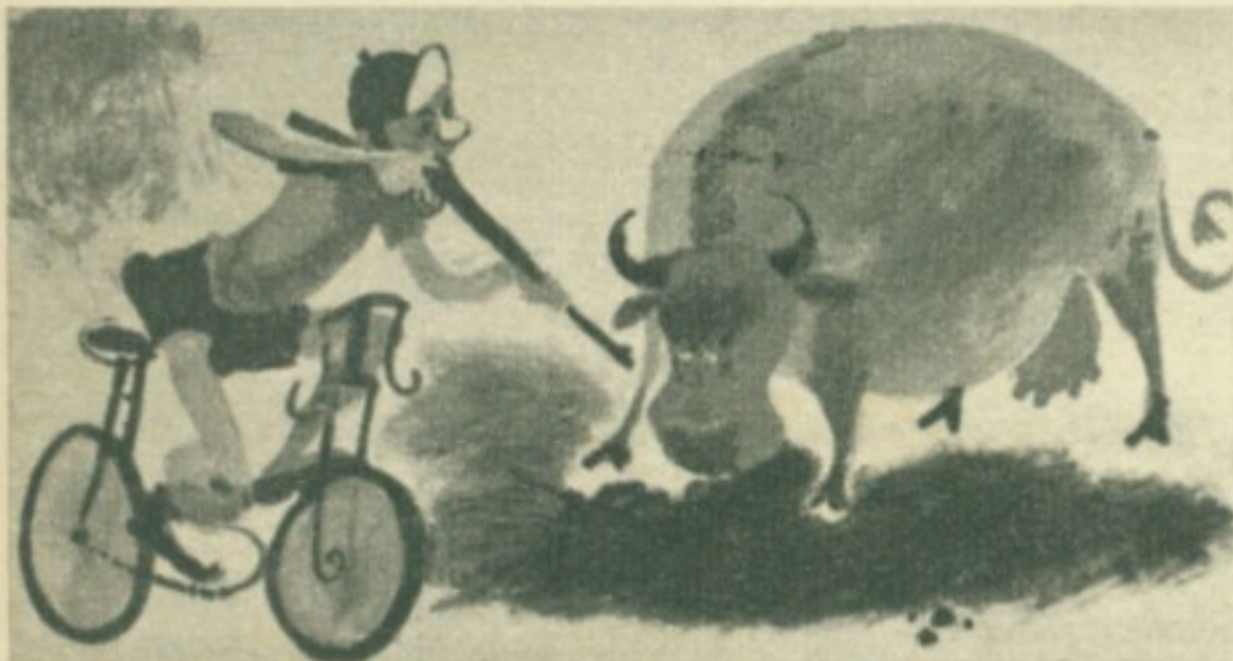

Године 1743. после једног жестоког сукоба с конзервативцима који су само ометали развој руске науке, тада само чиновник Санктпетербуршке академије наука Михаил Ломоносов упућен је да под стражом „размишља“ једну годину.

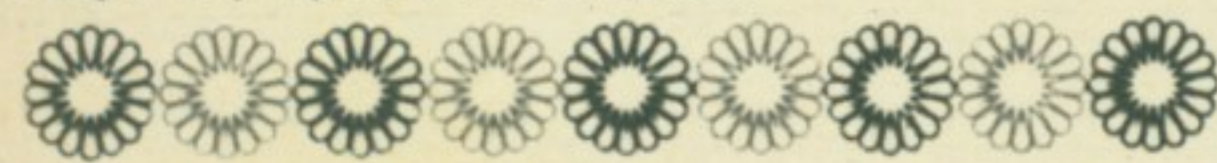
Ломоносов је гладовао, смр завао се, био болестан, али рад није прекидао. Изашавши на слободу оборио се на своје противнике новим радовима, који су се заснивали на „Утисцима из самице“, „О топлоти и хладноћи“, „О неосетљивости физичких честица“.

КОРИДА НА НОРМАНДИЈСКИ НАЧИН

Многи вероватно не знају да је целом свету познати француски бициклиста Жак Анкетил — страствени љубитељ лова. Пре неколико година ишао је у лов на слонове и лавове у Африку. А недавно су становници околине нормандијског града Евре, у којем је Анкетил рођен, били сведоци необичне кориде. Само што је овога пута уместо разјарених шпанских бикова учествовала обична нормандијска крава „осуђена на клање“. Док се приближавала кланици, она се толико разјарила

да се шеф за прихватање стоке уплашио. Схвативши да је свако одлагање опасно и да треба поступити смело и одлучно он је — телефонирао свом другу Жаку Анкетилу и овај се одмах створио, поневши за сваки случај пушку. Према свим правилима кориде, он се приближио животињи и једним тачним хицем оборио је. Публика је издалека посматрала овај приказ не усуђујући се да се приближи. Али, кад је опасност минула, гледаоци су наградити спортисту громким аплаузом.

Ерика Шинегер, аустријска шампионка у спуту била је једини спортиста из своје земље који се попео на победничко постоље у Портулу. Лица „која јој желе добро“ понудила су јој по повратку кући да као награду изабере за себе један аутомобил по своме укусу. Смучарка је скромно рекла: „Ја више волим трактор, јер онај који имамо на нашој фарми није више модеран и моји се родитељи много замарају управљајући њиме“.

Французи су веома поносни на 4000 тениских игралишта у земљи. Одговорни функционери били су непријатно изненађени кад су дознали да их у Аустралији има 48195!

ЗЕВС СЕ ЉУТИ

Идеја да се олимпијска ватра пали на месту где су одржаване прве олимпијске игре на свету, вероватно је једна од најбољих на коју су дошли функционери Међународног олимпијског комитета. Али, изгледа да се та идеја није свидела богу Зевсу, најмоћнијем богу свих времена. Јер, кад год се преноси олимпијска ватра, мора да се деси нешто смешно или трагично.

Ватра је први пут ношена 1928. године до стадиона у Амстердаму. Холандска краљица није присуствовала играма тврдећи да игре које се одржавају под окриљем такве ватре могу бити само паганске.

Када су 1936. године ватру први пут преносили тркачи, последњи носач ватре на берлинском стадиону, сјајан тркач на 1500 метара Шилген убио се сутрадан по отварању Игара.

Већ две године власти града Сао Паола свим могућим средствима обавештавају грађане да новогодишњу трку (коју зову Силвестерском или коридом) прате преко својих телевизора, због тога што превелики број посматрача на улицама омета нормално одвијање трке. Има ли још негде у свету да приређивачи воде борбу против броја посматрача?!

Андре Драп, бивши првак Француске у рвању, сада више познат у круговима кечера, послао је за Нову годину као поклон својим пријатељима чек издат на „Банку пријатељства“ на износ од 365 лепих жеља (по једну за сваки дан) у новој години. Он је или заборавио да је 1968. година преступна, или је једна жеља отишла на трошкове банке.

Године 1956. у Кортини д'Ампецо последњи носач ватре, један клизач на леду, пао је колико је дуг пред самим циљем уз грохотан смех 50.000 присутних. Исте године у Мелбурну млади тркач који је носио бакљу у последњем кругу око стадиона био је озбиљније повређен магнезијумом који је отпао са запаљене бакље. Тај тркач није нико други него касније прослављени шампион Рон Кларк, на коме се и данас виде ожиљци од тих повреда.

У Скво Валију 1960. године огромна ватра сукнула је из велике олимпијске вазе, када је носач ватре још био удаљен од ње стотинак метара. То непредвиђено паљење ватре са даљине није била једина „шала“ ових игара организованих у правој пустињи. Најповлашћенији новинар је морао да превали сваког дана 60 километара да би стигао на поприште борби.

ДРЖАВНИ ЗАЈАМ

Пре неколико месеци када се играла утакмица за Европски куп између Бенфике и Селтика из Глазгова у Лисабону, британска амбасада позајмила је, онда још „тежких“ 5.000 фунти сто тридесеторици навијача који су толико славили победу свог клуба да су се на крају напили

без пребијене паре на улицама главног града Португалије. До сада су само тринаесторица вратили позајмљене паре,

Остали не дају знакове живота па је Министарство спољних послова одлучило да преда суду ове заборавне људе.

СИТНИЦА С ОЛИМПИЈАДЕ

Од Гренобла до Лиона има 90 километара. То је у исто време дужина коју су износиле мушке кошуље сложене једна до друге а које су се морале опрати и испеглати за време трајања Олимпијских игара у праоници Бендикс у Лиону.

ДОГОДИЛО СЕ...

И СМЕШНИ И ТУЖНИ И НЕОБИЧНИ ДОГАЂАЈИ СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

У Брит. Колумбији

Енцела Мак Вилијемс, секретарица по занимању, има необичног укућанина: једног леопарда за кога је дала сву своју уштећевину од преко 3 милиона старих динара. Поред тога што сваког дана поједе 10 кг меса, леопард је досад изгрицао фотељу пресвучену кожом, завесе и све ципеле своје газдарице.

У Лос Ангелесу

Финансијска управа затражила је од Микаела Фјордана да плати заостали дуг од шест лира (12 старих динара) и то у шест рата. Борданов адвокат саветовао је свом клијенту да за исплату сваке рате положи новчић од 5 лира захтевајући да му врате кусур. А 5 лира је најмања новчана јединица у оптицају.

У Риму

Обилазећи свој рејон полицајац Бил Ралет приметио је у излогу једну, лутку-манекена у вуненом пуловеру и панталонама док су остале лутке биле у летњим хаљинама. Кад је боље загледао приметио је да је лутка трепнула. Деветнаестогодишња Глорија Монсибас ухапшена је и оптужена за провалу.

У Кенсингтону

Седамдесет једногодишњи Чарлс Крачли пристао је да полаже контролни возачки испит иако је без возачке дозволе 50 година возио свој аутомобил. Пре испита „признао“ је свом испитивачу да његов двадесет година стар аутомобил неће моћи да савлада узбрдицу која је предвиђена на пробној стази.

Мој отац, чудац

ЗБУЊЕН СВОЈИМ СУСРЕТОМ С АЛИГАТОРОМ ЦОРЦОМ, НОВИ СОБАР ЈЕ ПОТРАЖИО УТЕХУ КОД КУВАРИЦЕ.

МОГАО ЈЕ И МЕНЕ ДА УГРИЗЕ!

ЗБОГ ТОГА СЕ У ОВОЈ КУЌИ НИКО ДУГО НЕ ЗАДРЖИ!

ЈА САМ ЈЕДВА ДОЧЕКАО ДА СЕ ЗАПОСЛИМ И МОРАМ ДА ЧУВАМ МЕСТО...

... НЕМА МИ ДРУГЕ!

ПОШТО СУ МУ ОБА СИНА БИЛА У ШКОЛИ, БИДЛ ЈЕ ОД СВОЈЕ КЌЕРКЕ НАПРАВИО СВОЈ СПАРИНГ-ПАРТНЕРА...

ЗНАШ ЛИ, КОДИ, БОЉЕ УДАРАШ ЛЕВОМ ОД ОБА ТВОЈА БРАТА!

ОПРОСТИТЕ, АЛИ МИСИС БИДЛ И ЈОШ ЈЕДНА ДАМА ЧЕКАЈУ У МУЗИЧКОЈ СОБИ!

ДО ВРАГА!

'ОКЕ ДА МЕ НАГОВОРЕ ДА ТЕ ПОШАЉЕМ У ШКОЛУ ЗА МЛАДЕ ДАМЕ!

АЛИ ЈА ВОЛИМ ДА ИДЕМ У ШКОЛУ!

ТЕТКА МЕРИ КАЖЕ ДА СЕ НИЈЕДАН ПРИСТОЈАН МЛАДИК НЕЌЕ ОЖЕНИТИ БОКСЕРКОМ!

ДО ВРАГА С МЛАДИМ ПРИСТОЈАНИМ ЛУДИМА!

ИПАК, И ЈА МОРАМ ДА ОДРАСТЕМ И ДА...

НЕ НА ТО ДА МИСЛИШ!

ПАЗИ НА СВОЈ ГАРД И ЧУВАЈ БРАДУ!

ОХ, ТАТА! КАД САМ БИЛА МАЛА, МИСЛИЛА САМ ДА СИ ТИ НАЈДИВНИЈИ ЧОВЕК НА СВЕТУ...

САДА, КАД САМ ОДРАСЛА, ЈА ЗНАМ ДА СИ НАЈДИВНИЈИ!

ПОДВИГ

УДОВИЦЕ МАРЧЕЗЕ

Можда Марчеза никада не би постала огорчени непријатељ Немаца да се Хитлерови официри нису понашали осино и грубо према несрећном Булију, да потајно нису исмењивали њене покушаје да говори немачки и да нису вређали послугу и пастире.

Марчеза је била удовица сеоског земљопоседника. Имала је више од шездесет година, али је још била пуна снаге и живости. На свом малом имању на југу Италије живела је мирно и угодно. То се, међутим, не би могло рећи за Немце. Они су били узнемирени. Савезничко искрцавање очекивало се сваког тренутка. Једног дана посетио ју је немачки официр и љубазно је замолио да им дозволи да на њеном имању поставе мали центар за комуникације. Сместили су се у једној згради. Следећи корак Немаца је био много више забрињавајући. Она има много већу кућу него што јој је потребно па би неколико официра могло да се смести код ње — рекли су јој. Тако је на њеном имању образован центар немачког штаба за читав тај крај. Марчеза је с послугом остала у једном делу зграде. Више није имала свој мир, ред на који је годинама била навикла. Сваки од шест официра добио је по једну собу. Војна возила су по цео дан долазила и одлазила, курири су се смењивали, депеше пристизале.

ЉУТА НА НЕМЦЕ

Пролазили су месеци а Немци су постојали све дрскији. Понашали су се као да је све на имању њихово, кварили намештај, трескали вратима. Није више могла слушати бат њихових чизама. Па ипак, све је то Марчеза стрпљиво подносила. Све до оног дана када су војници исмејали и извређали Булију, штабског момка због тога што је грбав и што рамље. Били су сурови према њему. Затражила је да је главни немачки официр прими. Немац је љубазно саслушао њену жалбу, обећао да се то више неће поновити. Тек што су се врата иза њених леђа затворила, Марчеза је у соби зачула кикот. Официр се са својим посланим смејао њеном лошем немачком изговору. Сутрадан наставили су да вређају и њу и Булију. Тако је Марчеза постала заклето непријатељ Немаца.

Један догађај нагнао ју је да се коначно определи за ствар савезника. Два дана после оног разговора с немачким официром, служавка Марија закуцала је у три сата ноћу на врата своје господарице.

„Булио је открио у пласту сена једног рањеног падобранца коме је потребна хитна помоћ“ — саопштила јој је шапатом. Марчеза се колебала. Стотине противречних осећања раздирали су њену душу. Мешали су се мржња према Немцима, страх, сажаљење, себичност. Помоћи падобранцу било је веома опа-

сно а срце јој је говорило да једино тако може да поступи.

Рекла је Марији да Булио донесе рањеника у кухињу, али да не пали светлост и да буде што тиши. То је био почетак завере удовице Марчезе против Немаца. Булио је с поносом увео у собу младог Американца, бледог и уплашеног. Био је каљав и необријан а његова униформа у ритамима. Марчезу је изненадио одличним италијанским. Спремили су му кафу и топао обед. Младић четири дана није ништа окусио. Пошто је за тили час „почистио“ све што су изнели пред њега, Марчеза му је превела велику рану на рамену. Тетиве на десној руци биле су покидане. После једног часа Булио је одвео рањеника на таван и сместио га у постељу, коју су му тамо на брзину наместили.

У ПОКРЕТУ ОТПОРА

Тек после три дана брижног неговања Американца се ослободио и поверио својој домаћици. Рекао јој је да припада америчкој обавештајној служби и да је бачен падобраном са специјалним задатком да помогне организовање покрета отпора иза немачких линија. Међутим, ветар га је однео до немачких утврђених положаја, један снајпер га је ранио. Пошло му је за руком да умакне и после неколико дана скривања и бежања кад више није могао даље срушио се изнемогао под онај пласт сена где га је Булио нашао.

Чим се опоравио млади Американца је развио пуну активност. Тако је задобио Маријино поверење и Булио му је обећао да ће све учинити што је у његовој моћи да помогне савезницима. И Марчеза се убрзо са пуно жара придружила малој завереничкој групи. Пошто су добро познавали крај, Марчеза и Булио су отпочели да прикупљају податке и да снабдевају Американца прецизним географским картама. Сазнали су где се налазе немачке и италијанске базе, војни уређаји, утврђени положаји. Открили су како се најсигурније може стићи до партизана. Било је потребно доста напора док су сви чланови групе савладали језик цифара, лозинке и одзиве који ће им бити потребни у њиховом будућем раду. Када је све било готово, млади Американца се кришом ноћу пребацио у зону где је бачен, покупио је камуфлирани материјал и отпочео своју мисију. Марчеза, Булио и Марија постали су такав обавештајни центар каквом се Американца ни у сну није могао надати. Марчеза се по задатку сипријатељила с немачким официрима да би могла да измами од њих што више хране, гориво за свој камионет којим је одлазила до оближње вароши и тамо прикупљала податке о немачким припремама.

Таван је све чешће пружао уточиште свима онима који су се на-

шли у невољи борећи се против Немаца. Било је међу њима прогоњених партизана, енглеских и америчких авијатичара чији су авиони оборени или курира које је слао Ђовани, илегално име које је за себе изабрао амерички падобранец. Са сваком новим посетиоцем расло је и Марчезино одушевљење. Осећала је да постаје важан део борбе против фашизма, да учествује у једном крупном подухвату. У међувремену мали немачки саобраћајни центар на њеном имању нагло је прерастао у значајну ратно-обавештајну базу осовине на југу Италије.

Марчеза и њени сарадници постали су све активнији али у исто време опасност која их је вребала са свих страна постајала је све већа. С обзиром на важност њиховог упоришта, Немци су цео центар окружили бодљикавом жицом и стражарским кулама. За приступ на имање постојала је само једна капија а да би се прошло кроз њу била је потребна нарочита пропусница. Наравно, људи са имања су слободно улазили и излазили. Стражари су се навикли на њихову одећу, фигуре и нису више обраћали пажњу на њих.

То је нарочито спретно искористио Булио који је становао у једној кућици изван територије опасане бодљикавом жицом. За курире, за оне које је требало склонити на тавану Марчезине куће, спремио је вештачку грбу и одећа, која су им служила за прерушивање. Тако су пред носем до зуба наоружаних стражара пролазили партизани, амерички диверзанти, курири и обавештајци са радио-станицама у џаковима за брашно на леђима. Да чести пролазак грбавог Булија не би постао сумњив Немцима, каткад би

гова осетљивост је била тако велика да је било довољно стати на неколико сантиметара од телефонских каблова или се прислонити уз зид, па да се јасно чује телефонски разговор или разговор у соби. Сићушни електронски уређај учинио је многе услуге. Прерушен у Булија, Ђовани је сатима окопаво и неговао цвеће крај самог прозора главног немачког штаба а Марчеза је прислушкивала све телефонске разговоре који су вођени између немачког обавештајног центра и истурених немачких положаја. Тако су они могли да чују и пренесу обиље информација које су у то време пристизале у центар и савезницима биле од неоцењиве важности.

Право одушевљење настало је када је Марчеза која је ослушкивала немачке телефонске разговоре сазнала за савезничко искрцавање у Салерну. Телефонске линије немачког команданта биле су преплављене информацијама о искрцавању, напредовању савезника, захтевима за појачање и немачким противмерама чији је био циљ да се савезници одбаце у море. Марчеза је схватила да се налази у самом средишту кључног обавештајног центра битке за Салерно. Њено имање Немци су претворили у центар отпора против савезничке инвазије. Стога је сваки податак који су она и Ђовани уз помоћ Булија и Марије слали савезничком главном штабу за вођење операција представљао драгоцену помоћ и до принос победи савезника на том делу фронта.

Једног дана Марчеза је саопштила Ђованију да је важност немачког командно-обавештајног центра на њеном имању постала тако ве-

Марија прерушавала неког завереника у своју одећу и стављала му јастућице испод сукње и блузе, јер је била веома крупна. Тако је на Марчезином имању, у самом немачком осинаку, образована најефикаснија база за партизана, диверзанте и најпоузданије скровиште за авијатичаре — рањене падобранце и политичке бегунце.

СВЕ ЗА УСПЕХ САВЕЗНИКА

Једног дана Ђовани је донео Марчези нарочити минијатурни индуктивни микрофон величине дугмета, који се могао ставити у уво. Ње-

лика да је неопходно да се он што пре разори. Спремна је да жртвује сва своја материјална добра: кућу и скупоцени намештај у њој. Само нека савезнички бомбардери разоре немачко осине гнездо.

Мада тешка срца, Ђовани је пристао. Једног дана Марија, Булио и Марчеза су се неопажено извукли и отишли у прад. По подне, грмљавина савезничких бомбардера који су са мале висине изручили десетине тона бомби означила је крај главног немачког центра за организовање ратних операција против савезника у том крају Италије. На разореном Марчезином имању није остао ни камен на камену.

ЧОВЕКОЛИКИ МАЈМУНИ

Човеколики мајмуни најсроднији су људима. Од осталих мајмуна знатно се разликују.

ГОРИЛА (*Gorilla gorilla*). Највећи мајмун, живи у Африци.

ШИМПАНЗО (*Anthropopithecus troglodytes*). Најинтелигентнији мајмун. Такође живи у Африци.

ОРАНГУТАН (*Simia satyrus*). Готово истребљен. У малом броју још се може наћи на Борнеу и Суматри.

ГИБОНИ (*Hylobatidae*). Звани још и дугоруки мајмуни деле се на симанге (*Symphalangus*) и праве гибоне (*Hylobates*). У последње време неки научници их не убрајају у човеколике мајмуне.

ОСТАЛИ МАЈМУНИ

ИНДИЈСКИ ХУЛМАН (*Presbytis entellus*). spada међу витке мајмуне. Индуси га сматрају за светог мајмуна.

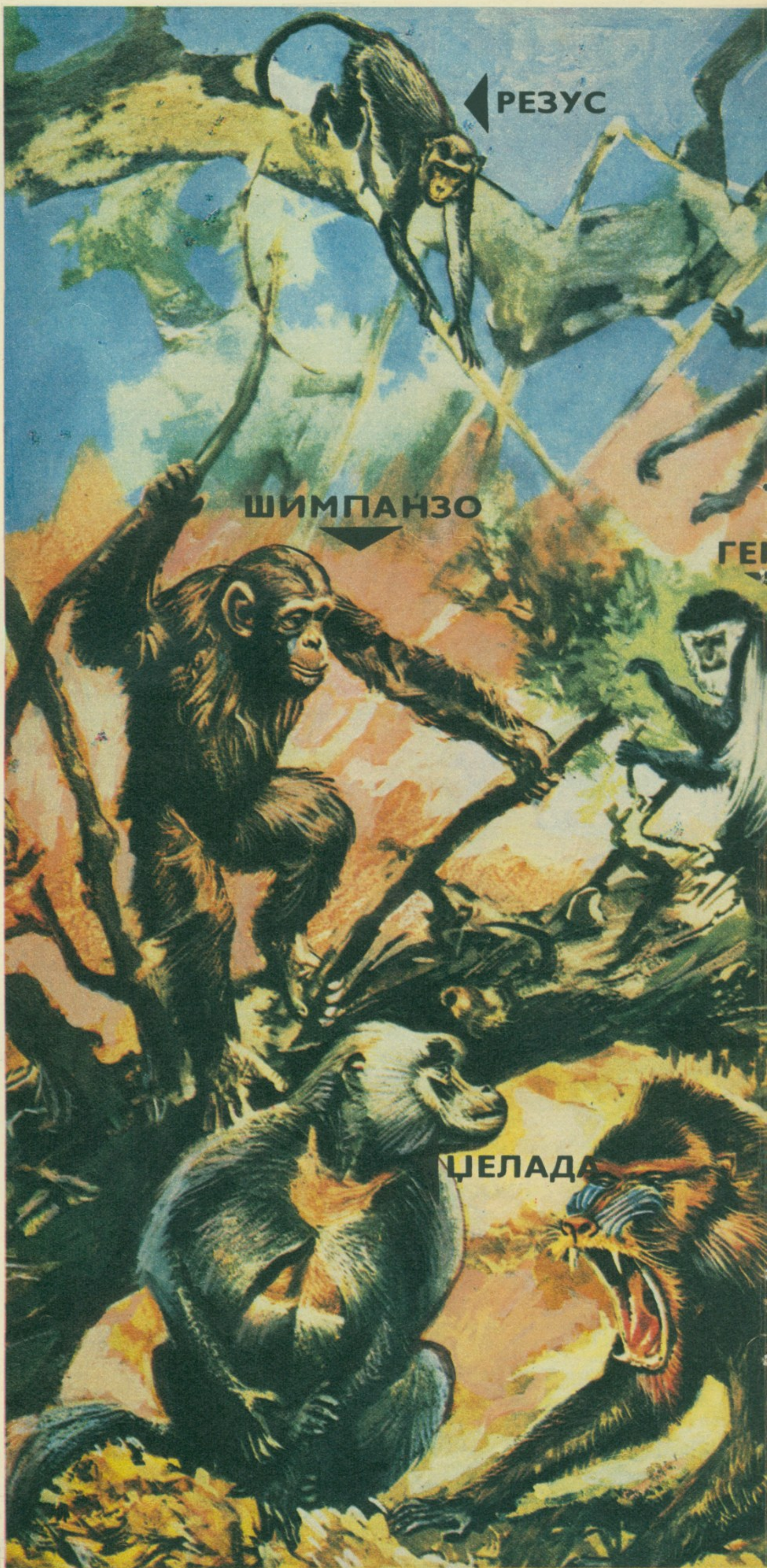
ГЕРЕЗА (*Globus abyssinicus*). Такође спада у витке мајмуне. Осам различитих подгрупа. На нашој слици планински мајмун гереза.

ЦЕЛАДА (*Theropithecus*). Припада групи павијана, назван још и павијан крвавих груди због голих места на грлу и грудима, која му, кад се узбуди, подрвене као крв.

МАНДРИЛ (*Mandrillus sphinx*). Такође представник врсте павијана. Живи у Јужном Камеруну, Габону и доњем току Конга. Има кратак реп, снажне чељусти. Становник је шума.

ПАВИЈАН (*Papio*). Живи у влажним шумама западне и централне Африке. Креће се у великим чопорима. Једини природни непријатељ леопарда.

РЕЗУС (*Simia rhesus*). Најпознатији представник макаки-мајмуна. Живи у јужним крајевима Азије, највише у Индији. Често служи за медицинске опите. У групу макаки-мајмуна спада и једини европски мајмун, такозвани гибралтарски магот (*Simia inuns*).

СРЕБРНИ ГИБОН

ИНДИЈСКИ
ХУЛМАН

ОРАНГУТАН

РЕЗА

ПАВИЈАН

ГОРИЛА

МАНДРИЛ

ИЗ БЕЛЕЖНИЦЕ ФАНТАСТЕ

НЕВИДЉИВИ ТАЛАСОВОДИ

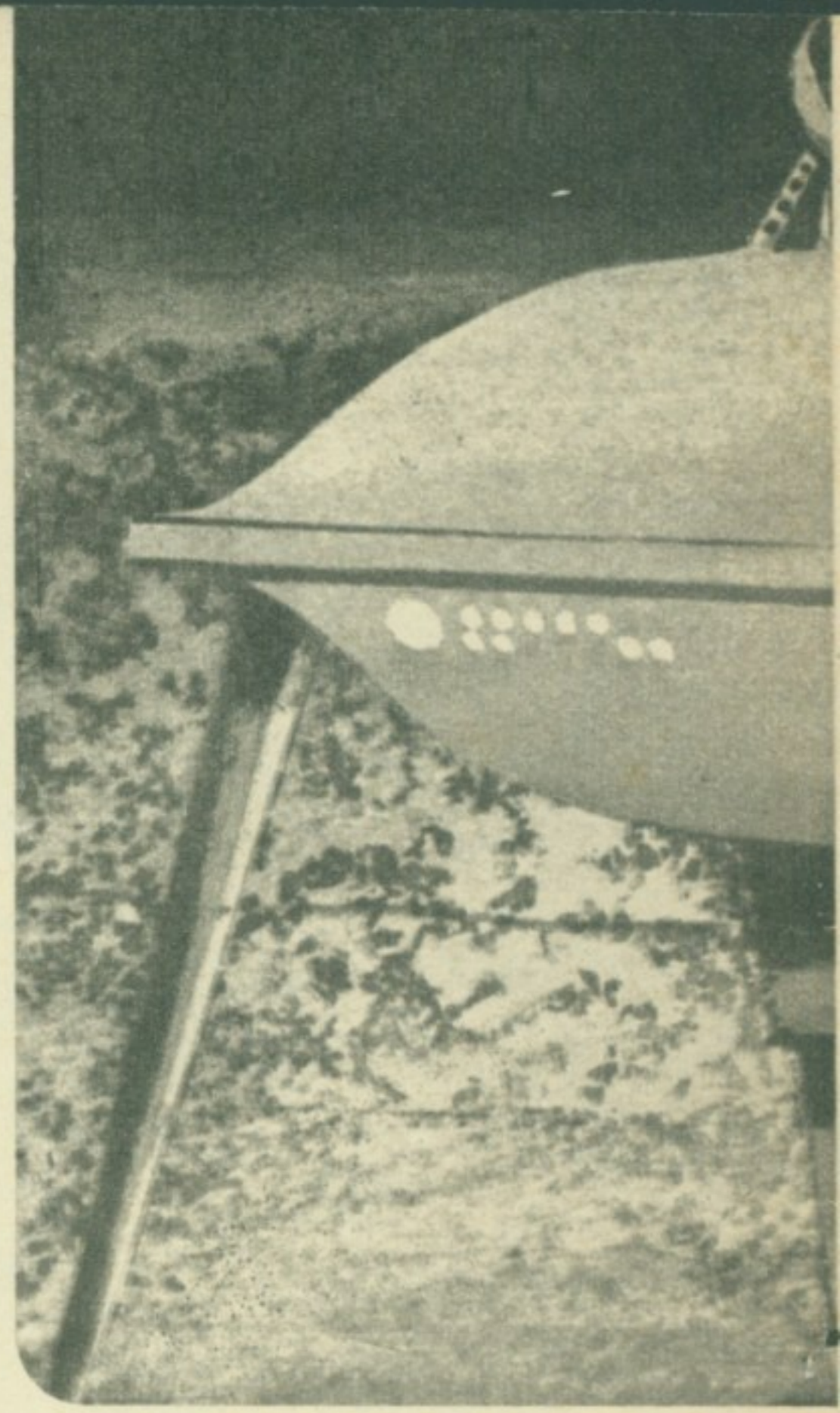
Све оно што је доскора представљало само утопију писаца фантастичних романа, добија сада реалну научну подлогу — бежични пренос енергије без губитака, даљинско дејство и даљинско управљање циновским авионима без посаде који лете кроз јоносферу, допремање енергије до лабораторија које лебде у јоносфери или до великих рударских агрегата који раде на дну океана.

Конструкцијом првог ласера 1960. године, поред несумњивих користи које тај уређај сам по себи може да остварује, створени су услови и за истраживање читавог низа врло интересантних облика узајам-

ног дејства светлости и чврстих, течних и гасовитих средина. Тако је совјетски научник Гурген Аскарјан дошао у току својих истраживања до неочекиваног открића:

Познато је да се светлосни зраци у току пролажења кроз чврсту материју, воду или ваздух шире и стварају светлосну мрљу која је у толико већа, уколико су они прешли веће одстојање од свог извора. Међутим, Аскарјан је у току експеримената открио да ако зраци располажу довољном јачином онда су они у стању да толико измене особине средине кроз коју пролазе да престају да се расплињавају буквално утерујући саме себе „у бразду“

Аскарјан је тај ефекат назвао „самофокусирање светлосних зракова“ Његови сарадници Н. Пилипецки и А. Рустамов су недавно доказали да је могуће међусобно тако спрегнути оптичке особине енергије зрачења и средине кроз које оно пролази да се ствара нека врста таласовода дуж којег зраци пролазе. Штавише, они су утврдили да се иза светлосних зракова могу фокусирати и звучни таласи који тај таласовод светлосних зракова користе као својеврсни „звукотвод“. Најважније је, међутим, да се и светлосна и звучна енергија преносе без губитака на било коју даљину.

ЈАЈА ПТИЦЕ-СЛОНА

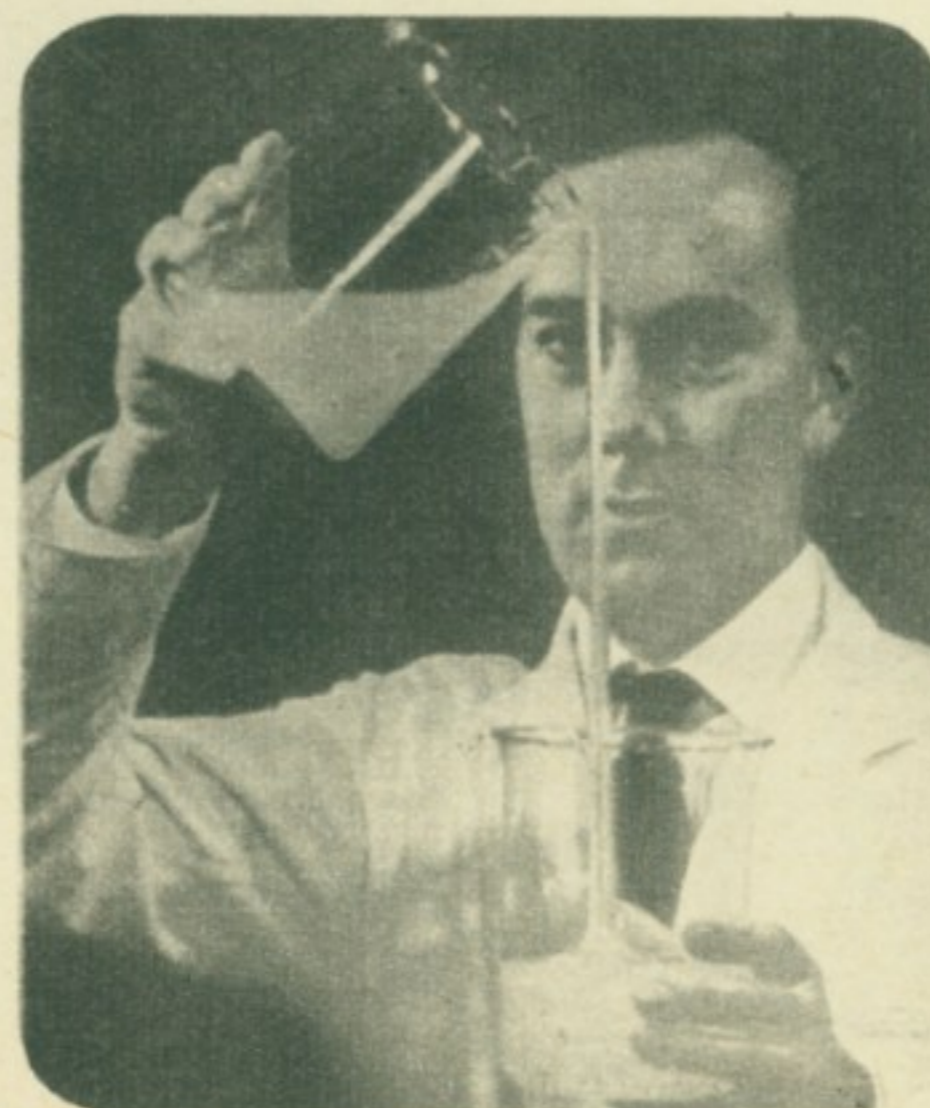

Доктор Мелвин Пајн, председник Америчког националног географског друштва пронашао је на Мадагаскару циновска фосилна јаја, највеће птице која је икад живела на нашој планети. Научно име ове птице је *Aepyornis maximus* мада се у литератури најчешће помиње као птица-слон. Није искључено да је ова птица послужила као инспирација за познату источњачку бајку о Синбаду морепловцу и циновској птици рок. Птица-слон је била висока око три метра и тешка пола тоне. Није могла да лети, што је и

разумљиво. Од птице-слона пронађене су само кости и на основу њих реконструисан је и њен изглед (слика десно). Пошто све велике птице без крила имају углавном црно, сиво и бело перје, научници су и птици-слону реконструирали је, дали такву одећу. Циновска птица одржала се на Мадагаскару све до 9. века наше ере, и то у великом броју. Истребили су је ловци. На левој слици доктор Пајн упоређује нађено јаје птице-слона с кокошијим јајетом.

ВОДА ЈЕ ПОТЕКЛА УЗБРДО

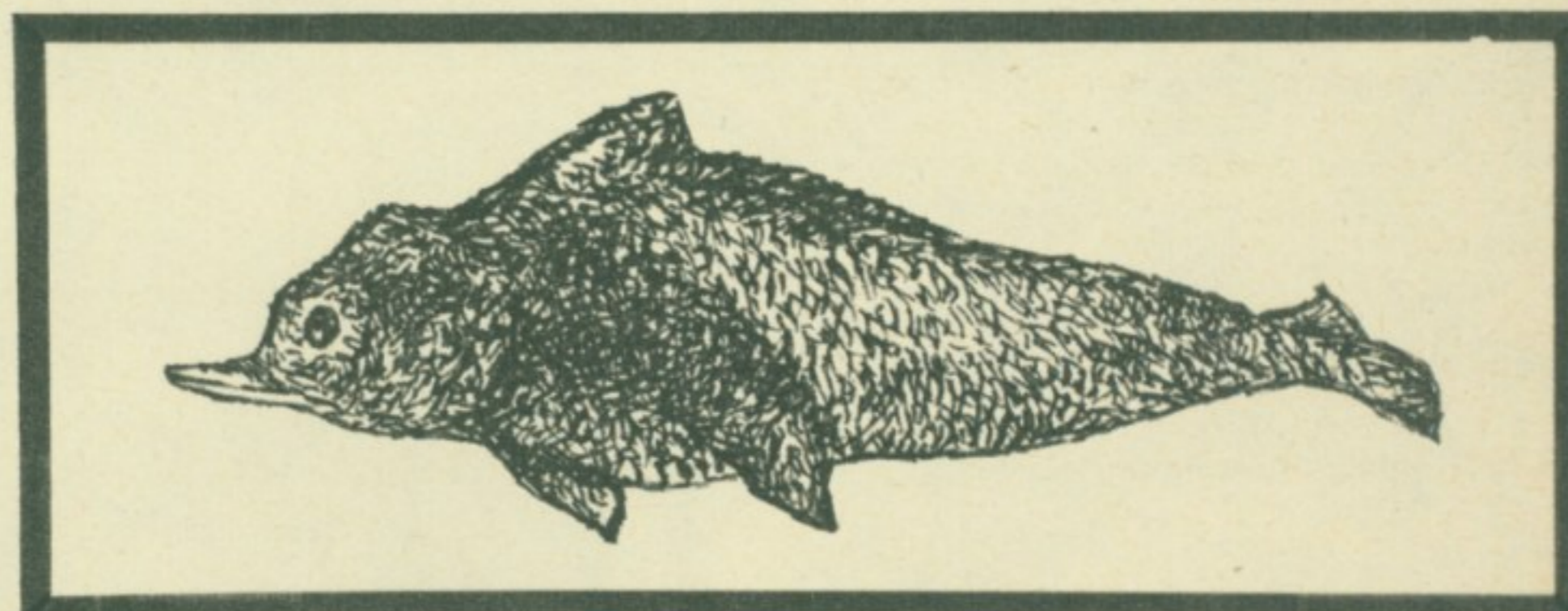
Вода може да тече „узбрдо“ ако јој се дода мала количина једне нове хемикалије. Та супстанца смањује трење између течности и суда у којем се налази. Доктор Хајт, професор Универзитета у Лондону, показује како вода може да тече навише, пењући се уза зид стаклене посуде. Овај проналазак вероватно ће наћи примену на нафтоносним пољима: нафта ће много лакше избијати из дубоких бушотина.

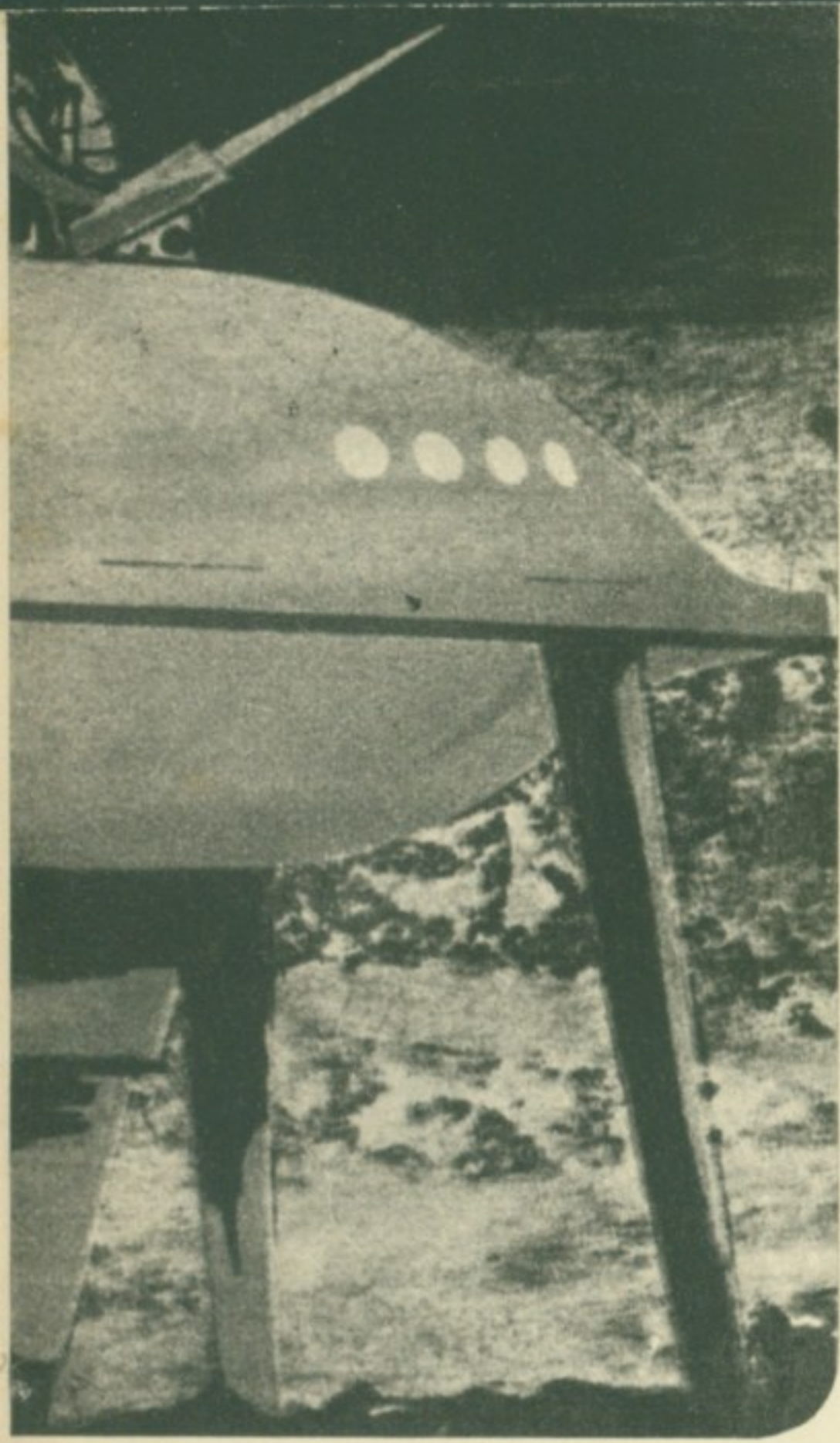
МИНИ ГРАМОФОН

Последњи члан све веће породице мини-проналазака, овај батеријски радио-грамофон тежак је мање од 800 грама и може се носити у мало већем џепу. Једини недостатак: захтева нарочите плоче које су такође у мини-стилу.

ОТКРИЋЕ СТОЛЕЋА

На морској обали код Чармута у грофовији Дорсетшир (Енглеска) откривен је окамењени фосил познате рибе. По првим претпоставкама овај проналазак представља једно од најважнијих открића века. Јер, постоје основе за веровање да је фосил стар 165 милиона година! Дужина рибе је 35 сантиметара и на њој су откривени знаци сродности са птицом. За научнике то је још једна карика у Дарвиновом ланцу еволуције.

ЛУТКА – ТРАКТОРИСТА

Нагиб је 42 степена. Тракториста није успео да на стрмини задржи контролу над возилом и трактор се преврнуо.

У ствари тракториста и није прави тракториста: за управљачем седи лутка. А трактор, којим се управља с растојања, преврнут је намерно. На тај начин амерички инжењери откривају слаба места у конструкцији трактора да би их, уносећи исправке, учинили стабилнијим.

ЋУТЉИВИ САПУТНИК

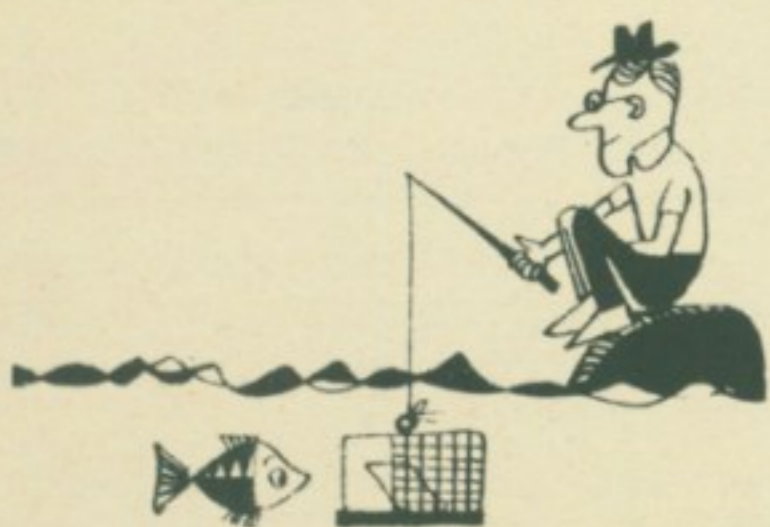
Жене које не воле да ноћу саме возе аутомобил а ипак су на то понекад приморане, добиле су идеалне сапутнике. Сувозач је „нем као риба“ али им ипак самим својим присуством улива осећање сигурности. Израђује се по поруцима у природној величини, у кући не заузима много места јер се, као деџи балон, може издувати и сложити у кутију. А кад се надува и стави на седиште поред возачевог, тешко је приметити да није прави човек и поуздан заштитник.

РИБОЛОВКА

Људи су давно почели да лове рибу. Ловили су је и лове је на разне начине. Рекло би се да се на том пољу више ништа ново не би могло измислити. Ипак је Јуриј Кротов из Жданова, у Доњец кој области, измислио још један начин: хватање риба помоћу... мишоловке.

Принцип је следећи: у мишоловку се, као обично, ставља парченце сланине. Риба привучена мирисом прилази масном залагају и у том тренутку — мишоловка се затвара.

ЧАС ИЗ БИОЛОГИЈЕ

Робинзон Крусо у СИБИРУ

Доживљаји Робинзона Крусоа на пустом острву прате детињство сваког дечака и девојчице. Пратили су и детињство оних који су одавно одрасли и који данас можда већ имају децу, па чак и унуче. Али, и међу тим одраслим мало је оних који знају да се Робинзон Крусо после своје велике авантуре није скрасио већ је кренуо на ново путовање. Пешице, на коњу и камили превалио је око 7 хиљада километара, пловио је чамцима и малим бродовима по Вишегди и Северној Двини све до Архангелска.

На тај далак пут Робинзона је послао енглески писац Данијел Дефо у жељи да продужи необичне доживљаје морнара из Јорка који је освојио симпатије читалаца.

...Као дугачак ланац развукао се караван који је кренуо из Пекинга на северозапад у дубину азијског континента. Трговци су носили из Кине у Европу свилу, чај и другу робу. У каравану је било шездесет

трговаца „из Московије“, пет из Шкотске и само један морнар: седи али срчани морепловац Робинзон Крусо.

Прошао је кроз сибирске градове Нерчинск, Иркутск, Јенисејск, стигао до Тоболска и ту остао да зимује. „Најчудноватије од свега било је то да сам нашао добро друштво у том граду који се налази у варварској земљи на свега неко-

лико степени јужно од Нове Земље“.

После осмомесечног зимовања у Тоболску, почетком јуна 1707. године, стари путник кренуо је даље. Заједно с њим на запад је пошао млади кнез Галицин који је побегао из сибирског прогонства.

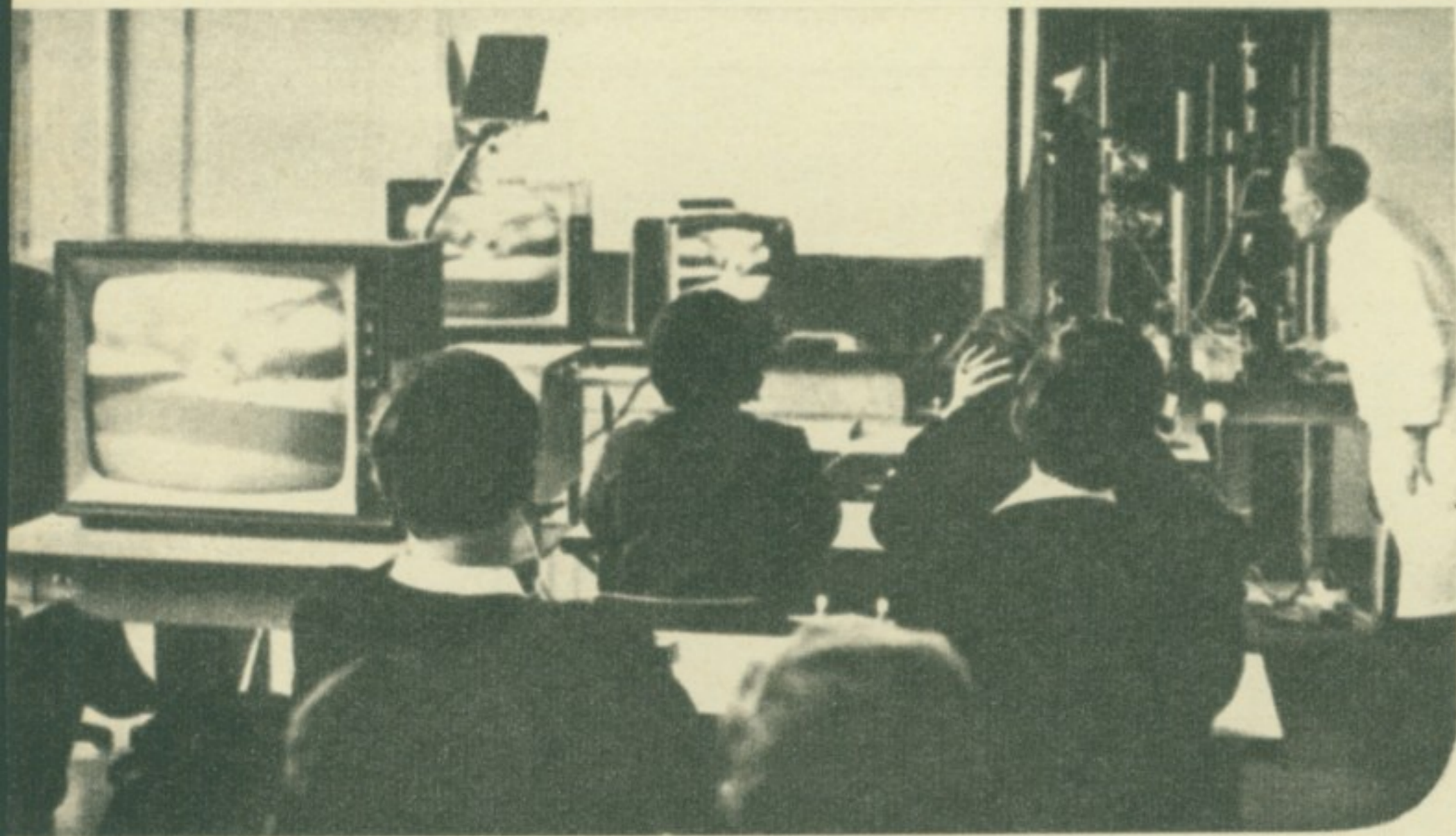
„Стигли смо у Вестиму на Вичегди, реци која се улива у Двину, и тако се срећно приближили крају

нашег сувоземног путовања јер је река Вичегда пловна...“ Идући њеним обалама путници су стигли до Јеренскога — тако се некад називао град Јаренск.

У Јаренску су се укрцали на чамце и низ Вичегду и Северну Двину стигли у Архангелск. Пловидба је трајала једанаест дана. „Седмог јула смо отпловили и 18. срећно стигли у Архангелск“. Одатле, укрцавши се на немачки брод Робинзон је отпловио за Хамбург где је продавао сибирска крзна и кинеску робу. Млади кнез Галицин, чији је отац био у великој немилости на руском двору, продужио је даље за Беч. А Крусо се тек 10. јануара 1705. године вратио у Лондон. Десет година и девет месеци трајало је његово странствовање.

Мада је други део „Робинзона Крусоа“ неупоредиво мање занимљив од првог, књига је стекла много читалаца. Дефо је срећно избегао бесмислене приче које су се у Европи 17. века шириле о Сибиру. Дефо је водио свог јунака путевима којима су прошли прави путници; називи сибирских градова и села копирани су с најбољих и најтачнијих географских карата тог времена. У роману нема ниједне појединости која не би могла наћи потврду у књижевним изворима с почетка 18. века.

Као пример навешћемо само једну занимљиву појединост. Робинзон Крусо је од Јаренска до Архангелска — око 700 километара — пловио 11 дана. Апсолутно тачан рок: средња брзина пловидбе по Вичегди и Северној Двини износила је — чамци и бродови су били на весла — шездесет до седамдесет километара за дан и ноћ. То говори о стилу рада Данијела Дефоа који је брижљиво проверовао дневнике трговаца и посланика који су пловили тим рекама.

У шестом разреду осмогодишње школе у улици Ерик, у Хамбургу, према распореду часова долази енглески језик. Али, уместо да почну да прелиставају уџбеник, ђаци су ставили слушалице на уши и почели да рукују микрофоном, тастерима и траком: они уче енглески по најсавременијој методи, исто јонако како се страни језици савладају у специјализованим институтима за учење страних језика.

Сви ученици су одушевлени и руковање техничким апаратима не представља им више никакву тешкоћу.

— Овакво је учење права забава — слажу се дванаестогодишњаца.

И наставница ставља слушалице на уши. Она седи за таблом са које се управља уређајима. Ударац гонга означава почетак »Excuse me, can you tell me the time?« пита меланхоличан глас тридесет ученика.

И сви истовремено одговарају у микрофон: »I'm sorry, I can't tell you the time«. Мора се признати да прешака има: неко погрешно одговори на питање, другоме изговор није добар. Али, главна је да сви знају да упитају и тачно одговоре на енглеском.

У току овог учења, наставник може притискујући на тастере да слуша сваког ученика, а такође и сваки ученик може да преслуша на траци шта је и како говорио. На крају једног часа сваки од 40 ученика је најмање 15 минута изговарао речи на страном језику. То је утврдио др Херман Шифт, доцент педагошког института на Хамбуршком универзитету, који се први прихватио овог подухвата. А тај проценат је далеко више него што се постиже у обичној настави.

Једноставна рачуница то још јасније показује: у разреду са 30 ученика у току часа који траје 45

ЕЛЕКТРОНИКА У УЧИОНИЦИ

ОВАКО СЕ ЛАКШЕ УЧИ

минута, сваки ученик може да вежба говор само 1,5 минут. И то под претпоставком да наставник не узме уопште реч, што је заиста немогуће.

А како изгледа на обичним часовима где се ради класичном методом? То је недавно испитао хамбуршки професор психологије др Рајнхард Тауш. Дошао је до резултата да 80 одсто од свих речи изговорених на часовима изрекну наставници а само 30 одсто ученици. На тај начин наставници смањују и онај 1,5 минут, који теоретски остаје сваком ученику. Док је у појединим школским предметима од несумњиве користи, па чак и неопходно да наставник што више предаје и објашњава — то се не може рећи за часове страних језика. Јер, како ученик може да савлада страни језик кад нема никакву могућност да га практично увежбава?

Међутим, није у томе једина предност електронских апарата за учење. Служећи се апаратима, деца нису изложена критици ни подсмеху другова, па слободно говоре стране речи и брже уче страни језик.

У многим земљама се већ одавно користе технички изуми у настави. Овакве лабораторије су још по сле рата уведене у неке америчке школе, а данас је у употреби још 10.000 електронских апарата у САД, а исто толико, ако не и више, у Совјетском Савезу.

Међутим, у многим европским земљама постоје отпори за увођење оваквог система наставе. И то не само из материјалних разлога. Критичари новог метода се плаше да се на тај начин не упознаје дух страног језика. Исте примедбе се могу чути и када је реч о увођењу телевизијске наставе, програмирањих машина за учење и робота, предавача, који се већ одавно користе у настави у америчким школама. Насупрот њима, амерички педагог, професор Б. Скинер сматра:

— Нема никаквог разумног разлога зашто школска учионица не би била исто толико механизована као кухиња.

Ни деца немају ништа против техничких апарата у настави. Један дванаестогодишњак је приметио:

— Та исправа не мења сваки час расположене као наставник.

Јуче је био мамин дан и ја сам одлучио да јој купим поклон. А каква поклон — већ сам знао: цвеће да га стави у велику плаву вазу коју су купили после оне катастрофе кад сам разбио стару, ружичасту.

У школи сам једва чекао да звони звонце, а да не бих изгубио паре стално сам држао руку у џепу, чак и кад смо за време одмора играли фудбал. На голу је стајао Алцест, то је мој друг и страшно је дебео зато што стално нешто жваће.

— Шта то стално стискаш једном руком? — запитало ме је.

Казао сам да у џепу имам паре мами за букет и Алцест је рекао да ако већ имам паре треба купити нешто укусно, тарту или кобасице с белим луком а не букет. Нисам се сложио с њим и фрљнуо сам му лопту у гол. Победили смо са 44:32.

Кад смо изишли из школе Алцест је пошао са мном и уз пут је докусурио чоколаду коју је почео да једе на часу граматике. Ушли смо у радњу, ставили све паре на тезгу и казали мадам да ми је потребан највећи букет за маму само да не буду бегоније, јер их и тако имамо пуну кућу.

— Желимо нешто елегантније — казао је Алцест и зарио нос у цвеће крај тезге да би помиришао да ли пријатно мирише.

Мадам је пребројала новчиће и казала да ми не може дати најлепши букет. Силно сам се ожалостио а онда је она погледала и казала да сам ја сигурно веома послушан и добар дечко и да волим своју маму и да ће се она, мадам, постарати да нешто учини за мене. Стала је да са свих страна узима цветове, затим је додала зелено лишће које се страшно свидело Алцесту јер га је подсећало на зелену салату која се служи уз печење.

Букет ЗА МАМУ

Букет је одлично испало а мадам га је још увила у прозирну хартију и казала да пазимо на њега.

Било ми је драго што смо купили такав букет и пошли смо кући: Иза угла смо срели Жофруа, Клотера, Рифија, то су дечаци из нашег разреда.

— Види, види, Николу! — казао је Жофруа. — Стоји као балван с букетом.

— Твоја срећа што држим цвеће — казао сам. — Иначе бих ти ја разбио нос.

Алцест је казао да он може да придржи цвеће док ја дам Жофруу по носу. Онда сам ја предао букет Алцесту а Жофруа је скочио и зграбио ме за уво. Побили смо се и онда сам ја казао да је већ касно и ми смо престали. А ипак сам морао још да се задржим, јер је Клотер казао:

— Види, види, Алцеста. Стоји као балван с букетом!

Тада га је Алцест ударио букетом по глави.

— Цвеће — викнуо сам. — Поломићеш га.

И стварно. Алцест је из све снаге лупио Клотера букетом, цветови су летели на све стране јер се црвена провидна хартија распала. А Клотер је викао: „Не боли ме! Баш ме ништа не боли.“

Кад је Алцест престао да удара, Клотерова глава била је сва у зеленом лишћу. Алцест је отишао јер му је то лишће отворило апетит и он се уплашио да не закасни на ручак.

Кренуо сам са цвећем даље. Остало га је још сасвим мало. Није било ни лишћа ни хартије, али је то ипак био још букет. А онда сам иза другог ношка срео Еда.

— Хоћеш да играмо кликера? — запитао ме.

— Не могу — одговорио сам. — Морам кући да дам мами цвеће.

Али је Ед казао да је још рано а ја волим да играм кликера зато што увек добијем и зато сам положио цвеће на тротоар, на саму ивицу и почели смо да играмо. Фино смо играли и Ед је изгубио све кликере и баш ми је било криво што се наљутио, јер кад се наљутио рекао је да сам подваљивао у игри. Ја сам му одговорио да он не уме да игра и тада је он мене гурнуо. И ја сам сео на букет.

— Да знаш, казаћу мами шта си урадио с њеним цвећем! — казао сам Еду и Ед ми је помогао да покупим цветове.

Заједно смо исправљали оне који се нису баш сасвим сломили. Силан је он клиња, тај Ед.

Пошао сам даље с букетом. Мало је остало од њега. Па ипак могао је да прође. Један од цветова био је мало згњечен, али су зато друга два била читава. А онда сам срео Жоашена на бициклу. Жоашен је такође дечак из нашег разреда и има бицикл.

Одлучио сам да се више не бидем, јер ако се будем тукао са свом децом на улици неће ми за маму остати ни цветић. И уопште, шта се њих тиче што ја хоћу да мами поклоним цвеће, то је моје право, а они су завидљиви зато што ће моја мама много да се обрадује, па ће ми дати нешто слатко. И шта су навалили на мене!

— Здраво, Никола — казао ми је Жоашен.

— Па шта, носим букет! — викнуо сам. — Сам си балван!

Жоашен је зауставио бицикл, очи су му постале сасвим округле и запитао је:

— Какав букет?

— Ево овај — казао сам и бацио му букет право у нос. Није то очекивао и у сваком случају то му се није допало и он је бацио букет на улицу. Цвеће је пало на кров аутомобила који је пролазио

— Цвеће, цвеће! — зајаукао сам. — Цвеће за маму!

— Не бој се — казао ми је Жоашен — сад ћу ја зачас да стигнем аутомобил.

Добар је дечко Жоашен само не уме да окреће педале, нарочито на узбрдици, мада тренира за трку Тур де Франс. Жоашен се вратио и казао да му је аутомобил умакао кад се на семафору упалило црвено светло, али ми је донео један цветић који је пао с крова аутомобила. Бакуз сам, па то ти је. Био је то баш онај згњечени цвет!

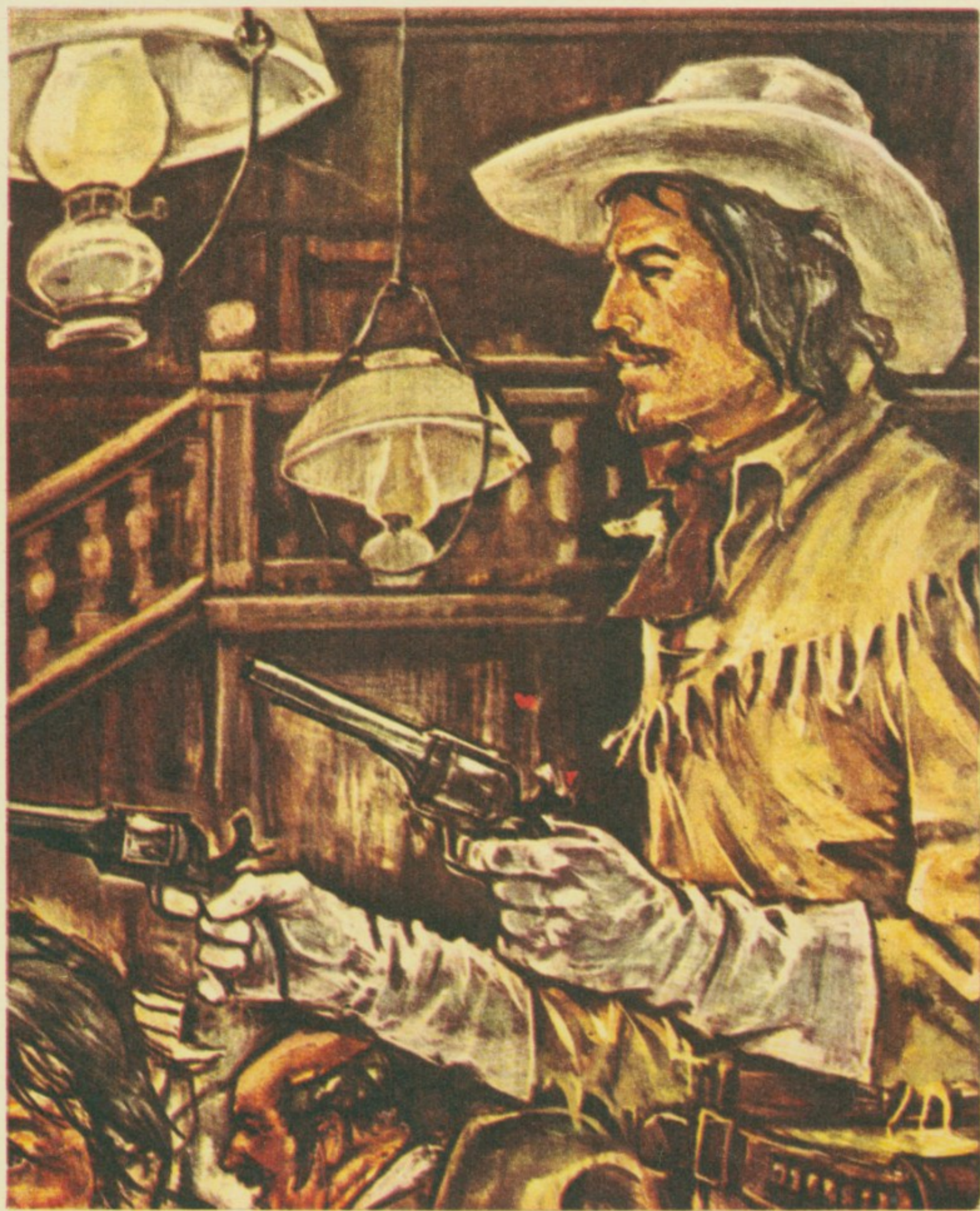
Жоашен се одвезао даље а ја сам стигао својој кући са згњеченим цветићем. У грлу сам осећао неку кнедлу, као кад дођем из школе са две двојке.

Отворио сам врата и казао мами: „Срећан ти празник, мамице! И заплакао сам. Мама је погледала цветић, у почетку се мало зачудила а онда ме је загрлила, много-много пута ме пољубила и казала да јој никад нико није поклатио тако леп букет и ставила је цветић у велику плаву вазу.

Кажите ви шта хоћете, али моја је мама најбоља мама на свету.

Сампе и Госини

НАЈУЗБУДЉИВИЈЕ ПУСТОЛОВИНЕ БУФАЛА БИЛА, ЈУНАКА ДИВЉЕГ ЗАПАДА, НЕУСТРАШИВОГ БОРЦА ПРОТИВ ЗЛА И НЕПРАВДЕ, ОПИСАНЕ СУ У 23 РОМАНА. СВИ ТИ РОМАНИ ОБЈАВЉЕНИ СУ САДА У 9 КЊИГА, ИЛУСТРОВАНИ У БОЈИ И У ТВРДОМ ПОВЕЗУ. ТО ЈЕ НАЈЛЕПША ЗБИРКА КЊИГА О БУФАЛУ БИЛУ! 2.200 СТРАНА, 80 СЛИКА У БОЈИ!

А САД ПРОЧИТАЈТЕ ПАЖЉИВО УСЛОВЕ ЗА ДОБИЈАЊЕ НАГРАДА:

1) СВАКО КО КУПИ КОМПЛЕТ КЊИГА О БУФАЛУ БИЛУ ДОБИЈА БЕСПЛАТНО ШЕСТОМЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ НА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, У ВРЕДНОСТИ ОД 44 НОВА ДИНАРА.

2) НА СВАКИХ 150 КУПАЦА ДОДЕЉУЈЕ СЕ БЕСПЛАТНО ПО ЈЕДНА РУЧНА РАДИО-СТАНИЦА ВОКИ-ТОКИ ПОНИ ЦБ 36, ЧИЈА ВРЕДНОСТ ИЗНОСИ 3.000 НОВИХ ДИНАРА! ОВУ НАГРАДУ МОГУ ДОБИТИ И ПОЈЕДИНЦИ И ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ И КЛУБОВИ РАДИО-АМАТЕРА. УКРАТКО: СВИ УЧЕСТВУЈУ У ИЗВЛАЧЕЊУ НАГРАДЕ.

Да бисте се укључили у круг добитника, довољно је да поручите комплет од 9 књига о Буфалу Билу. Попуните читко поруџбеницу, дајте родитељима да је овере у својој радној организацији (ово само ако купујете на отплату, а кад се купује за готово, овера није потребна), затим налепите оверену поруџбеницу на дописну карту и пошаљите на адресу:

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

»ВУК КАРАЏИЋ«

БЕОГРАД — КРАЉЕВИЋА МАРКА 9.

Остало је наша брига: добићете књиге и бесплатну шестомесечну претплату на „Политикин забавник“. Истовремено бићете укључени у извлачење главног добитка: радио-станице ВОКИ-ТОКИ, која ће се на сваких 150 купаца доделити извлачењем добитничког броја. Прво извлачење извршиће се чим стигне 150-та поруџбина, а резултат ћемо објавити у првом следећем броју Политикиног забавника. Друго извлачење обухвата купце по редоследу од 151 до 300, треће од 301 до 450 итд.

ПАЖЊА: Ако не желите да исецате поруџбеницу, да не кварите комплет Политикиног забавника, онда узмите дописну карту и тачно препишите на њу све што стоји у поруџбеници.

КО ПРОЧИТА ОВО САЗНАЋЕ КАКО МОЖЕ ДОБИТИ БЕСПЛАТНО ПРАВУ РАДИО-СТАНИЦУ »ВОКИ-ТОКИ« МАРКЕ ПОНИ ЦБ-36

МИСТЕРИЈА СМАРАГДА

Богаташ Волер, најугледнији грађанин Нагет Ноча, држао је неколико Навајо Индијанаца као робове. Послат да истражи тло и ослободи Индијанце, Буфало Бил наилази на неочекивана открића. Волер није само тиранин Индијанаца, — постоји ту и нешто много озбиљније. Бил и његов друг Лари нашли су се сами у једној соби Волерове куће, чекајући да се богаташ појави.

— Лари, погледај ону слику изнад камина, — замуца Бил. — Оне се очи покрећу. Подсећају ме на очи идола из кинеског храма у Фениксу. Заклео бих се да се мичу и да им је поглед усмерен на нас.

Бил устаде и пође према слици, али осети како се татура, да му снага слаби и малаксава, као да му нешто одузима или успављује способност размишљања и владања собом.

„Шта ли то може бити? — помисли Бил. — Да није од овог чудног мириса који се осећа у целој соби?“

Полако, несигурним кораком, кренуо је натраг, осећајући да мирис постаје све јачи, што се више приближава столу. Наслонио се на сто и стао га мирисати по целој површини. Више није било никакве сумње: мирис се ширио из вазе.

Једва се исправио и с ужасом приметио да му се цело тело њише, и поред напора да стоји усправно. Сви предмети око њега играли су некаквим смешним покретима: ваза с дуваном, светиљка, сто, намештај, чак и Лари, који је стајао поред медвеђе коже.

Бил се нагло тргну и хтеде викнути, али му глас замре у грлу.

У том часу угледа како се кроз медвеђа уста провлачи рука и хвата за ногу Ларија, који се стропошта и остаде опружен на поду, крикнвши муклим и тупим гласом.

Тај догађај као да Буфалу Билу зачас врати нешто снаге. Дохвати златног слона и свом снагом коју је успео да прикупи, хитну га у слику изнад камина...

(Наставак читајте у књизи „ТРИЈУМФ БУФАЛА БИЛА“, стр. 181)

ПОРУЏБЕНИЦА (ЗАБАВНИК)

ПРИЈЕМНИ БРОЈ ЗА
НАГРАДУ ВОКИ-ТОКИ

Овим поручујем комплет од девет књига о Буфалу Билу, по цени од НД 225. — за комплет. Књиге ми пошаљите одмах, а њихову вредност исплатићу по пријему-поузећем, односно отплатићу у 10 рата по НД 22,50 (непотребно прецртати).

Презиме и име: _____

Занимање и адреса: _____

На исту адресу шаљите ми бесплатно „Политикин забавник“, за период од шест месеци.

Овера о запослењу
(само за купце на отплату)

Потпис купца и бр. личне карте

МП _____

(ПОТПИС) _____

ПРВИ КОНТАКТ

Као да не примећује сараднике који су се окупили у његовом кабинету, директор института дуго је гладио густу црну брадицу и на крају мрачно рекао:

— Моје младе колеге, то је — скандал. Најчистији скандал. Чак ултраскандал. Смејаће нам се.

— А шта се заправо догодило? — мирно је упитао младић у спортској кошуљи.

Директор је тужно погледао кроз наочаре с дебелим оквиром од рога и напрслим стаклима.

— Ви, руководилац експерименталне лабораторије, требало би то да знате. Да. Синоћ је „Ерг-Нор“ разговарао с „Аристотелом.“

— Какав „Ерг-Нор“? — несигурно је упитала девојка крај прозора, која је била начелник одељења информационо-логичких машина.

— Не гледајте ме тако — наглашавајући сваку изговорену реч одврати јој на то директор. — Још сам при здравој памети.

Девојка се збуњено осмехнула.

— Значи тако — наставио је директор. — Нико се не сећа. Нико не зна о чему је реч. Добро, да вас подсетим. Пре три године, моје поштоване колеге, пре три године, кад сте ви још били студенти, код нас је изведен експеримент. Човек, који је радио на њему, сада ради у другом граду. Да. Водила се полемика о томе могу ли да се разумеју један астронаут и разуман становник неке друге планете. Наравно, у случају да до таквог сусрета дође. Надам се да вам је јасно да се та тема непосредно тиче нас, кибернетичара. Она нас приближава проблему превођења са језика на језик.

— Потпуно тачно! — узвикнуо је начелник одељења електронског моделирања стављајући наочаре које су јако подсећале на директорове. Сад се сећам: била су саграђена два аутомата, који су могли да се обра-

ћају један другом помоћу акустичних уређаја. Један аутомат су назвали „Ерг-Нор“, а други... а други — не знам зашто „Аристотел“.

— Како то „не знам зашто“? — побуну се директор. — И детету је јасно: што је већа временска разлика између разумних бића, то им је теже да нађу заједнички језик. Зато је први аутомат добио све податке, сва знања и представе, које је по мишљењу историчара требало да има Аристотел или његов савременик-научник. А други... Да, с тим аутоматом је било много непријатности. Градили смо га у сарадњи с астрономима, биолозима, филозофима и тим... па, писцима научно-фантастичне литературе. Било је ужасно тешко. Колико консултаната — толико мишљења.

— Али тим експериментима се није ништа постигло — опрезно проговори начелник одељења електронског моделирања, скидајући наочаре које су му сметале.

— Шта значи „није постигло“?! — узбудио се директор. — Ви мислите да је при првом сусрету „Ерг-Нор“ требало да се баца у загрљај „Аристотелу“? Или можда мислите да је требало да се одмах побију?

Директор је строго погледао замукле сараднике и неочекивано се осмехнуо:

— Тада, пре три године, и нама се чинило да ће се догодити нешто тако... он је неодређено одмахнуо руком. — Први сусрет. Романтика. Да. Али ништа се није догодило. Они су ћутали — уопште нису хтели да говоре један с другим. Несавршенство програмирања, грешке у конструкцији. Да. И аутомати су пренети у депо. Са строгом напоменом: чувати брижљиво! За сваки случај.

— Тамо се све чува брижљиво — рекла је девојка. — Посебне прокторије, постојана температура, чиistoћа... Ноћу дежур сарадник.

— Какав сарадник? — љутнуо се директор. — Дозволите да вас упитам — какав сарадник? — И не дочекавши одговор, одсекао је: „Чувар, најобичнији чувар! Тај исти чувар, драге моје колеге, кога ви с поштовањем зовете чика Васја.“

— Чика Васја врло савесно испуњава своје обавезе — није се дала девојка.

— Да, савесно, — сложио се директор, потиштено гледајући браду. — Чак исувише савесно. Јуче у једанаест часова увече он ми је телефонирао и рекао ми да су та двојица... „Ерг-Нор“ и „Аристотел“ одједном почели да говоре. Схватате ли, поштоване колеге? Они су почели да говоре. Почели су да се свађају.

— Око чега? — нестрпљиво је упитао младић у спортској кошуљи.

— Ах, вас интересује око чега? — трудећи се да буде љубазан рече директор. — Ја сам предвидео то и зато сам вам синоћ телефонирао. Вама и свима осталима. Али нико није био код куће. Да. И код чика Васје сам дошао само ја. А тамо — „Ерг-Нор“ и „Аристотел“ су се стварно свађали. Урлали су свом снагом својих металних грла. У сали је грмело као да ради ручни чекић.

— Значи, експеримент је ипак успео! — узвикнула је девојка. О чему су разговарали?

— О чему? — мирно је поновио директор. — Ево о чему. „Аристотел“ је тврдио да ће у фудбалском првенству прво место у А групи заузети екипа „Крила совјета“. А „Ерг-Нор“ је пискавим и устрептаним гласом, који је за њега измислио један писац научне фантастике, тврдоглаво понављао: „Бесмислица, бесмислица, бесмислица... дајем 97,6 процената, Сине Плаве планете, да ће победити екипа „Динама“. Да! „Аристотел“ је набрајао

имена играча, позивао се на спортске извештаче и... и, молим не смејте се — викнуо је директор. — Не видим у томе ништа смешно.

Ми се не смејемо — рекла је девојка. — Ми се трудимо да се не смејемо. Ништа се није догодило. Једноставно, те машине су рђаво програмиране и то је све.

Ви тако мислите? — директор се окренуо према њој. — Дакле, ја сам све објаснио. Чика Васја је, дежуррајући у депоу, у току три године читао на глас спортске новине и часописе. Чак је слушао и преносе утакмица. Осим тога и ви волите да свратите тамо. Како да кажем... да с њим размените мисли о спорским новостима. Да. И нико се није сетио да су ту машине, макар и старе и лоше, али машине. Нико се није сетио да аутомати имају акустичне пријемнике и, као резултат свега, могу...

Глас директора се изгубио у општем смеху.

— Не љутите се, молим вас — рекао је младић у спортској кошуљи. — Аутомати не представљају драгоценост. Они су у суштини непотребни. Али, ако хоћете, можемо лако да уклонимо те сувишне податке о... фудбалу.

— Не, не, то треба разумети — рекла је девојка. — Аутомате су сматрали неуспелим, неспособним. Али сад... сада они расправљају о фудбалу. Зар то не сведочи да машина може да мисли као човек? Односно, скоро као човек.

Директор је одмахнуо главом. — Моји млади пријатељи — пакосно је рекао он. — То раде блокови анализатора вероватноће. И ништа више. Како је могуће тврдити да аутомати мисле, кад један од њих тврди да ће првак бити екипа „Крила совјета“, а други „Динамо“?! Па и детету је јасно: првенство ће да освоји „Спартак“. Зар никад нисте били на стадиону?...
Г. Аљтов

СУБОТЊЕ ВЕЧЕ У СВЕМИРУ

Астронаути ће моћи и у свемиру да се туширају али то купање неће изгледати као на Земљи.

Велико питање је гласило: како ће се вода „понашати“ у бестежинском стању? Да ли ће се претворити у безобличну измаглицу састављену од веома сићушних честица? Да неће можда одскакати од тела астронаута не поквасивши му кожу? Да ли ће астронаут уопште моћи да се опере?

Да би се добио одговор на сва ова питања, конструисана је нарочита кабина с тушем која је стављена у апаратуру где владају услови бестежинског стања.

Опити су показали да се у таквим условима вода пуштена кроз „решето“ туша понаша као сируп: слива се низ тело као да је згуснута. А кад се руком одстрани с коже, лебди у кабинџи у лоптицама и пријања уз њене зидове. Водене лоптице од којих неке имају и по пет сантиметара у пречнику, лебде око туша као мехурови од сапунице.

Ипак, и у таквим условима астронаут може да се окупа и да са тела отклони прљавштину. То су показале анализе извршене пре и после свемирског купања. После туширања употребљена вода се покупи помоћу нарочитог усисвача.

ЏОНИ ХАЗАРД

FRANK ROBIN

ЗНАЧИ, ЊОМЕ ЈЕ ТАЈ РАТНИ ЗЛОЧИНАЦ ПОБЕГАО ПОСЛЕ СУЂЕЊА!

АКО ЈЕ ОН ЊОМЕ ПОБЕГАО ИЗ ТОКИЈА ОВАМО... МИ ЋЕМО ОДАВДЕ ПОБЕЊИ У ТОКИЈО!

БЕЖЕЊИ ИСПРЕД ДВОЈИЦЕ ЈАПАНАЦА ЏОНИ И ФЛЕЈМ СУ ОТКРИЛИ ЈЕДНУ МИНИЈАТУРНУ ПОДМОРНИЦУ...

НИКАД НИСАМ УПРАВЉАО ПОДМОРНИЦОМ... АЛИ, ВАЈДА ЋУ УСПЕТИ ДА ЈЕ ПОКРЕНЕМ!

ТАКО! ЗАКАЧИЋУ ПОКЛОПАЦ... ДА НЕ БИ МОГЛИ ДА ГА СПОЊА ПОДИГНУ!

ДА ВИДИМО... ДУГМЕ... ДУГМЕ... САМО КОЈЕ? ХМ... ЧУДНО... КАО ДА НЕШТО НЕДОСТАЈЕ!

ЗАДАТАК ПОДМОРНИЦА ЈЕ ДА ПОТАПАЈУ БРОДОВЕ! А ЈА НЕ ВИДИМ ТОРПЕДНЕ ЦЕВИ! ОСИМ...

РАЗУМЕМ! СЕМ АКО САМА ПОДМОРНИЦА НИЈЕ ТОРПЕДО!

МОРАМО ЈЕ ПОКРЕНУТИ И СТИЊИ У ТОКИЈО!

ДОХВАТИО СИ ПРАВУ ПОЛУГУ, ЏОНИ... МОТОР ЈЕ ПРОРАДИО!

ДА, ПРОРАДИО ЈЕ... АЛИ СЕ МИ НЕ КРЕЋЕМО! ОХ, НЕ!

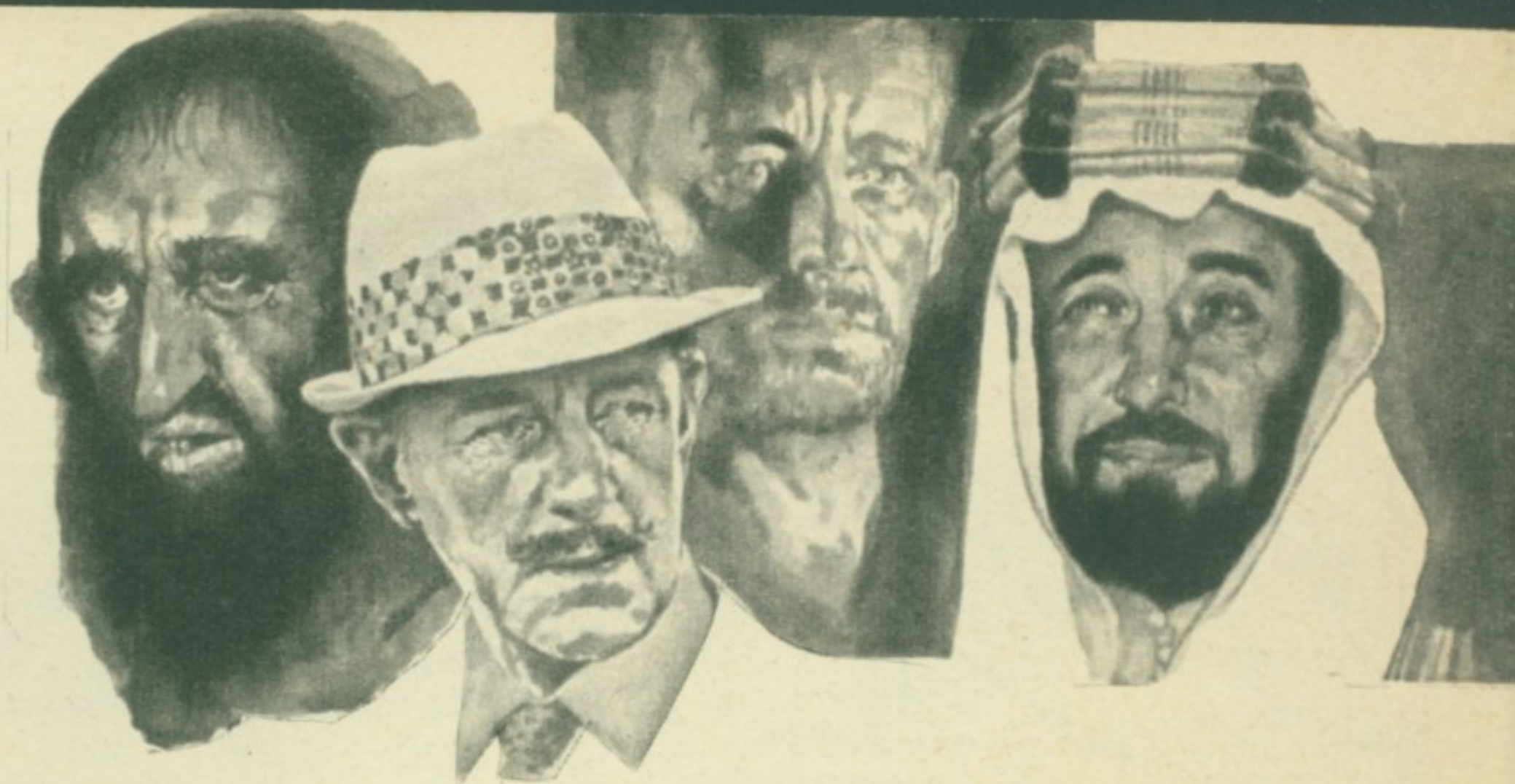
ШТА ЈЕ?

ЗАБОРАВИО САМ ДА ЈЕ ОДВЕЖЕМ ОД ДОКА! НАДАМ СЕ ДА ЋУ ИМАТИ ВРЕМЕНА!

ЈЕДНО ОБИЧНО САСВИМ ОБИЧНО ЛИЦЕ

Сцена се понавља већ шести пут: робусни полицајац дивљачки стеже својим огромним рукама кржљавог противника и баца га о зид. И сваки пут се жртва, бледа и узбуђена, с муком усправља и говори — „Не, то још није оно право“. И при том упорно одбија да се зид нечим обложи и ударац ублажи.

— Не кажем да у овоме уживам — објаснио је касније чувени енглески глумац сер Алек Гинис, али не бих желео да гледаоци стекну утисак да у овој сцени има нечег намештеног.

Гинис је можда једина филмска звезда која ни у споредним сценама не штеди снагу и труд да би је усавршила. Ричард Бартон и Елизабет Тејлор, његови партнери у филму „Комедијанти“ сниманом 1967. такође су посматрали описану сцену и са запрепашћењем доживели праву лекцију професионалне савести.

Један од разлога због којег он може гледаоцима да пружи толико различитих ликова свакако је његова мирна упорност и темељитост у проучавању сваке улоге, сваког лика. Пошто је одиграо младог Херберта Покета у филму „Велико нишчекивање“, према истоименом роману Чарлса Дикенса, Гинис је затражио од режисера да му повери улогу Фејгина, старе наказе из „Оливера Твиста“. Режисер га је одбио тврдећи да никако не може да га замисли у тој улози. Гинис се дао на посао. Направио је лажан нос и, дугу, ретку браду и с изгледом који је у исто време био јадан и подмукао дочекао Лина у својој глумачкој ложи.

— Па то је Фејгин главом и брадом — морао је да призна Лин.

Изванредно интелигентан посматрач људи и појава Гинис ствара у себи најразноврсније ликове. Бојажљив а сигуран у себе, срдчан а

— Одмах сам себи поставио питање: како хода човек који има равне табане?

И вежбао је све док није постигао оно што је хтео.

Као и сви глумци, и Гинис је осетио укус неуспеха. Пре две године, после представе „Магбета“ одржане у лондонском Краљевском дворском позоришту, где му је партнерка била позната француска глумица Симон Сињоре, критике су биле више него неповољне.

— Срећом — каже овај познати глумац — критике читам тек после последње представе. Одавно знам, да критике било повољне или не, утичу на мене.

Изван сцене, изгледом и одевањем, он је толико неупадљив да на њега нико не би обратио пажњу. Свак би пре помислио да је неки чиновник каквих има на хиљаде.

ветовано му је да покуша нешто друго. Међутим, он је био упоран. И као што данас марљиво ради на сваком лику да би га што верније дочарао, тако је једном у школи, добивши безначајно малу улогу посланика који сав задихан долази из далека, оптрчао шест пута око зграде да би свој улазак на сцену што верније дочарао!

Приликом аудиције у чувеном лондонском позоришту Олд Вик где се тражио глумац за улогу војника, директор му је с презрењем рекао:

— Вама није овде место. Мени су потребни војници, а ви војник никад нећете постати.

Гинис данас радо препричава овај доживљај, јер је много касније добио „Оскара“ баш за улогу пуковника.

Упркос свом невојничком изгледу, он је и у животу успео да доживи неку врсту војничке славе. За време другог светског рата кад се 1941. године као добровољац пријавио за војску, одређен је да служи у интендантури. Пред крај рата обрео се у Италији, где је срео и наше партизане с којима се спријатељио и доживео следеће:

... И поред тврдњи некадашњег директора Олд Вика да никад нећу постати војник, ја сам постао и то у неку руку славан. У једном тренутку нашао сам се на челу савезничких армија у Европи. Мој чамац се неким чудом изгубио за време инвазије на Сицилији и мислио сам да су се наше трупе већ давно искрцале. Пристали смо и ја сам као добар официр први ступио на обалу. Изненада, из куће на брдашцу изашла су три италијанска војника са подигнутим рукама. Не знам ко је био више запрепашћен. Касније сам сазнао да је час искрцавања био одложен тако да сам ја био први савезнички војник који је ступио на тло Италије...

Пре свега — постати личност

Кад му ангажмани дозволе, Гинис слободно време најрадије проводи у уређивању баште, читању и с пријатељима. — Ја могу да се похвалим — каже он — да никад нисам изгубио пријатеље. Са Мерил, својом женом, такође глумицом живи наизменично у пространој кући у Хемпширу и у лондонском стану. Он нема ни сталне секретарице ни импресарије. Воли риболов и миран живот, док његова жена сама кува чак и кад имају госте. Њихов једини син, 27-годишњи Метју, је такође глумац. Започео је каријеру 1965. године у једном провинцијском позоришту.

Иако је добио највиша признања како филмска тако и друштвена (за уметничке заслуге добио је племићку титулу). Гинис је пре свега био и остао обичан човек.

— Млади глумци се љуте — каже он — кад им кажем да пре но што се постане глумац човек се мора потрудити да сам постане личност.

Хиљаду лица Алена Гиниса

За све оне који воле и посећују биоскопске дворане довољно је поменути његову чудесну трансформацију у филму „Нежно срце“ у којем он сам игра осам различитих улога, од тога и једну женску. Тим поводом један познати амерички критичар рекао је за Гиниса: „Он је сам читава екипа глумаца.“ Али оно што му је донело светску славу и највеће признање у свету филма — „Оскара“ — била је улога пуковника у филму „Мост на реци Квај“, (који се ових дана даје у београдским биоскопима), режисера Девида Лина. Звучи невероватно, али управо ову улогу је Гинис три пута одбио пре него што је се прихватио.

— Улога овог пуковника изгледала ми је некако вештачка. Био је пристрасан, чак сувише по мом мишљењу. Пристао сам по наговору продуцента Сама Шпигела.

Кад говори о филму „Фанфаре славе“ он каже:

— Никад досад нисам играо улогу супротнију мојој природи од ове кад сам се нашао у кожи официра Цека.

резервисан, простодушан а лукав он у својој сложености проналази потребне елементе за своје уметничко стварање.

Као и сви људи и ја сам сложено биће. Трудим се да о овоме водим рачуна приликом стварања сваке своје улоге.

Снимајући филм „Злато у полу-гама“, на пример, имао је утисак да је личност послодавца како га је замислио писац сценарија била исувише савршена. А по његовом мишљењу, савршено биће не само да је несимпатично већ је и досадно. Да би овој личности дао нешто људско, Гинис је играјући ову улогу погрешно изговарао глас „р“. И један детаљ изменио је све.

Гинис покатакд нијансира своје личности једва приметним потезом. Понекад то може да буде необичан начин на који држи цигару или ставља наочаре. То може да буде какав нервозан покрет као што је увртање бркова у тренутку узбуђености, или пак карактеристичан ход.

— Чим код личности коју тумачим ухватим ход, све остало иде лакше — каже он.

Командант кога игра у филму „Комедијанти“ има равне табане, како стоји у делу аутора романа Грејема Грина.

Зато су новинари и измислили анегдоту о њему која гласи: кад би неким случајем Гинис починио злочин, по опису очевидца могло би да се ухапси пола Лондона. Али зато кад заигра неку од својих улога, његово тако обично лице озари се неком врстом унутрашње светлости која га потпуно преобрази. Тада се разликује од свих осталих људи.

Морао сам да успем

Први Гинисови кораци у животу били су не може бити гори.

Рођен је у Лондону 2. априла 1914. године. Родитељи су му се развели пре него што је напунио годину; лутао је са мајком од пансиона до пансиона све док није дошло време за школу. Сувише бојажљив да би стварао пријатељства, незаинтересован за учење и спорт, он је у позоришту нашао лек својој усамљености и повучености.

— Било је потребно да успем по сваку цену. Другог излаза нисам имао — каже он данас.

Али у Лондону, после неколико неуспелих часова у познатој глумачкој школи Маргите Хант — са-

ШУМЕНКО

СА СРЦЕМ НА ДЛАНУ

„Зашто Шуменко није увек исти? Зашто је једном добар и племенит, а други пут лош. Како да то објаснимо деци?“

Оваква писма родитеља стижу, неретко, на адресу телевизије и самог Милана Милошевића, глумца који у серији „Ни црно ни бело“ игра Шуменка, личност врло необичну и по спољашњем изгледу и по поступцима. Откако се, негде у септембру прошле године, први пут представи малим гледаоцима, с дугом косом боје сламе и полудицилндром на глави, Шуменко не престаје да привлачи пажњу и да непрекидно намеће питање — ко је он и какав је у ствари.

— Шуменко је, чини ми се, личност која објашњава целу емисију — каже Милан Милошевић. — Људи нису ни црни ни бели, ни добри ни рђави, већ онакви каквим их стварају околности. Ја сам схватио да Шуменко треба да буде биче које своје срце нуди на длану; онако како поступа свако младо, чисто, неискварено створење. Он није научио да лаже и подмеће. Био какав био, Шуменко се игра, природан је, баш такав каквим га је створила природа. Оно што је најважније за њега то је искреност, увек и у свакој прилици.

Творци ове телевизијске емисије — писац Александар Поповић и редитељ Србољуб Станковић — а и сам Милан Милошевић, дуго су размишљали како би Шуменко требало да изгледа. Најзад, Милошевићу је пала на ум идеја да би прави узор за ову личност био главни јунак карикатура француског сликара и карикатуристе Пејнеа. У његовим поетичним, лирским карикатурама готово редовно се појављују двоје који се воле. Она, млада и нежна, он романтични витез, песник, који својој драгани на длану нуди — своје срце!

Ова два лика, поготову витезов, постала су веома популарна у Француској, а уметник Пејне доживео је, захваљујући њима, светску славу. Приликом једног боравка у Паризу, Милан Милошевић је, чак, купио марамицу на којој су наштампани витез и његова изабраница и од

тада га није напустила мисао да, једном, кад за то буде имао прилику, и сам навуче на себе овакав костим.

— Ја се не слажем с родитељима који пишу писма питајући зашто је Шуменко сваки пут другачији. Они то чине у име деце, али сам више пута имао прилику да се уверим да деца врло добро појме и овај лик и целу емисију уопште. Ми често заборављамо да оно што није доступно нама, старијима, деци изгледа сасвим лако и схватљиво. Деца се у својим играма труде да подражавају нас: било да се играју рата или најобичнијих породичних ситуација, она се труде да поступају као старији. Понекад се са чуђењем питамо — шта то она чине! Не разумемо их, али су зато наши поступци њима савршено јасни и они их обликују на свој начин. Зато је, верујем, Шуменко њима и постао присан.

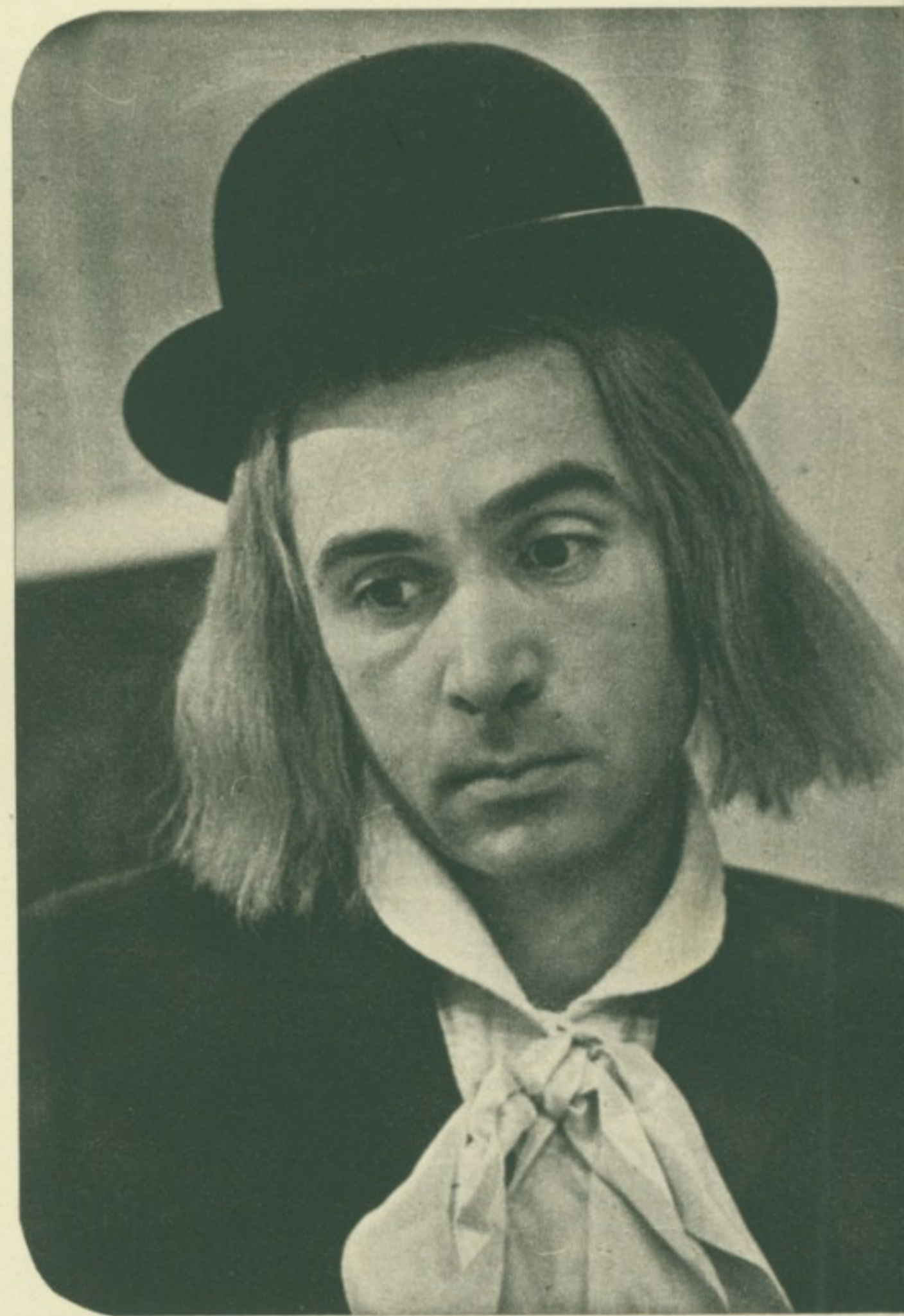
Прихватајући ову улогу на телевизији, Милан Милошевић, како сам каже, нашао се у доста одговорном положају. Крај себе је имао глумце који су већ много пута на телевизији опробали и доказали своје способности. Оља Грастић, Милутин Бутковић, Бошко Стошић — Боле, били су, за разлику од њега, јунаци већ многих дечјих емисија. Насупрот њима, Милан је имао искуство стечено шестогодишњим радом у дечјем позоришту „Бошко Буха“ и свега две-три улоге на телевизији. Питао се — да ли ће успети да им постане достојан партнер?

Помогла му је — то нам је признао — највише од свих Оља Грастић, глумица чија је моћ приближавања деци, њиховом узрасту и машти, просто чудесна. Њена глума је толико искрена да јој се деца, чим је виде на екрану, слепо покоравају.

— Посматрајући Ољу, која ће, верујем, и у својој осамдесетој години моћи да игра девојчице, дошао сам до закључка да и моје главно оружје мора бити искреност. Ако сам успео, радујем се томе, мада морам признати да није било нимало лако, јер живот — а ја имам 34

малецки

ЕКРАН

године — много чиме оптерети човека — каже Милован Милошевић.

И Шуменко сам, и цела емисија „Ни црно ни бело“ имају, у ствари, један изузетан циљ: поступати с децом са пуном одговорношћу: не лагати их о односима у свету одраслих! Деца морају сазрети и сазнати шта их, отприлике, чека касније у животу, и добро је да се на лак и поучан начин припреме за то. Због тога је свака емисија крцата корисним примерима.

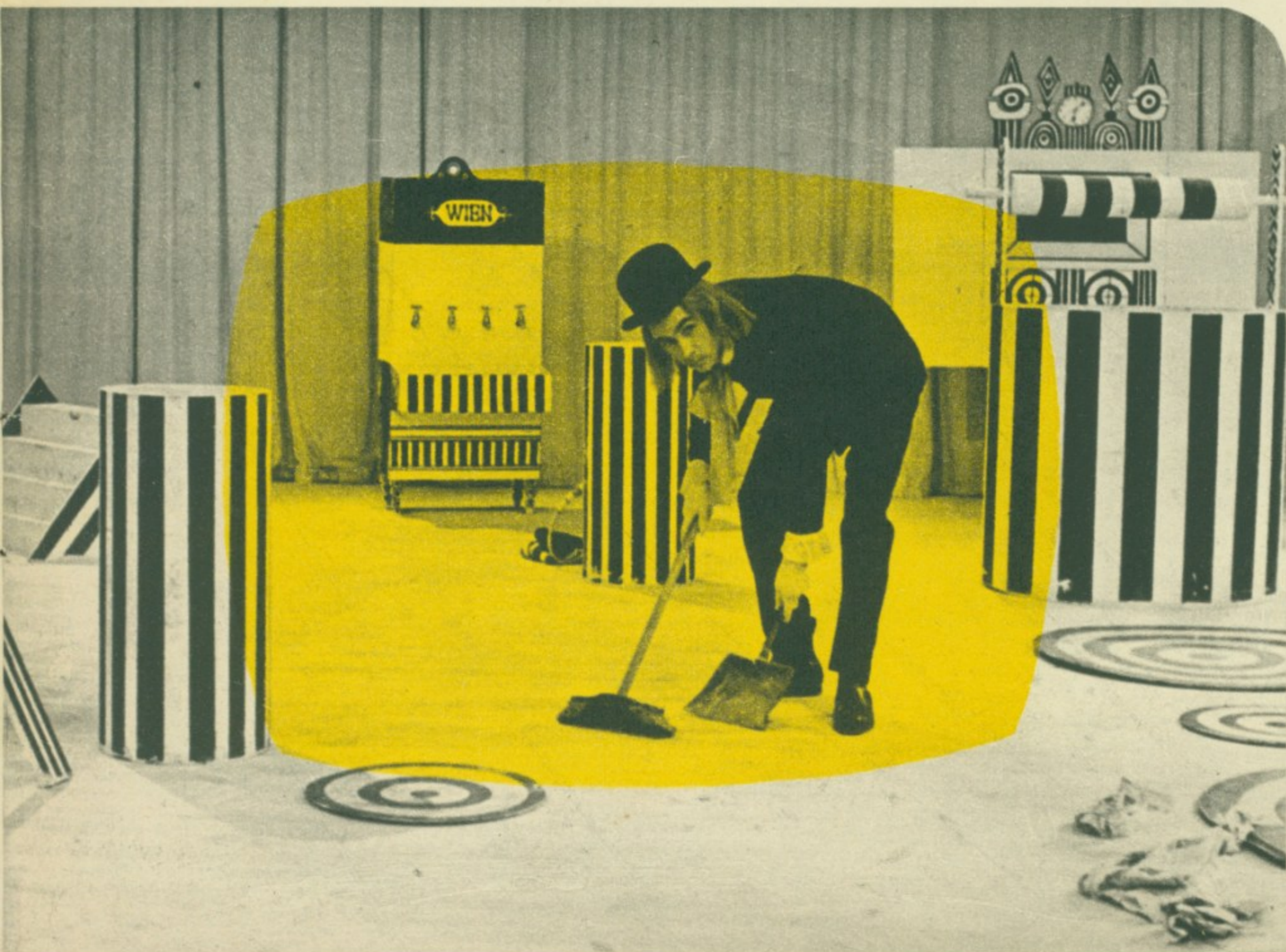
У прошлој емисији, на пример, једна од личности поклања предмет који јој не треба. Чини тобож добро дело, али дарује предмет који није од користи ни другом. То је подвала! Шуменко је разголићује — да би деца у животу, у сличној ситуацији, могла знати на чему су и такву подвалу разликује од дара који им се даје искрено, с љубављу.

— Наша емисија не састоји се од бајки и шарене лаже — каже Милан Милошевић. — И мени је, изнад свега, драго што не морам да обмањујем своје мале гледаоце, причајући им приче у које ни сам не верујем.

Колико је успео да се приближи деци, Милан Милошевић има готово свакодневно прилику да се увери у својој улици, где га његови мали суседи дочекују с радосним осмесима, трчећи му у сусрет. Иако одлично знају како се зове, они га опкољавају и вичу:

— Шуменко, кад ћеш опет бити на телевизији!

За једног глумца то је највећа награда, коју доживљава само онај ко је успео да му деца поверују и да га заволе!

БУДУЋИ АПОТЕКАР

Ове године завршавам осми разред. Желела бих да постанем апотекар. Молим вас одговорите ми у коју школу треба да се упишем, колико траје школовање и да ли се полаже пријемни испит.

Аница

По завршеној основној школи можете се уписати у Средњу медицинску школу — фармацеутски одсек. Полаже се пријемни испит из српскохрватског и математике. Школовање траје 4 године. По завршеној Средњој медицинској школи можете се уписати на Фармацеутски факултет. Средња медицинска школа постоји једино у Београду.

СВИМА КОЈИ СКУПЉАЈУ ЗНАЧКЕ!

Хитно дописницом јавите „Политикином Забавнику“ (Београд, Цетињска 1) колико значака имате и кад сте почели да их скупљате.

„Политикин Забавник“ вам припрема изненађење!

МЕДИЦИНАРКА ИЗ ИНДИЈЕ

Већ годину дана се дописујем с другарицом из Индије. У последњем писму замолила ме је да се распитам да ли би она могла да похађа Медицински факултет у Београду и

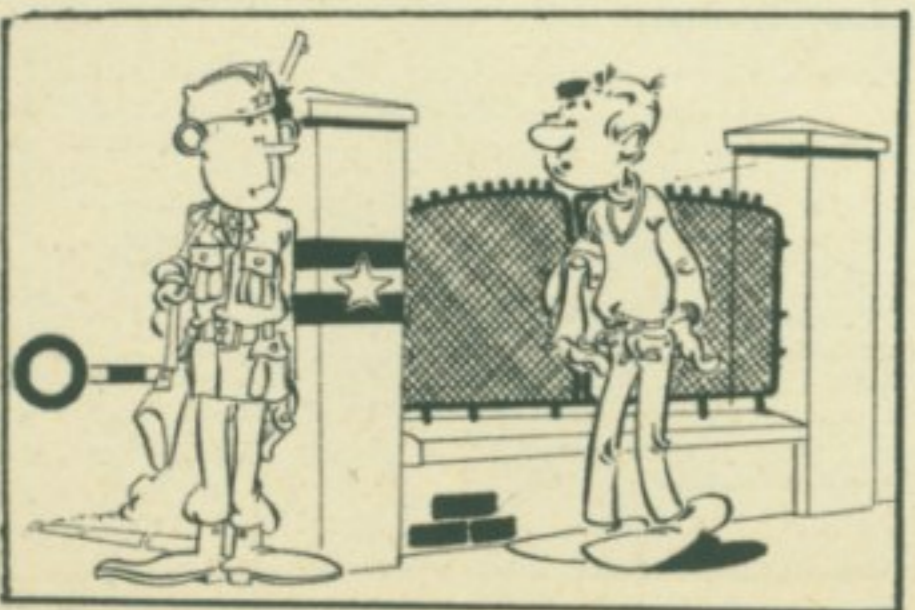
поред тога да добије нашу стипендију. Каква су јој документа за то потребна?

Е. Ерцеговац
Панчево

За упис на Медицински факултет потребно је да поднесе молбу и документа о завршеној школи. Школа треба да је у рангу наше средње школе: тј. да је учила 2 године латински и 2 године математику. Што се тиче другог питања које се односи на стипендију: наша влада додељује изврстан број стипендија за студенте ове земље преко индијске владе. Дакле, она се мора обратити свом Министарству просвете јер оно одлучује ко ће добити стипендију.

КУДА ПОСЛЕ ОСМОГОДИШЊЕ ШКОЛЕ

Поштована редакцијо,
Ове године завршавам осми ра-

Свим нашим читаоцима који прате стрип „Бик који седи“ извињавамо се што је у прошлом броју текст на њему окренут наопако. Грешка је настала у процесу штампања. Да не бисте пропустили ову епизоду, понављамо је у данашњем броју.

СЛУЖБЕНИЦИ ВЛАДЕ
ОДГОВОРНИ ЗА УПРАВЉАЊЕ
РЕЗЕРВАТОМ УЗНЕМИРИЛИ
СУ СЕ...

НАШИ НАДЗОРНИЦИ
У РЕЗЕРВАТУ СТАДНО
ГОВОРЕ О НЕКИМ
СВЕЧАНОСТИМА
КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ
БИК КОЈИ СЕДИ!

ГОВОРИТЕ
О ИГРИ
ДУХОВА!

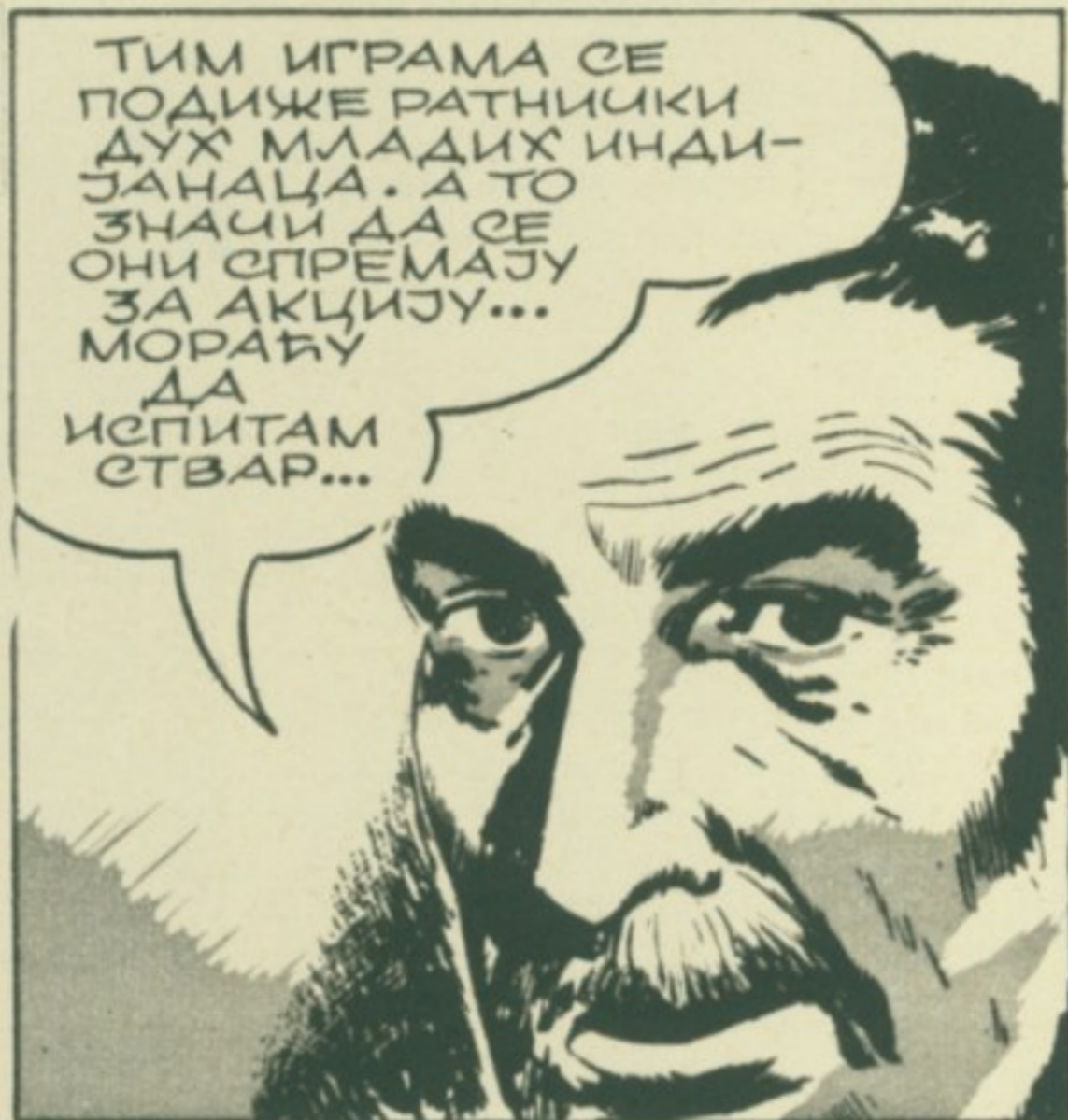

ДА...
А ОТКУД
ТО
ИМЕ?

ТО СУ РИТУАЛНЕ ИГРЕ
КОЈИМА СЕ ПРИЗИВАЈУ
ДУХОВИ ПОГИНУЛИХ
РАТНИКА И СЛАВЕ
ЊИХОВА ДЕЛА!

ТИМ ИГРАМА СЕ
ПОДИЖЕ РАТНИЧКИ
ДУХ МЛАДИХ ИНДИ-
ЈАНАЦА. А ТО
ЗНАЦИ ДА СЕ
ОНИ СПРЕМАЈУ
ЗА АКЦИЈУ...
МОРАЋУ
ДА
ИСПИТАМ
СТВАР...

РЕЗУЛТАТ
ТОГ
ИСПИТИВАЊА
БИО ЈЕ ТАЈ
ШТО ЈЕ
ОДЛУЧЕНО
ДА СЕ
БИК КОЈИ
СЕДИ
ВРАТИ
У ЗАТВОР.
ЗБОГ ТОГА
ЈЕ У
РЕЗЕРВАТ
УПУЋЕНА
ЧЕТА ВОЈНИКА
КОЈА СЕ
ЗАУСТАВИЛА
ПРЕД
КОЛИБОМ
БИКА КОЈИ
СЕДИ...

ДИЖИ СЕ И
ПОБИ ЗА НАМА!
НАРЕЂЕНО НАМ
ЈЕ ДА ТЕ
УХАПСИМО!

БИК КОЈИ СЕДИ СХВАТИО ЈЕ ДА БИ
СВАКИ ОТПОР БИО
УЗАЛУДАН...

ДОБРО! ПОКИ
ЋУ ЗА
ВАМА!

ДВА
ПОДОФИЦИРА
ИНДИЈАНСКОГ
ПОРЕКЛА
ПОВЕЛА СУ ОНОГ
КОЈИ ЈЕ БИО
СПРЕМАН ДА
ЖРТВУЈЕ СВОЈ
ЖИВОТ ЗА
СЛОБОДУ И
БЛАГОСТАЊЕ
СВИХ СВОЈИХ
САПЛЕМЕНИКА...

зред основне школе и хтео бих да се упишем у неку војну школу. Да ли бих могао и коме да се обратим.

Цветковић Божидар-Самсон
Иланца

Треба да се обратите вашој општини — органима за послове народне одбране.

МИСЛИТИ — АЛИ НА ВРЕМЕ

Јуче сам ишао улицом шутирајући кору од поморанце, а како ми је поглед био уперен у кору, нисам приметио да ми иде у сусрет неки старији човек носећи корпу. Како га нисам приметио, шутнуо сам кору уместо коре. У следећем моменту добио сам шамар. Интересује ме да ли је тај човек исправно поступио?

Живојин Брановачки
Сента

Сад је касно и вама и нама да о томе размишљамо. Ипак, један мали савет — не шутирајте улицом ни коре од поморанце, ни празне конзерве, ни камење. Сигурни смо да ћете онда имати мање неспоразума са старијима. Јер, верујемо да ни тај чика да је имао времена да размишља не би подигао руку. Просто, на ударац је одговорио истом мером.

ЖЕЛИМ ДА ГЛУМИМ

Имам 12 година и желео бих да играм неку улогу у ТВ-емисији.

Душан Рилак
Београд

Уколико имате талента најбоље је да се упишете у драмску секцију ваше школе и тамо прво да окушате срећу, а вероватно ћете касније доћи и до неке веће улоге.

ИЗВИЊЕЊЕ

Желим да се преко вашег листа извиним свим читаатељкама које су имале жељу да се са мном дописују а ја им то нисам испунио. Разлог: велики број писама. Молим читаељке које нису добиле мој одговор да уваже ово моје извињење.

Стева Драгићевић
Војводе Тозе 25
Београд

БИК КОЈИ СЕДИ

ВЕСТ О ХАПШЕЊУ БИКА КОЈИ СЕДИ ПРОЛЕТЕЛА ЈЕ РЕЗЕРВАТОМ И МЛАДИ ИНДИЈАНЦИ ПОЛЕТЕЛИ СУ НАОРУЖАНИ ТОЉАГАМА И НОЖЕВИМА...

БИК КОЈИ СЕДИ ЖЕЛЕО ЈЕ ДА ИЗБЕГ... ТУ НЕЈЕДНАКУ БОРБУ СВЕСТАН ДА БИ ОНА ДОВЕЛА ДО ОДМАЗДЕ... ДА ЈЕ СПРЕЧИ НИЈЕ МОГАО...

НИЈЕ МУ ПРЕОСТАЛО НИШТА ДРУГО ДО ДА ЖРТВУЈЕ СЕБЕ... НАПАО ЈЕ ЈЕДНОГ СПРОВОДНИКА...

... И ПАО ПОГОЂЕН МЕТКОМ ДРУГОГ!

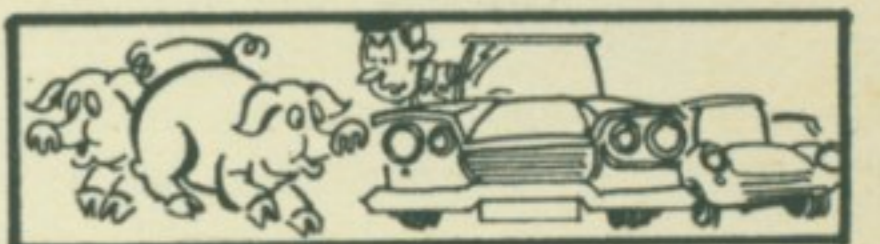
МЛАДИ ИНДИЈАНЦИ БРЗО СУ САВЛАДАНИ. У БОРБИ КОЈА ЈЕ ИСТОВРЕМЕНО БИЛА И ПОСЛЕДЊА ПОВУНА ИНДИЈАНАЦА...

БИК КОЈИ СЕДИ ТАЈНО ЈЕ САХРАЊЕН ЈОШ ИСТЕ НОЋИ. БИЛО ЈЕ ТО 14. ДЕЦЕМБРА 1890. ГОДИНЕ. ВЕЛИКИ ИНДИЈАНСКИ ПОГЛАВИЦА НАПУСТИО ЈЕ ОВАЈ СВЕТ ДА БИ ЖИВЕО У ЛЕГЕНДИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● одгајивачи свиња из италијанског града Перуђе, незадовољни ценом коју су им понудили откупљивачи стоке, у знак протеста пустили су педесетак

свиња у центар града кад је саобраћај био најживљи. Кажу да је полицајцима било потребно више часова да рашчисте овај кркљанац који је настао.

● сваке године једна шкотска фирма претвара веће количине чисте воде из Бони Скотланда

у коцкице леда и шаље их у Америку. Коцкице купују амерички снобови који желе да пију оригинални шкотски виски с „оригиналним“ шкотским ледом.

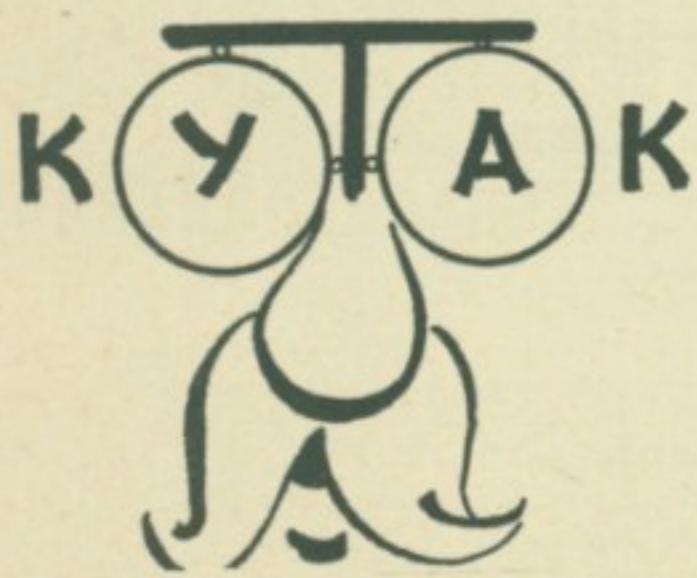
● магнетофон је пронашао 1897. године Данац Валдемар Пулзен (1869—1942) и приказао га на изложби у Паризу 1900. године.

● звучи невероватно али ипак је истинито: фармер Бил Хенкок из Брекнела у Енглеској има пса „Леси“ који му је годинама верно помагао у чувању стада. Ме-

ђутим, откад је Брекнел купио телевизор, „Леси“ упорно чучи пред телевизором очекујући да се на екрану појаве њени „рођаци“.

● и последња два коња, пони Дјук и Таф, пензионисани су недавно после двадесет једногодишњег напорног рада у мрачним ходницима једног енглеског рудника.

ПАТИ ИЛИ ГОРИ

● У древној Риму постојала је необична ватрогасна чета која је радила на оригиналним, чисто комерцијалним основама. На челу чете јахао је коњаник звецкајући врећицом пуног металног новца. Некретнина која је горела куповала се и преправала тако рећи у трку. Ако би власник затезао, чета се повлачила у страну и мирно посматрала како зграда нестаје у огњу.

● Прича се да је на мисао о справи за гашење пожара дошао извесни Александар Лоран док је у руди држао криглу пива. Њеном пенушавом садржином угашен је пожар у Одеској гимназији где је Ло-

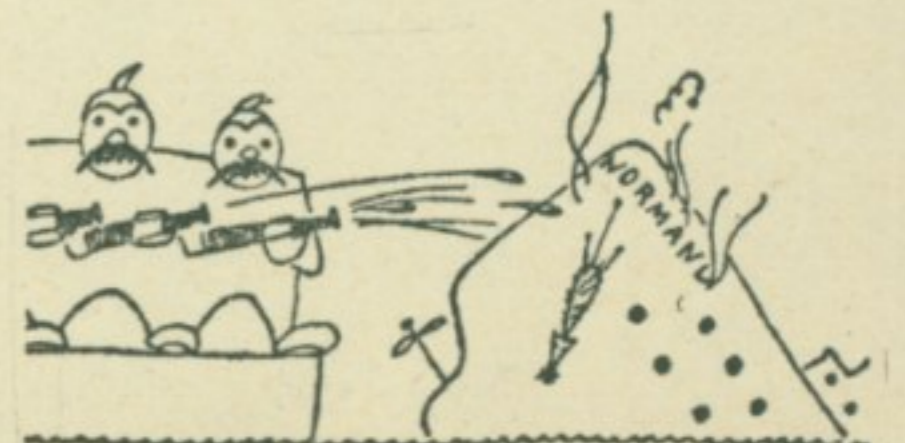

ран предавао почетком овог века. Међутим, људи који су добро познавали проналазача одбијају да прихвате ову верзију сматрајући је неоснованом. Разлог: Лоран уопште није пио пиво.

● Године 1931. под Мајкопом први пут у свету експлозијом је угашен

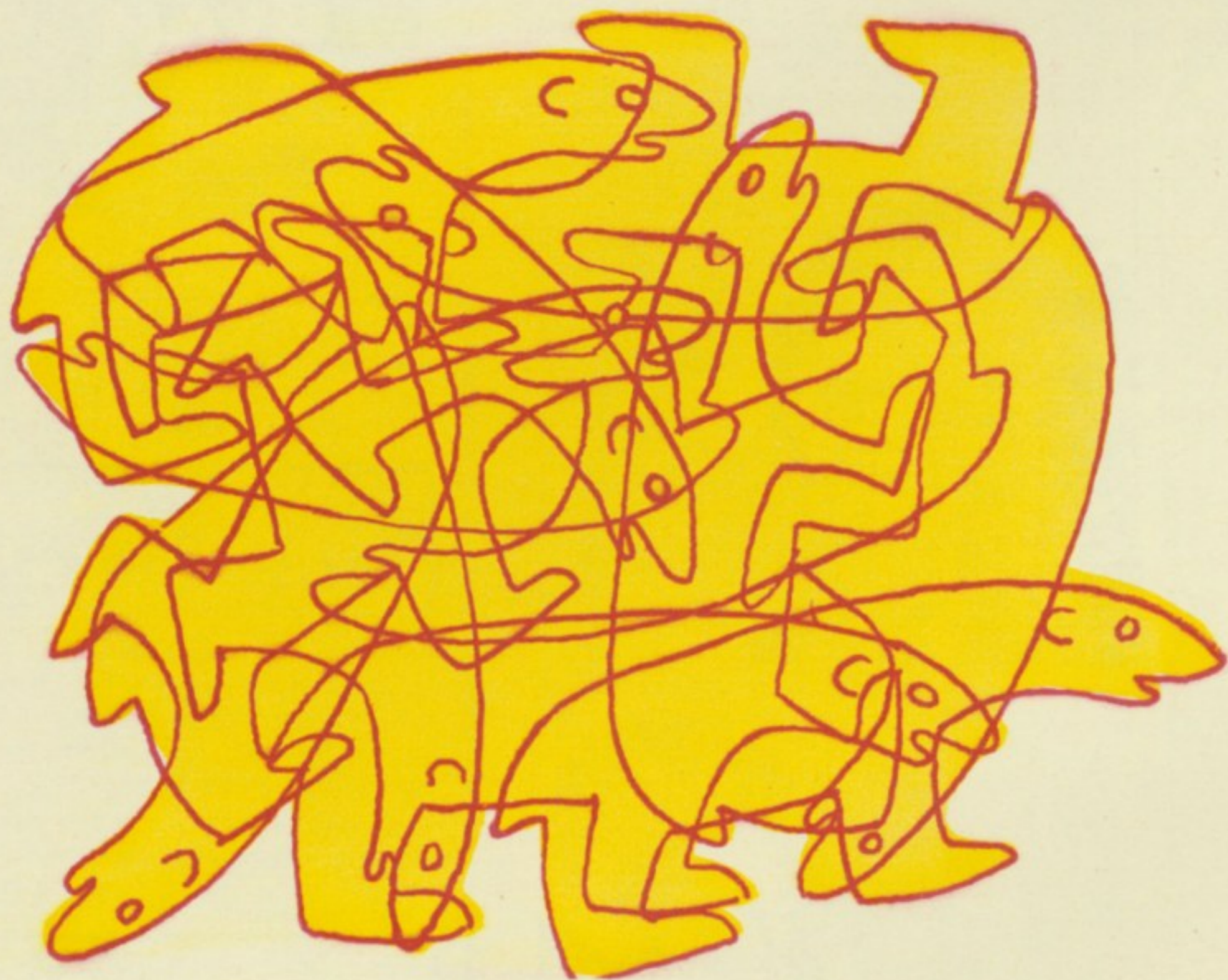
страховит пожар плинског гејзира, који је беснео осам и по месеци!

● Највећи непријатељ при гашењу пожара на бродовима је — вода! „Нормандија“ — највећи и најбржи брод пре рата — изгорео је у њујоршкој луци децембра 1941. На њега је сручена огромна количина воде, брод се накривио, преврнуо и потонуо.

ВЕСЕЛОГ архивара

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

ОПАСНО ДРУШТВО

Бррр! Пазите се, налазимо се на далеком северу у друштву белих медведа. Шта мислите колико их

има на овом нашем цртежу? Само брзо, јер су они, као што вам је познато, веома опасно друштво!

Нађите две једнаке фигуре

МАЂИОНИЧАРСКИ ТРИК

Ако волите мађионичарске трикове, неће вам бити тешко да гледајући у ова два наша цртежа на којима зека мађионичар изводи своју тачку с чупавцем из шешира, пронађете осам детаља по којима се цртежи разликују. Задатак није тежак, па вам нећемо помагати.

РОГОВИ и КОПИТА

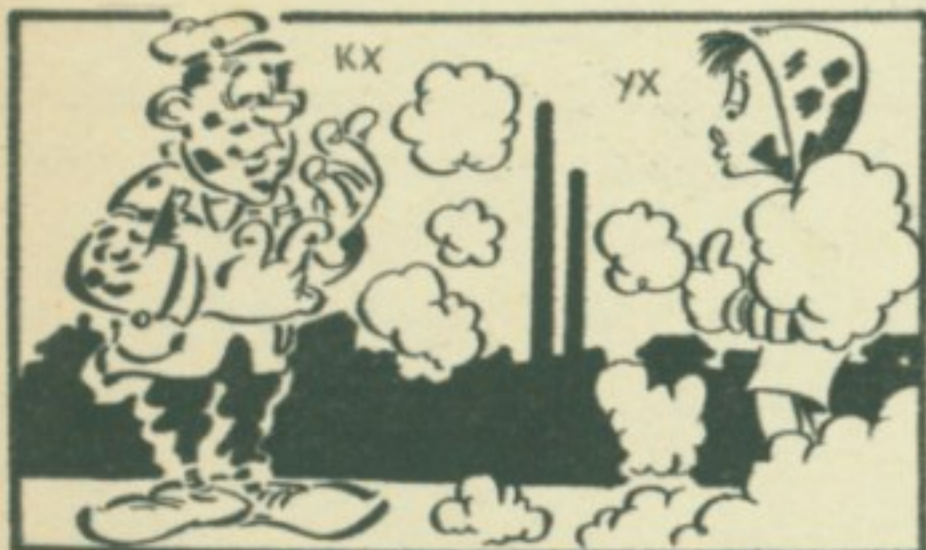
У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водила деца поручника Шмита, Остап Бендер и Шура Балаганов, у роману Иља и Петрова „Златно теле“.

ЗА АРХЕОЛОГЕ

Као и обичне аматере археологе, нумизматичаре, интересује питање: како пронаћи ризнице? Наравно, ако се поседује карта на којој је тачно означено место ризнице, задатак је умногоме упрошћен. Али шта ако нема никаквих података? Искуство говори да у таквим случајевима трагање иде веома тешко.

НЕВИДЉИВИ ДИМ

Црни облаци дима из фабричких димњака неће више кварити изглед градова и тровати грађане и кварити им расположење. У помоћ људима дошли су научници, који су створили нарочит филтер. Он потпуно обезбојава дим било које он боје био. На тај начин дим постаје потпуно невидљив и његово присуство може се установити само по његовом карактеристичном мирису.

ЗА ЉУБИТЕЉЕ ЛУБЕНИЦА

Узмите две супене кашике пекме-за. Помешајте их с килограмом мало посољених краставаца. Додајте гоме 400 грама сока од парадајза, прокуваног у мајонезу. Све то оставите да стоји у фрижидеру око сат до сат и по, а затим подгрејте на електричном штедњаку. Добићете лубеницу.

* УКРШЋЕНЕ РЕЧИ *

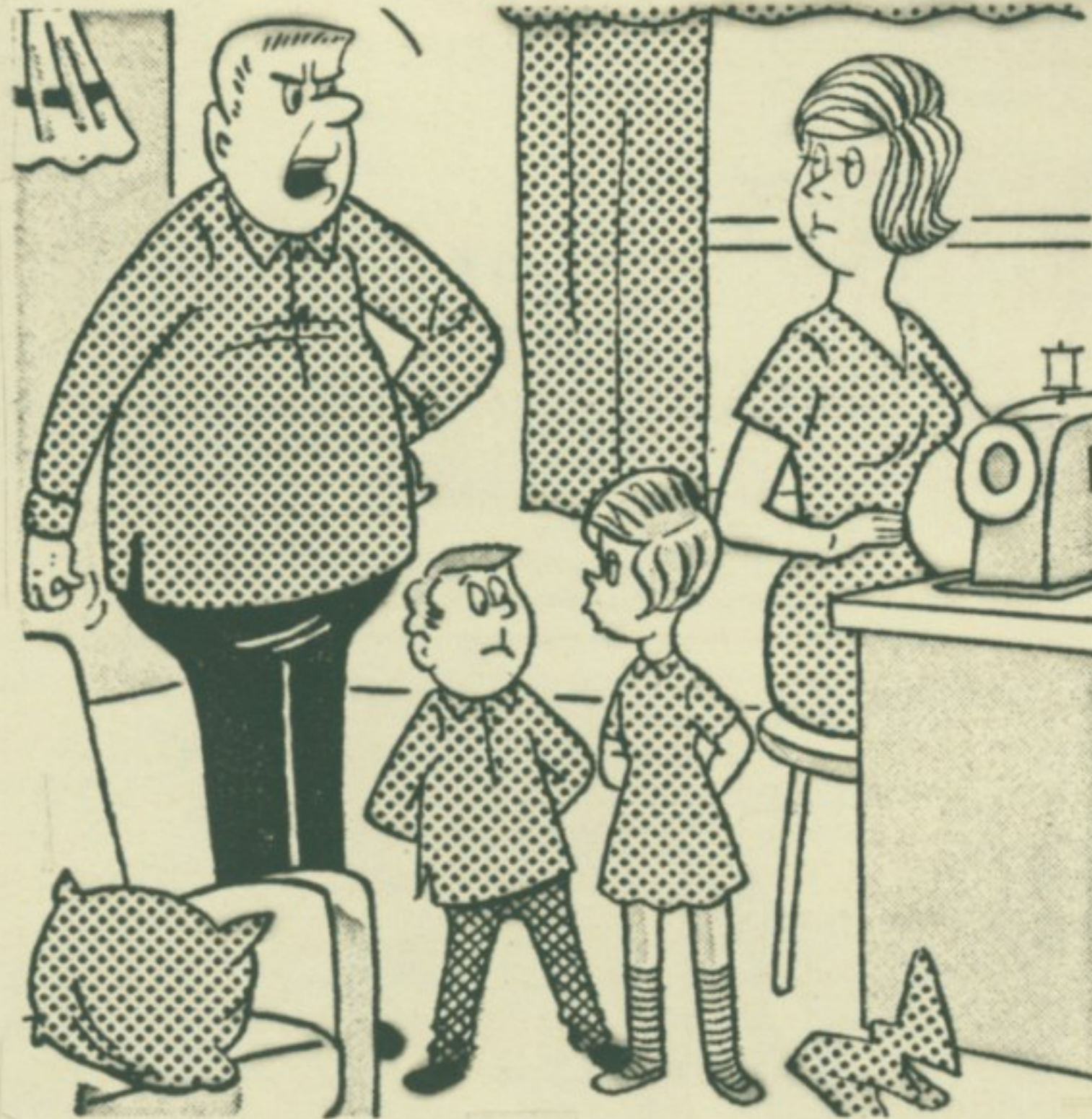
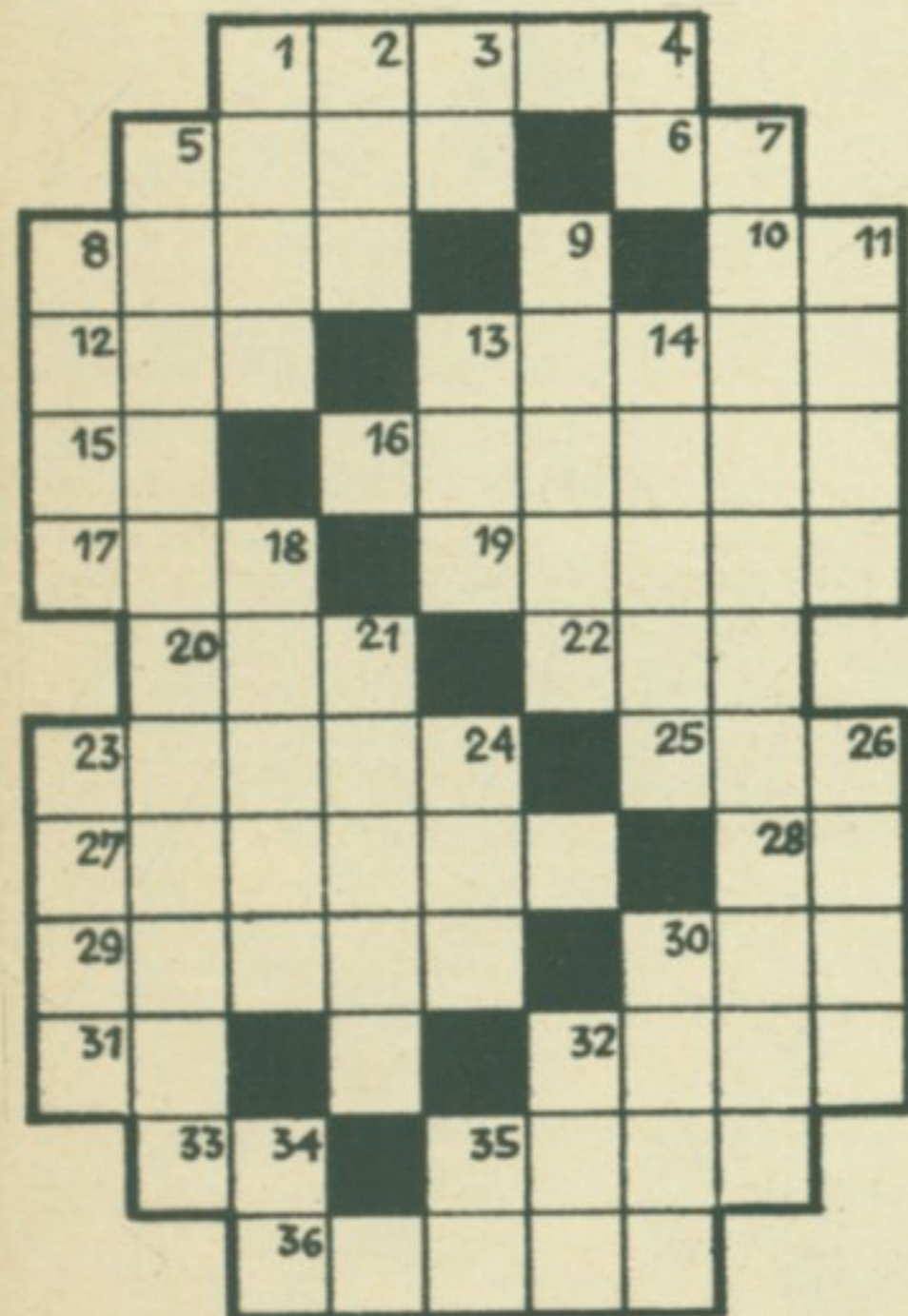
Водоравно: 1) кат, 5) нацрт, 6) првак, 8) град у Алжиру, 10) скраћеница за телевизију, 12) део животињског тела, 13) град у Ираку, 15) митолошки бог подземља, 16) слатки сок у цветовима медоносног

биља, 17) показна заменица, 19) део дрвета, 20) река у Немачкој, 22) француски вајар (Жан), 23) врста инсекта опнокрилца, 25) град у Француској, 27) углед, 28) показна заменица, 29) француски физичар (1786—1853), 30) део грађевине, 31) два слова, 32) флаша, 33) спев, 35) роман Емила Золе, 36) музичка драма.

Усправно: 1) водопад, 2) митолошки бог природе и пастира, 3) скраћеница за рачун, 4) хемијски знак за тантал, 5) сутон, сумрак, 7) погрешан пут, 8) птица грабљивица, 9) река у Славонији, 11) стара португалска мера за дужину, 13) стара турска титула, 14) почетак трке, 18) називи, 21) удруженост, сложеност, 23) град у Чехословачкој, 24) прилог, 26) птица селица, 30) област, 32) град на Црногорском приморју, 34) река у Италији, 35) негација.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

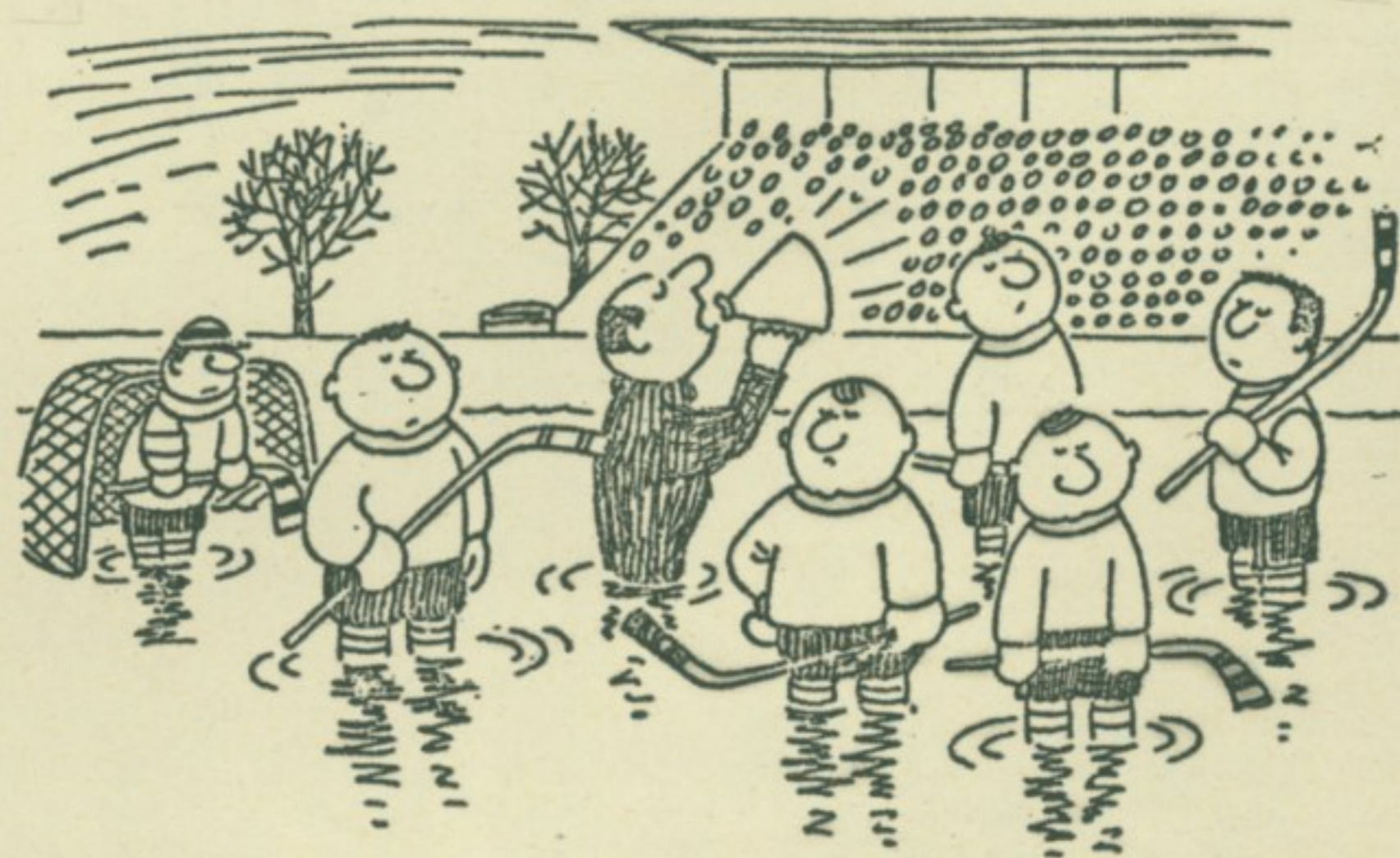
Водоравно: 1) калуп, 5) заборав, 8) рам, н, 9) рен, 11) Емпедокле, 14) да, 15) тон, 16) У(рош) П(редих), 17) кран, 19) мр, 20) ир, 21) ко, 22) ВТ, 23) бара, 25) са, 26) рум, 27) ра, 29) Праксител, 32) акр, о, 33) Ена, 34) анализа, 37) обала.

— НАДАМ СЕ ДА У КУЋИ НЕМАШ ВИШЕ ОВОГ ШТОФА!

— ШТА ДА РАДИМ ПО ОВАКВОЈ ЗИМИ, ДА ЛИ ДА СЕ КЛИЗАМ ИЛИ ДА ИГРАМ ФУДБАЛ?

— ИЗВИЊАВАМО СЕ НАШОЈ ЦЕЂЕНОЈ ПУБЛИЦИ, АЛИ КРИВА ЈЕ ВИША СИЛА.

WALT
DISNEY

МИКИ

